

Libri Sancti Efremit De
Compunctione cordis
Judicio dei ⁊ Resurre. ⁊c.
Beatitudine Anime
Penitentia
Luctamine spiritali
Die Judicij

Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, appearing as ghostly outlines of letters and words.

Fragment of text from the adjacent page, including a large red initial and dense, small text.

Ingeniosi/ acutissimi Sanctiq; viri Efrē
Ediffene ecclesie diaconi: De compunctioe
cordis: Liber primus incipit.

Caplin. I. Premittens planctum aucto-
ris pro anime sue/ institutionisq; patrū suoz
vulneribus: cum eiusdem institutiōis descri-
ptione/ & accusatione/ atq; reprehensione vi-
te & institutionis sue: fratruq; suozum.

Dolor me com-
pellit dicere: & iniquitas mea cō-
minatur mihi vt sileam. Terro-
res me ploqui vehementer per-
urgēt. & delicta mea silentiū me habere com-
pellunt. Quia ergo ab vtrisq; coartoz: expe-
dit mihi vt enarrē magis dolorem cordis mei
vt quoddā refrigeriū capiā. Anim' meus sau-
ciatus est: & oculi mei lachrymas cōcupiscūt.
Quis dabit capiti meo aquam. & oculis me-
is fontem lachrymarum: vt p vulnerib' ani-
me mee indefinenter diebus ac noctibus de-
fleam. Necnō etiā institutionis nostre molli-
cies: que temporib' nostris efficitur: quō re-
pleta est vulneribus & ignorātia. Elatio siquī
dem eius: qualitātē vulnerū suozū considera-
re nō sinit. Nam institutio illa/ que fiebat in
diebus patrū nostrozū: qui in vniuersa terra
quasi quedā luminaria refulserunt: hec erat:
Lōuersabant quippe in ea quasi inter spinas
& tribulos/ hereticozū videlicet atq; impiozū
quasi p̄ciosi lapides ac splendide margarite.
Quozū conuersationem nimis castam ac so-
briam: ipsi inimici videntes/ imitatores eozū
fieri gestiebant. Quis em̄ humilitatē eozum
cernens: nō protin' cōpungebat? Aut q̄s eoz-
um modestiam aut quietudinē intuens: nō
cōfestim amirando obstupuit? Quis amatoz
pecuniariarū parsimoniā eozū ac nuditatem
aspiciens: nō totū mundū odio habuit ac de-
sperit? Quis fraudatoz aut arrogans/ sobri-
am eozū vitam attendens: nō ilico ad humi-
litem semetipm conuertit? Quis aut for-
nicatoz aut pphan' ad orationē eos cernēs
subsistere: nō statim castam ac pudicam secta-
tus est vitā? Quis x̄o iracundus ac furoze re-
pletus: si eos attendit: nō oēm rancoris ama-
ritudinē cōmutauit. Sic em̄ positi certaue-
runt: nunc aut̄ ibi constituti letant: quia de-
glorificatus ē in eis: & omnes edificationē ani-
me inuenerūt. Nostra aut̄ institutio rectas
deserens vias: per prerupta & aspera incedit

itinerā. Nō est em̄ qui ppter deū a facultati-
bus suis abscedat. neq; em̄ est qui ob eternā
vitam semetipm subijciat. Nō est mitis neq;
humilis: nō est quietus nō est firmiter stabili-
tus: nec est qui iniuriam perpeffus sustineat.
Nō est cui male dicat: & sufferat. Igit̄ omnes
sunt contradictozes: omnes furibundi/ & om-
nes pigritia torpentes. omnes ad amaritudi-
nem prompti: & omnes ad ornatū vestium faci-
les: omnesq; inanis glorie cupidi: omnes vani
ac timidi: & omnes semetipos amātes. Etem̄
qui venit institui: antequā instituā/ alios in-
stituere cupit: & docere anteq; discat. Prius
q; erudiat/ promulgare vult leges: & anteq;
discat ordines syllabarū philosophare incipit.
Priusq; subijciat: vult habere subiectos: et
anteq; maiorū iussis obtemperet: arripit iu-
bentis officium. Et anteq; instruat: instrue-
re cupit/ ac monere vsurpat. Si aut̄ quis in
gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadā insolē-
ter in moribus imperat. Si autē ex locuplete
paup fuerit: honozes sibi confestim expetere
vsurpat. Si vero ex inope: de requie fescita-
tur: si oparius fuit: digitos cōtinuo studet te-
neros ac delicatos habere. Quis est itaq;
qui nostrā institutionē nō desinat. Abrenūci-
antes siquidem seculo: que terrena sunt sapi-
mus. Et quidem agricole cōtempserunt ter-
ram: & nos qui videmur spirituales esse: colli-
gati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati
sumus. O fratres charissimi: vbi venimus?
Ad continentiam vocati sumus: & escarū ex-
quistarū industriam adhibemus. In nudita-
tem venimus: & de amictu vestimentozū con-
tendimus. In subiectionē vocati sumus: & im-
perantibus contradicimus. In modestiam &
quietem venim': & omnes quasi fere agrestes
efficimur.

Ca. II. Accusans duriciā cordis nostri/
tarditatēq; nostrā ad compunctionē/ cōuer-
sionem & penitentiā: cū exhortatiōe ad hmoi
agenda: & doctrina quō agi debeant exempla
patrum confirmans: & ad illozū imitationem
nos prouocans.

Legentes non
agnoscim': & audientes nequaquā
in aures nostras percipimus. Si
aliquis conficiens iter/ homicidium ppetra-
tum repente agnouerit: vultus eius ilico im-
mutat: & cor eius pauore concutit. **P**rophe-

tas et aplos legimus interfectos: et risus pferimus. Et quid dico pphetas et aplos? Ipsum dominum/verbum patris/pependisse in ligno et propter peccata nostra pemptum esse audiuimus et legimus: et elata ceruice contempnimus et ridemus. Sol non potuit ferre dominum nostri contumeliam: sed claritatem sui luminis conuertit in tenebras/nos autem a tenebris malicie nostre conuerti nolumus. Celum templi quod nihil deliquerat/a semetipso scissum est: nos autem propter peccata nostra/cor nostrum concupungi non cupimus. Terra iugiter pertremiscens a facie domini sub pedibus nostris commouetur/ut nobis metu incurrat/et nec sic ob nostram duriciam formidamus. Urbes absoperte sunt/et loca ab ira domini desolata sunt. et nec sic trepidamus. Sol semel iterum meridianis horis super nos obscuratus est. et nec sic corde expauescimus. Bella perfarum/ac diuersarum gentium barbararum commota sunt/et regiones nostre desolate sunt ut nos metuentes dei penitentiam ageremus cum indigeamus penitentia non dierum aut mensium/sed temporum plurimorum: et nec si quidem conuerti volumus. Penitentiam itaque agamus fratres/ut peccatorum nostrorum propitiorem deum habere possimus. Deprecemur eum/quia exacerbauimus eum. Humiliemus nos ut nos exalter. Plangamus/ut consolentur nos. Projiciamus a nobis consuetudinem malam/et quasi vestimentum/virtutem animi induamus/ maxime nos qui hanc conuersationem angelicam permeruimus. Et iam dilectissimi assumamus mensuram ac regulam bonam illam atque perfectam patrum nostrorum. Ne hodie ipsum a que potum accipias/et crastina vana percipias. Ne hodie discalciatus/et crastina diuersa calciameta requiras. Ne hodie cilicinam vestem/et crastina trilicem induaris. Ne hodie vilissimo habitu et crastina compositum et ornatum incedas. Ne hodie mitis et humilis/crastina vero petulans ac superbus. Ne hodie quietus et obediens/crastina turbidus et contradictor existas. Ne hodie in fleuibus et lamentatione/et crastina risus cum cachinno pecciter proferas. Ne hodie supernudam humum quiescas/et crastina lectuli mollicie delecteris. Sed ad unam regulam charissime temetipsum astringe/pro qua possis deo placere/et tibi metipsum/ac proximis tuis vtilem te exhibere. Si autem mortificaueris temetipsum et solus es/noli discernere/si ab alijs tibi ministratum fuerit. Si autem cum multitudine fueris/audi dominum deum dicentem. Quoadmodum

vultis/ut faciant vobis homines/et vos facite illis. Si vero necesse fuerit ut tibi propter mortificationem corporis ministret/attende ne proximo tuo in aliquo inferas lesionem. Propter hoc enim perfecti patres fundantes semetipsos in unam regulam consummati reperiunt. Quicquid a principio arripuerunt usque ad finem vite nullis negocijs impediti integrum seruauerunt. Usque ad quinquagesimum siquidem et eo amplius annum exigentes/in nullo ceptam regulam mutauerunt/id est continentiam bonam atque irreprehensibilem/escarum abundantiam ac lingue intemperantiam cohibentes/sectantes autem humilitatem cordis/manuetudinem quoque et fidem/nec non charitatem/que perfecte ac spiritualis edificationis vinculum est. Superbis autem omnibus paupertatem voluntariam/et ab omnibus negocijs terrenis quietudinem et vitam pudicam/ac sobriam/vigiliarum quoque et orationum instantiam/cum compunctione cordis et fletibus et non tantum risum/sed et subridere precauebant. Superbia autem ab eis omnino calcata est. Ire namque ac furoris feruor frigit in eis. Aurum apud eos aut argentum pro minimo ducebant/et horum omnium contagione semel emundati sunt. Idcirco et deus habitauit in eis/et in eis glorificatus est. Qui videbant eos et qui audiebant de eis/honorificabant deum. Idcirco unus quisque nisi se emundauerit ab omni re nequa et a sordidis quoque cogitationibus/cocupiscentiarum quoque malarum/nec non et a furore atque inuidia/superbia quoque ac vana gloria/odio et detractione/contradictione/ac verbositate et inordinatis actibus/que odit deus/auertat semetipsum ac procul faciat/nequaquam in eo habitat deus. Dico namque mihi. Si quis te in lutum ceni proiecerit/et tibi sperte esse fecerit/libenter hoc feres. Si tu cum sis cinis et vermis libenter stinere non potes/quo vis impolutum deum/qui cum sanctis et in sanctis requiescere solitus est/ut in te cum sis totus fetidus/et cenoso horrore repletus inhabitet.

Capitulum III. Exhortans nos ad mundificationem tam propter celestia bona nobis promissa/quam propter cauenda picula diei iudicii improvisae supuentis/que admodum in diebus hoc contigit/timore ex scripturarum completionem exaggerans.

Et ideo fratres charissimi/mundemus nosmetipsos

fos vt in nobis habitet / et pmissa eius celestia consequi mereamur: ne eius nomē sancto quod inuocatum est sup nos / inferam⁹ iniuriā: nec ppter nos nomē dñi a pñdis blasphemef⁹ parcam⁹ nobismetipsis / et intelligamus qđ in noīe eius / nostrū quoq; sonat nomē: eo qđ ipse christus vocet: et nos nihilomin⁹ christiani. Deus noster spūs est. Efficiamur ergo et nos spūales / vbi est em̄ spūs dñi / ibi libertas. Festinemus ergo / libertatis hui⁹ cōseq bonitatem. Consideremus qualis / et quāte cōuersationis nos dignos efficit. Agnoscam⁹ quia nos ad nuptias inuitauit. Salte nosmetipos diligam⁹: quēadmodū et ipse dilexit nos. Desideremus eū: vt glorificet nos. Consideremus autē ne in die iudicij vltionē duplicē exoluamus: cū recessisse quidē videamur a seculo et ea que sunt seculi sapiam⁹: cōtempnētes quidem pecunias: et iterū pro eisdē sollicitudinē gerentes: carnalia fugiētes: et eadem denuo psequētes. **U**n vereor: ne dies ille super nos repentin⁹ insit: et subito nudī atq; inanes: necnō et iam imparatī vnusquisq; semetipm vitupare incipiat. **I**diū nancq; et in diebus hoc ppeffū sunt. Manducabant / et bibebant nubebant et nuptiū tradebāt: et mercimonijs insitebant: donec venit diluuiū et pdidit vnuerfos. Admirabile autē negociū erat fres. Videbant nāq; quō cōueniebant in vniū iumenta camporū: elephanti quidē ab India / ac pside ptribus aduentabant: leones autē ac pardī cum hoibus et hircis cōmixtis pariter / et nihil se ledentes inuicē cōcurrēbāt. Serpētes et volucres pennate: insectantes neminē consuebāt: et in circūitu arce diuina pudentia morabant. **H**ec p singulos dies fieri pspiciebant. **I**psū quoq; arce edificij pconem ad eos vt penitentiā agerent in clamantē: in nullo pro: sus curabant: neq; cernētes tale miraculum / cōuentū scz irrationabiliū iumentoz compūcti sunt ad saluandū. **T**imeamus igit charissimi neq; et nobis hec pati contingat. **S**cripture etem̄ cōplete sunt: et nō ē qđ relinquat: nisi aduersarij nostri aduentus horribilis. **I**n expletione em̄ rhomani regni: necesse est seculū cōsummarī.

Ca. III. Persuasive concludens vt volens saluari pperet et festinet: pu chras ad h inducens similitudinū compationes atq; rationes: cum incussione timoris ppter carnales passiones et vitia nostra: subiūgens tandē

doctrinā q̄ cogitationes cordis agnoscipi possit.

Ubi ergo salua

Qui vult: pperet et festinet. **E**t qui vult introire in regnū: ne velit in curiosus existere. **E**t qui vult liberari a gehēna ignis / legitime colluctet: et q̄ immortales vermes effugere: vigilans debet esse ac sobrius. **Q**ui exaltari desiderat / semetipm humiliet: et qui gaudere desiderat / lamentet et lugeat. **Q**ui diligit introire in thalamū: relucētem lampadem / et oleū sibi sumat in vasculū. **Q**ui expectat in illis nuptijs inuitari: splendida indumēta possideat. **C**iuitas regis nostri exultatione et leticia plena est: imensitate decoris ac luminis radiat: dulcedine insatiabili suauitateq; redundat: vite quoq; eternitate exundat. **C**ōmoratib⁹ in ea / abunde hec oīa largiter pfluūt. **Q**ui ergo cupit esse ciuis regni: ad hec que memorauim⁹ festin⁹ occurrat.

Dies em̄ cōcludit: et nemo nouit / quid sibi ī itinere hui⁹ vite cōtingat. **Q**uēadmodū em̄ si qđs viator arripiens itineris sui longum interuallū: discubens obdormiat vsq; ad vesperum: deinde expgefactus / pspiciat qđ iā clauditur dies: cū ceperit pperare: repente efficiantur nubes: grandines: tonitrua quoq; et fulgura / ac ppressure eū vndiq; cōturbatiōesq; circūdent: ita vt neq; ad māsionē valeat puenire: neq; ad locū illū / seuiente tempestate diuertere. **S**ic et nos / si ī hoc tpe negligam⁹ huiusmodi penitentiā / sustinebimus vltionem. **I**ncole em̄ sumus in hac vita / atq; peregrini: festinemus ergo in patriā et ciuitatem nr̄am / locupletes ac diuites remeare. **R**egociatores sum⁹ spiritales: querētes preciosissimā margaritā q̄ ē christ⁹ saluator nr̄: gloriā nr̄a et thesaur⁹: qđ a nullis latronib⁹ inuadit⁹ vlfuratur: festinem⁹ q̄ possidere eū. **B**rtis nāq; ē / etiāq; btis: qđ festinauerit possidere eum. **P**ossidendo nāq; eū / gloriā pmeremur. **I**ferabilis autē ē / qđ creatorē vnuerforū possidere neglexerit. **H**mōi em̄ hō sponte se in pnicem tradit: nolēs possideri ab eo. **F**unquid ignoratis charissimi: qz palmites sum⁹ ex vite verissima / qđ ē christus iesus? **V**ideat itaq; vnusquisq; vfm: ne infructuosus existat. **P**ater em̄ vitatis: afferētes fructū vites studiose excolit: vt ampliorē pferāt fructū: qđ aut nō ptulerit fructū: abscedet et extra vineā pycietur: vt ignis incendio cōcremat. **P**ropter qđ

Capitulum

V

attendite vosmetipsos. ne infructuosi inueniamini. et excisi in eterna ignis tradamini eterni. **S**emen optimum sumus. quod christus parafamilias. qui est celi et terre conditor. seminauit. **E**cce iam messis aduenit. et messores iam falces ad metendum paratas in manibus tenent. **V**idete itaque ne quis vestrum zizania inueniat. et colligatus in manipulos. eterne flamme ardoribus conflagret. **N**ondum intelligitis frequenter terribile nobis transfretandum est pelagus? **Q**ui perfecti fuerint. et viri sapientes et negotiatores iam paratum habentes questum merce monij. cum gaudio expectant. quasi eis ventus asperet. et transfretantes hoc pelagus. ad portum vite eterne perveniunt. **E**go autem et qui mihi sunt similes. cum per diversa huc illuc attrahimur et extollimur. nequaquam in corde nostro sollicitudinem gerimus. quod necesse est nobis huc transfretum transire. **C**um pertimesco ne subito ventus asperet. et inveniamur imparati. et tunc victos nos manibus mittant in tenebras exteriores. ut ibi dies negligentie nostre atque segnitie defleamus. cernentes quidem alios exultantes et letantes. nos vero in tribulationibus et laboribus constitutos. **P**ortus namque ille negotiatorum est. et unusquisque in suo patrimonio exultat. et in suo mercimonio letatur. **R**escitis dilectissimi. quod rex regum. ad filij sui nuptias nos inuitat. **Q**uid negligimus. et non festinamus. hic nobis indumenta splendida. et lapides refulgentes. et oleum in vasculis nostris assumere. **S**i autem quisque usurpauerit introire. vestem non habens nuptialem. adverte quod homini patiatur. **I**ubente enim rege. alligabunt eum manibus et pedibus. et mittent in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. **T**imeo enim charissimi. ne carnales passiones de thalamo illo nos eiciant. ne habitum solummodo extrinsecus ostendamus. et habentes carnales passiones. intrinsecus langueamus. **E**xterior siquidem habitus ubi mens nostra habitat. ostendit. **O**rnatus quippe vestitus indicat. quod ea que terrena sunt sapimus. **P**er studium clarioris amicitie ab eterno claritate nudi esse dinoscimur. **E**scarum vero suavitas. gula nos esse subiectos commendat. et per amorem placendi nobis. inanis glorie cupidi esse dinoscimur. **A**ccidia autem pigritia nos torpere demonstrat. cupiditas plurimum possidendi nequaquam nos desiderare christum ostendit. **I**nvidia etiam nos iudicat vitiolorum servituti esse subiectos. **P**er linguam autem. quod cor

desiderat. predicat. **Q**ue enim cor desideravit. et meditat. et lingua. et sepe per labia deprehendunt mentis occulta. eo quod os nostrum pateat. non habens ostium nec custodem. et sermo noster in disferenter prorupens egreditur. **P**er sermones autem sepe cor nostrum inimicus latrocinat facilitate verborum. os enim cum non servat cum corde mysteria furantur ab eo cogitationes. et cum putaverit cor apud se retinere mysteria. oris intemperantia publicat. et cum arbitratus se ab aliquo non intueri per sermones denudat. **S**uavitas enim detractionis. odio eam repleta esse demonstrat. **N**e ergo decipiat quisque putans se esse aliquid per religionem. quod videtur extrinsecus. Si enim putaverit quis fallere fratrem suum. religionem simulans. semetipsum fallit ac decipit. **E**cce enim ex conversatione ipsius. falsa eius religio demonstrat. **S**i autem cupis cogitationes cordis eius addiscere. accede ad os eius. et discere ab eo. vtrum de terrenis. an de celestibus cogitet. de spiritualibus. an de carnalibus. de voluptatibus. an de continentia. de affluentia possidendi. an de voluntaria paupertate. de humilitate. an de elatione arrogantie. de charitate. an de odio. **E**x thesauro enim cordis. consuevit enim os cibos proferre his. que ad se accesserunt. **E**x meditatione quoque lingue et conversatione hominis. quid cor desideret. vtrum christum aut patris secularum comprobatur. **E**t inuisibilis anima qualis sit. siue bona siue mala. pactus corporis sui conspiciatur. **Q**ue quidem naturaliter bona est. sed subintrante malicia. per liberum arbitrium commutat.

Ca. V. Excludens errorem. ne quis putet passiones supradictas esse naturales. ostendensque ex compactione libere voluntatis ad **A**gricultor. quomodo circa hominis passiones. voluntas inserat aliquas virtutes optimas. aliquas consuetudines pessimas. quomodo etiam divinas scripturas habeat pro consiliatoribus. quos si deserendo oberraverit. et penitens ad legistatorem recurrerit. cum pietate suscipiat.

Nec quisquam naturalis asserat passiones. ne quis cumque asseruerit. culpatus existat. **A**tende teipsum ne bona conditione. boni dei. ad crimen deducas. fecit enim deus omnia bona valde. naturam quoque nostram bonis operibus decoravit. **S**i quis autem finem naturam esturriat. non inculcat. si in mensuram sumplerit cibum.

si aut edens mensuram excesserit / denotatur. Naturalem namque esuriam quis nesciat. **N**ihilominus si secundum naturam quispiam sitiat. non erit in culpa / si potum ad mensuram preceperit. si vero modum in bibendo excesserit. debonestat: quia naturalis est sitis. **R**ursum si secundum naturam quies dormiat / non inculpat / sed ad mensuram dormiat. si vero supra naturam somno indusserit / aut eneruatum semetipsum sopori atque tercie tradat prodit natura propria quod somni consuetudine superat. **N**atura siquidem et consuetudo. utraque primum predicatores existunt. **N**atura quippe indicat seruitutem. consuetudo autem significat voluntatem. **E**x utroque enim homo consistit. **V**oluntas autem cum liberam habeat facultatem. quasi quidam agricola esse videtur. **I**nserit namque in hominis natura quemadmodum voluerit. aliquid quidem virtutes optimas. aliquid vero consuetudines pessimas. **H**oc autem modo consuetudines inserit malas. **I**n esurie quidem gula libidinem. **I**n siti autem bibendi copiam. **I**n sopore vero eneruationem / et insatiabilem somnum. **I**n obtutibus vero oculorum / pessimos et volatiles sensus. in veritate mendacium. **I**nserit autem rursum virtutes optimas. **I**n cibo quidem abstinentiam. **I**n siti autem tolerantiam. **I**n somno vigilias. **I**n mendacio veritatem. **I**n oculorum obtutibus / castitatem. **V**oluntas siquidem nostra cum sit forma agricolae / in momento oculi euellit consuetudines malas. et quemadmodum voluerit virtutes inserit bonas. eo quod ipsam naturam possit superare ac vincere. **E**t quidem natura est / per quam operationes gignunt. **A**gricole autem huius voluntatis sunt diuine scripture consiliatores ac magistri. docent namque agricolam nostrum / quali modo consuetudines malas euellit. et quomodo virtutes bonas inserat / studiumque adhibeat. **V**erum quantum velis sobrius agricola noster et industrius extiterit. absque magisterio diuinarum scripturarum / sine viribus est et indoctus. **D**iuinarum autem scripturarum instructio / intellectum ei retribuit ac virtutem. ita ut extramissis propriis / optime ei largiantur virtutes cum eas in ligno nature inseruerit. **I**ta ut si fidem bonam / in suam perfidiam inserat. spem quoque in desperationem suam / dilectionem vero / in odium. et scientiam in ignorantiam. et laudem / in ignobilitatem suam. rursumque inserit immortalitatem in mortem suam. **S**i autem voluerit noster agricola. pertinaciam propria consiliatorem suum ac magistrum / dese-

rere. **D**iuinarum quoque scripturarum eloquia inuenitur aduersis an fractibus oberrare. et in cogitationibus malis incedere / consuetudines quoque pessimas que extra naturam sunt congregare. atque in suam naturam inserere. id est. perfidiam. desperationem. odium. inuidiam. superbiam. inanem gloriam. gula libidinem. nimietatem bibendi. contradictionem contentionem. et cetera non nulla homini. derelinquens namque legis latorem. et ipse ab eo nihilominus derelinquitur. **S**i autem denuo penitentia ductus / semetipsum agnouerit: ita ut legislatori suppliciter procidat et dicat peccavi quod te dominum meum et magistrum dereliquerim: protinus legislator / cum sit amator hominum / pro sua pietate suscipiet eum. et prestabit ei intellectum bonum et virtutem ut rursum nature sue terram valeat operari. euellere quoque ex ea consuetudines pessimas deinde largietur ei ut virtutes bonas et optimas / pro his possit inserere. pro quibus valeat coronam sibi ac laudem acquirere. **E**t quidem esurit secundum naturam. sed ad continentiam studet. sitit nihilominus. sed sustinet patienter. desiderijs stimulatur. sed sobrietatem exerceat. grauatur somno. sed vigilare contedit ad glorificationem dei. pigritia quoque torpescit / sed aperto ore personat in diuinis laudibus / quo pigritiam possit vincere. **I**taque in tali certamine. laudem premeretur et coronam. **C**oronam quidem quia superauit naturam. laudem vero quod sibi virtutes acquiserit. bonas.

Ca. VI. **O**ccasione preactorum gratias agens. commendansque diuinam clementiam. benignitatem et misericordiam. cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum. ut ad eius dilectionem nos prouocet.

Gloria itaque nunc clementie eius et confessio benignitatis eius. quando ita misericors per benignis existit. **Q**uis pater. suos sic diligit filios. **C**uncta nobis bona impartiens affluenter. et omnia nobis dispensans pulcherrime. **S**anat vulnera anime nostre. et contempta nobis. longanimiter suffert. **V**ult enim saluos nos omnes fieri / omnes cupit sanos.

Capitulum

re / et oēs vult regni sui fieri possessores. vult etiā vt voluntatis nre arbitrio cōteram^o oīs languoris nostri duriciā. et qd̄ ē difficile ad sanandū. ipse sanitatē impartit. **O**mnē autē qd̄ facile recipit sanitatē. h̄ vult vt ppria industria ac voluntate curem^o. vt a volūtate ei^o gloriā mereamur. **E**t qd̄ pigri si inspexerit vulneratum. idcirco medelā sanitatis imponit: vt os ei^o ad glorificationē bonitatis sue aperiat. **P**etrōi quoq; pctā dimittit: vt erigat eum / et alacritate faciat. **I**nfirmiorē si viderit / veloci^o exaudit: neq; pusillaminis fiat. **C**ū autē patiens aut longanimis ostiū ei^o pulsauerit: tā incolūmitatis quā etiā mercedis p̄mia adipiscit: p̄ eo quod nō defecerit postulādo. **P**oterat em̄ nō petētib; nobis vulnera aie nre sanare: et ad bonitatē inuitos nos adducere. s̄ h̄ facere nō vult: ne volūtas nostra diuinis laudib; defraudet. **E**t quidē nos negligim^o q̄rere eum et cūctamur inuocare eū: ipse autē nos diligit. et ipse miseret. **I**pse nos redemit: et ipse suscepit. **I**pse illuminat oculos mentis nre: et ipse nobis compunctionis sue grām p̄bet / et dilectionis vt crucis ei^o suauitatē / ac dulcedinē gustātes indefinēter eū ac iugiter desiderem^o / et p̄quiramus. **B**ūt ille q̄ cū gustauerit dilectionez eius / et desiderauerit eū: p̄parabit semetip̄m vt charitate eius inenarrabili repleat. **Q**ui autē repletus fuerit charitate ei^o / aliā dilectionem nō recipit in semetip̄so. **O** charissimi q̄s nō talē diligat dñm? **Q**uis nō bonitatē ei^o adorando cōfiteat ac p̄dicet? **Q**ualē dō executionē habebim^o in die iudicij / si tantā neglexerimus salutē? **Q**uid dicem^o / qz nō audiui mus / nō cognouim^o? **Q**uid facere debuit qd̄ nō fecit nob? **N**ōne ex imensa altitudine et benedicto sinu patris / vsq; ad nos se humiliando descendit. **N**ōne cū inuisibilis existeret / nobis se p̄buit ad videndū. **E**t cū esset ignis immortalis / nōne p̄pter nos incarnat^o ē? **N**ōne vt nobis libertatē tribueret / palmis in faciem x̄beratus ē? **A**dmirandū et plenū timoris / ac tremoris negociuz. **M**an^o lutea q̄ ex limo terre formata fuerat / alapis pcussit faciē cōditoris celi ac terre. **N**os autez miseriatq; infelices. cū simus imortales et terre cinis / vsq; ad sermonē inuicē ferre nō possum^o. **I**lle cū esset immortalis / nōne vt nos viuificaret / prulit mortē? **N**ōne sepultus ē / vt nos secum resuscitaret? **N**ōne ex vinculis inimici nos absoluit / et alligans eū / ad cōculcandum

eum nobis tribuit potestatē. **I**n uocauim^o eū aliqui / et nō exaudiuit nos. **P**ulsauim^o ad ianuam eius. et nequaq; nobis apuit. **N**ā et si tibi morā fecerit ad audiendū / h̄ utiq; tibi multiplicatā mercedem / pro tarditate restituet.

Ca. VII. **A**criter increpās eorū ignauitiam qui huic seculo renunciauerūt / et tñ carnalia et terrena requirūt / multis eos cōmouēs exhortans et terrens rationibus / exemplis / atq; piculis / vt ad compunctionē et penitentiā incitentur.

In quo huic seculo renunciaſti chariſſime? **E**o qd̄ rursus requiem ſecularem requires. **I**n tribulationē quippe vocatus es. et tude refrigerio p̄ctar. **I**n nuditatē iuſſus es ire / et ecce veſtimentozū ſtudiū adhibere cōtendis. **I**n ſitim q̄ vocat^o es / et aquā renuens. vinū bibere delectar. **A**d plū nobilem nus inuitat^o es. et inermis ingredi cupis. **A**d vigilias q̄ vocat^o es. et inercia ſomni reſolueris. **A**d ſlendū et ad lamentandū vocatus es et tu cū cachinno riſus effundis. **I**n charitatē vocatus es. et tu odiū exerces in fratē. **I**n ſb iectionē vocat^o es et cōtradicis. **H**eredem te regni ſui vocauit / et tu q̄ terrena ſunt ſapis. **I**n maſuetudinē et humilitatē vocat^o es. et ſuperbus et elatus incedis. **E**t quid in die illa dicurus es cū a chriſto audies. qz humiliat^o ſū p̄pter te / aut egen^o effectus ſum? **S**z qz nudus fui p̄pter te / aut efuriui aut ſitui / et dilexi te in toto corde meo / et proximum meum ſicut meipſum. **N**e velis ignorare / quia cogitationes tue et ſermōes tui ſcripti ſunt / et conſcientia tua que tecū opata ē / arguit te ſi mētiri volueris. **A**ut neſcis. quia omnis creatura. cum metu nimio ac tremore tribunali ei^o aſſiſtit. **M**ilia miliū et dena milia angelozū circūſtant. et tu mētiri te putas et dicere. qd̄ p̄pter te hec vniuerſa ſuſtinui. cū nihil omnino pruleris. **V**ide ne duplicē vltionē p̄ſoluas. malozū vicz actū ac falſitatis. **S**z ſurge et exp̄giſcere a ſomno. et cogitationes tuas adaperi. intra temetip̄m. et p̄ſpice. qz iā claudit dies. **S**ed et iam hoc frater intellige. qz fratres nri q̄ heſterno nobiſcū pariter loq̄bant. veſpe hodie nobiſcū nō ſunt. ſed ad dñm ſunt ac noſtrum vocati perrexerunt. vt vnufquifq; eozum negociationis ſue queſtum oſtēdat

Ecce nunciam disce de hesterno atq; hodie-
 rno die. quō hestern⁹ qdē q̄si flos matutin⁹
 excessit. hodiern⁹ x̄o q̄i ymbra vesperia trāstet
Contemplare etiā questū negociatiōis tue.
 si fecisti fin dñi imperiū. **U**t em̄ velocissimus
 cursus. dies nostri p̄tereūt. **B**eatus ergo q̄
 sibi questum p̄ singulos dies huiuscemodi ne-
 gociationis acquirit. vt congregatū eū in vi-
 tam eternā p̄cipiat. **Q**uid aut̄ tu dilectissi-
 me negligis. et incuriosus existis? **Q**uid tāq̄
 vino inebriaris accidia? **Q**uid exacerbas te-
 mentim. māsi dñi nāq; i hoc mūdo facta ē. quē-
 admodum quidā duo viātes. in itinere sibi in-
 uicem occurrentes in suū singulū p̄gentes ho-
 spitiū. vespe aut̄ facto mansit vnusquisq; qua-
 potuit puenire. et facto diluculo ab inuicē dis-
 cesserunt. **I**nlellexit nāq; vnusquisq; eorum
 quid habeat in domo p̄pria. diuicias an pau-
 pertatem. requiē an tribulationem. ita et nos
 in hoc seculo sumus. **M**ansione nāq; assimila-
 tur hec vita. **E**x ipsa em̄ vnusquisq; in suo di-
 uiditur loco. et intelligit quid habuit aū recō-
 ditum. **R**eḡ em̄ vnusquisq; nostrū ignorat
 quid premisit in celis. orationem cum lachry-
 mis. an cū puritate vigilias. an psalmodiam
 cū compunctione cordis. aut abstinentiā cū
 humilitate. an terrenorū renūciationem. an
 charitatem non fictam. et desiderii christi. **S**i
 hoc tu p̄misisti. scito te incunctanter ad requi-
 em pergere. **S**i vero nihil horum p̄misisti.
 p̄didisti fili charissime animā tuā. **Q**uid i hac
 mansione exasperas p̄ximū tuū? **H**anc est
 ab eo sepandus es. **Q**uid aut̄ sup̄bis aut in-
 solefcis? **Q**uid aduersus p̄ximū tuū tristis
 ambulas. cui on⁹ portare debueras. **Q**uid
 aut̄ te sollicitudo escaurū aut opimentoꝝ ma-
 cerat? **Q**ui dat iumentis escam ipsoꝝ. te nō
 nutriet? **Q**ui eū diurne glorificas. qui expe-
 ctas heres fieri regni eius. de esca et opimen-
 to conuerteris. **Q**ui mortificasti temetipm̄
 mūdo. que terrena sunt sapis. **Q**uid temet-
 ipsum fallis ac decipis? **Q**uid medicū ex aspe-
 ras nolens sanitatē recipe. et tpe curationis
 vulnera tua occultas. et medicū i culas. quod
 nō sis consecutus incolumitatis remedium?
Tempus tibi penitentie datū est. et agere pe-
 nitentiam negligis. **Q**uid ergo inculas legis
 larozē. quod mortē tibi induxerit. cū tu incuriosus existis? **N**ūquid dices mortū in illa ho-
 ra necessitatis. sine me penitentiam agere.
Vigila dilectissime vigila. vt laqueus sup̄ te
 hora illa nō adueniat. et tunc obstupefcas et

ad conscientiam tuā recurras et dicas. **Q**uō
 elata ceruice ambulāte me. oēs dies mei trāst
 acti sunt? **Q**uō tempus meū in cogitationi-
 bus terrenis sup̄fluo p̄terijt? **Q**ue erit vtili-
 tas. si hoc reputas quādo hora mortis instite-
 rit. nec concedit nobis in hoc seculo amplius
 cōuersari. **P**one itaq; mētē tuā ad hec que
 narrant. **I**ntroecant in aures tuas. que a dño
 dicta sunt. **L**rede eius sermonibus. **A**it enīz
 quia et de ocioſo verbo redditur i sumus ratio-
 nem. in illa die iudicij. **S**ufficit autē nobis ad
 metum solus hic sermo. si conscientia nostra
 sobria fuerit. **S**i aut̄ quadā leuitate per diuer-
 sa animus puagatur. neq; ipsa que sunt scri-
 pra intelligit. neq; ea que dicuntur auscultat
 com p̄t h̄mōi fistule recipienti aquā. et nō sci-
 enti quō eam p̄trāsit. **Q**uis ergo putas nō
 defleat. quia dñs orbis terre tam per se quaz
 etiam per p̄ueros suos p̄phetas et apostolos
 clamat et p̄dicat. et qui audiat nō ē? **Q**ue sunt
 aut̄ que p̄dicant ab eis? **F**uptie parate sunt
 inquit. et altaria mea imolata sunt. **S**pon-
 sus cum claritate et magnificētia in thalamo
 residet. et cū gaudio intrantes recipit. ianue
 patent. ministri festinant. **P**redicatores con-
 uolāt. **P**riusq; ianue claudant velocitate pe-
 dum concurrite. ne nobis foris remanere cō-
 tingat. et q̄ nos introducat. vltorius non erit.
Sup̄ his aut̄ nō est qui intelligat. nō est qui
 studiū adhibeat. signauia et cura seculi hui⁹
 mentē nostrā quasi cathena colligat. et p̄strin-
 git. **D**iuinas quidē scripturas recte scribim⁹
 et recte p̄legimus. recte aut̄ eas audire nolū-
 mus. quia que illic inserta sunt. p̄ficere recu-
 samus. **Q**uis putas aliqui p̄gre in longin-
 quā viam. sine viatico p̄fectus est. quē admo-
 dum nos profici sci volumus. **H**ic aut̄ alimen-
 ta req̄rentes. nihil ad p̄fectionē nostrā p̄fe-
 rimus. **B**eatus qui cū fiducia pergit ad dñm
 portans sine defectione viaticum. vt nullam
 penuriam patiat. **E**cce decem virgines
 lampades accipiunt. et serui negociantur. ex-
 pectantes dominum suum. cognoscētes qd̄
 accepit regnum suum. et venit cum claritate
 et virtute multa. coronare seruos suos. qui ac-
 cipientes ab eo pecuniam. optime in ea mer-
 cati sunt. interficere autem inimicos suos q̄
 regnare eum super se noluerunt. quē admo-
 dum si media nocte profundo sopore. natura
 hominum occupata. repente de celo sonus ef-
 ficat magn⁹. et tonitrua terribilia. et corusca-
 tiōes. ex p̄cepti sbito dormiētes. colat vn⁹ q̄sq;

que sua sunt / siue bona siue mala: qui autē mala gesserunt / iacentes sup lectum suum peccatiunt pectora sua / quia nō est quoq̄ fugere et abscondere. vel sup his que gesserunt penitētiā agere. **C**etera em̄ quassat et tonitrua timore concutunt / fulgura pauore cōmouent. **T**unc obtinebit eos / p̄funda obscuritas. ita vt hora illa / fulgur velox repente totam commoueat terram. **T**ube em̄ cum timore de celo buccinant / et suscitant dormientes / excitāt quoq̄ eos qui a seculo dormierūt. **E**st em̄ cū suis x̄tutibus cōmouebunt. et terra vniuersa quasi aqua maris / a facie glorie eius contremiscet. **I**gnis siquidez terribilis discurrat a faciem eius. emundans eam ab iniquitatib⁹ q̄bus fuerat contaminata. **I**nfernus portas suas q̄ a seculo sunt patefaciet / mors destruetur / puluis qui putruerat. id est. humana caro / audiēs vocē tube viuificabit. **V**ere em̄ miraculum ē intueri / quō contra ictum oculi in infernū. quasi multitudo piscium in mare enutrita ita et innumerabilis copiosaq̄ ossiuz multitudo humane nature. vni quodq̄ eoz curret / p̄p̄iam iuncturā inquirens. surgentes quoq̄ clamabunt om̄es et dicēt. **G**loria ei qui nos congregauit / et p̄pter suam clementiam resurgere fecit. **T**unc iusti exultabunt / et sancti letabunt. et veri et p̄fecti monachi cōsolabunt. et a labore abstinentie sue requiescent / martyres coronabunt. ap̄l̄i ac p̄phete glorificabunt. **B**eatus qui p̄meruerit in hora illa videre / quō cū gloria accipientur in nubibus / obuiā imortali sponso. om̄es qui dilexerunt eū / et festinauerūt p̄ficere oēs voluntates eius. vt em̄ vnusquisq̄ hic / ad excelsa puolat premiorū. et quēadmodū hic vnusquisq̄ se emūdauerit / sic eius gloriā intuebit et quō quisq̄ desiderauit eum. sic satiabit dilectione eius. **A**dmirabit etiam p̄m̄us adaz in hora illa videns magna et terribilia / quō ex eo solo et cōiuge eius / im̄se nationes et multitudines producte sunt. **M**agis autē admirabit glorificans conditorē deū / quō ab vna natura / et ex vna creatura exortī / in regno celorum et in paradiso / et in inferno. sortem pro suis meritis suscepit. **G**loria soli sapiēti deo.

Ca. VIII. Inducens ex superiorum recordatione compunctionem et querelam auctoris miseriam suam confitentis ac misericordiam dei / fratruq̄ suorum preces implorantis: sollicitudinē quoq̄ carnalem disuadē

et ad negotiationem spiritalē atq̄ vite. et negociorum suorum rationem per singulos dies faciendam / exhortantis.

Ostrissimi recordatus sum hore illius et intremui. consideravi illud horrendum iudicium / et expaui. **L**eticiam quoq̄ que est in paradiso / et ingemiscens fleui / vsq̄ q̄ nō remāserit in me x̄tus vt amplius scirem / quia negligentia et elatione p̄terii dicez meos. et cogitationibus fordidis / anni mei finiti sunt. **Q**uō elapsi sunt / nō consideravi / quō transierunt / sentire nō potui. **D**ies mei defecerūt. et iniquitates mee multiplicatae sunt. **H**eu mihi charissimi quid faciam in compunctioe hore illius / quā mihi noti mei circūsteterint / qui me beatificabant / hui⁹ religionis habitum cōtemplantes. ab intus autē vas plēnū erā iniquitate et imundicia. et eum qui scrutat corda et renes obliuioni tradideram. **V**ere p̄fuso ibi est / etiam miserabilis qui illā cōfusione exceperit. **A**matoz hominū benignissime / adiuro te per miserationes tuas / ne me a sinistris tuis statuas. cum his qui te exacerbauerunt ne dicas mihi nescio te / sed tribue mihi propter multā miscēdā tuā indefinenter compunctionem et fletum. et humilia cor meum et sanctifica / vt fiam templum gratie tue. **N**am et si peccatoz sum et impie gessi / tam en ad ianuam tuam iugiter pulso. **E**t si piger sum et incuriosus / atq̄ viam tuam incedo. **F**rates mei dilectissimi obsecro vnanimitate vestraz festinate placere deo. **D**um tempus habebitis plorare in conspectu eius diebus ac noctibus / cū oratis et psallitis / vt eruat nos ab illo interminabili fletu / et stridore dentiu. et a gehenne igne / et a verminibus imortalibus / vt in regno suo gaudere nos faciat / in vita illa imortalī. vbi fugat dolor / tristitia / et gemitus. vbi ne lachrymis aliquis. nec penitentia indiget. vbi nō ē timor et tremor. vbi nō ē mors et corruptio. vbi nō ē aduersarius et ipugnans. vbi nō est exacerbatio et ira. vbi nō est odium et inimicitia. sed om̄ino gaudium et leticia et exultatio. et mensa spiritalib⁹ cibis plena / q̄ p̄parauit deus diligētibus se. et beatus q̄ p̄meruerit eam / infelix autē qui fuerit p̄uatius ab ea. **O**bsecro vos fratres charissimi effundite sup me viscera vestra. et precamini pro me p̄cidentes benigno et amatoz hominū ynige

nito filio dei: vt faciat mecum misericordiam: et liberet me a multitudine iniquitatum mearum: et collocet me inter macerias benedicti paradisi: vt vobis hereditas eius: vicinus efficiar: eo quod vos estis charissimi filii: ego vero quasi canis abiectus: vt projiciatis super me micam de mensa vestra: vt impleat in me quod scriptum est: quasi caruli edunt de mensa filiorum. Ita dilectissimi mihi effundite super me orationes vestras: et venite festinemus ad vitam nostram. Omnia enim quasi umbra pretereunt. **Q**uiamus etiam mundum hunc: et omnia que in eo sunt. Sollicitudinemque carnalem propter salutem anime nostre nullam habeamus: sicut et dominus nostrum ait. **Q**uid enim proficit homini si mundum lucratus fuerit: vniuersum autem sue detrimentum patiat. **A**ur quam dabit homo redemptionem animae suae? **N**egociatores sumus spirituales: o dilectissimi comparati sumus negotiatoribus secularibus. **C**onsiderate que dico fratres. **S**ecularis negotiator pro singulis diebus lucrum seu dispendium supputat: et si detrimentum sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinem adhibet: et commodat: quomodo mercimonium suum saluum restituat. **I**ta et tu dilectissime pro singulis diebus: vespere et mane: diligenter considera: qualiter se habeat mercimonium tuum. **E**t ad vespam ingredi in cor tuum: et scrutare te metipsum: et dicit. **P**utas ne in aliquo acerbaui deum? **N**e vbi oculos locutus sum? **N**e immoderate egi? **N**e irritaui fratrem meum? **N**e aliquem detractionibus laceravi? **N**e forte perfallere me: cor meum et mens mea fantasmas seculi cogitauerunt? **N**e forte concupiscentia carnalis super me irritat: et ego liberti animo susceptus: ne sollicitudinibus terrenis superatus sum? **S**i in omnibus his damnatum tibi illatum intelligis: festina quomodo melioribus commodis repareris. **I**ngemisce ex intimo corde: profer ab oculis lachrymas: ne idem rursus detrimentum sustineas. **E**t facto diluculo iterum eadem meditare et dicit. **Q**uomodo putas non ista transijt. **L**ucratus ne sum in ea mercimoniis meis. **P**utas mens mea vna cum corpore vigilauit? **S**i oculi mei lachrymas perduxerunt? **N**e cum genua in oratione pro nocte posuisti: in sopore somni deductus sum? **H**ec adueniunt mihi sordide cogitationes: et libenter eas meditatus sum. **E**t si te deceptum in his senseris: festina sanitatem recipe: et statue custodiam in corde tuo: ne rursus eadem patiaris. **S**i ita sollicitudinem habueris: saluabis mercimonium tuum: et domino tuo placebis: et tibi metipsum utilis eris. **A**tende autem tibi: nec te velis seignicie ac negligentie tradere. **P**incipium

quidem perditionis: est negligentia. **I**mitare autem apem: et prospice admirabile mysterium: quomodo ex diuersis floribus terre: suam operationem congregat. **I**n hoc ergo exiguo animante considera. **S**i enim congregati fuerint sapientes mundi: atque orbis terre philosophi: non valebunt prudentiam eius differere: quomodo ex floribus quidem: quasi quedam monumenta edificat. **S**eipsum pelit autem ibi soboles suas: et cum viuificauerit eas: quasi quidam princeps: milicie vocem suam ad eas emittit: quam pariter audientes: volitare incipiunt. **T**unc monumenta illa vnde egresse sunt soboles: operantur: ac replere festinat escarum dulcedine: ita vti osus prudens si considerat: glorificet conditorum deum: admirans quod ex tam puo ac vilissimo animante tanta sapientia processerit. **S**imiliter ergo et tu charissime congrega tibi diuitias et thesaurum quem fur nunquam continget et permittit in celum. **N**am et principes terre: si voluerit quisquam eorum in regionem abire longinquam: permittunt famulos suos cum patrimonio suo: vt cum in preparata mansionem peruenierint: ibi diuerant. **I**ta et dilectissime permittite patrimonium tuum in celis: vt suscipiatis in tabernaculis sanctorum.

Ca. IX. **E**xhortans vt tribulationes mundi patienter tolerant: et ne spes in temporalibus sed in domini amoris hominum benignitate ponatur: qui cuncta bona largitur et laborantes mercede non fraudas: pro hoc puocans nos ad vigilantiam vt aduenire sponso et alijs in regnum susceptis: nos excludamur et postea negligentiam nostram frustra defleamus. **D**oces quibus quomodo dominum iuocare debeamus: et perfectos viros imitari: corpus ad carnalia non assuescere: discretionem nihilominus circa eius castigationem obferre: amonens tandem vniuersum quibus ita debere incipere: vt possit perficere inceptum.

Ne velis ergo te

Ne velis ergo te propter breuitatem negligere: ne propter seculi infinita penitentiam incipias. **N**on audis dominum dicere. **I**n hoc mundo tribulationem habebitis. **I**te ruit: in patientia vestra possidebitis animas vestras. **S**i autem tu propter molliam mentem: atque incuriam: in tribulationibus huius mundi odium habeas: deuitas quidem patientiam: carnalem quidem voluptatem consideras quomodo iugum christi bonum ac suauem: propter tuam ignauitiam quod durum et graue: et quod non facile possit portari detrahis et iudas: et te ipsum in perditionem tradis: cum ista carnis: et quod tui miserebitur: si te ipsum infirmas: quod tui miserebitur: si assumes arma domini: quibus dimicare

Capitulum

cōuenerat. i. cor. tuū verſa vice deſigas. **S** in hac vita tātūmodo gloriaris. multum vana eſt ſpes tua. et expectatio tua infelix eſt. **Q**uid eſt quod os tuum orat deum: et q̄ ſunt que poſcis ab eo? **S**eculi hui⁹ requiē/ an immortalitatē/ac ppetuam vitam? **S**i hec temporalia et nō manentia requiris: melior eſt te fornicator: et melior eſt ſimiliter latro. **H**i em̄ deſcānt vt ſalui ſiant: et te beatificant quē in hac bonitatis cōuerſatione fallaciter militare pſpiciunt. **O**dio nāq; habens lumen/ tenebras dilexiſti: et regna celozū deſerens: terrena et tpalia cōcupiſci. **T**imuiſti miſerabilis ne benignus deus/ et amator hoīm/ laborem tui opis fraudaret: quiq; nō vicēdet laboris: ip̄e pueniens idrutē. **L**oz quoq; tuū ip̄e cōpūgit: et mercedem ip̄e tribuit. **C**uncta tibi ab eo largiunt: et tu in elationē extolleris? **P**rocedem mercennarij exquiret ab his/ qui eum fraudare voluerint/ et tuarū lachrymarū habuit denegare mercedem? **A**bsit. **Q**ui ait. q̄rite et inuenietis. **P**ullate et apicē vobis. **M**endax ergo efficit: **N**equaq; te hec ſuſpicio miſerande decipiat. **Q**uis tui emulus fuit? **Q**uis tam ſeuus et inuidus extitit? **I**lle nimirū aduſarius hoſtis bonozū/ illius eſt hoc ſtudium/ vt null⁹ hominū ſalutē inueniat. **V**eni nūc itaq; in temetipm. et ne velis odire aīam tuā. **A**peri oculos mentis tue. et proſpice eos qui tecum ſunt. quō in cōmune dimicant. quō feſtinant. **L**ampades ſuas tenētes in manibus. et os eozū laudat et gloriſicat immortalē ſponſum. **O**culi quoq; eozū pulchritudinem eius cōſiderant. et aīa exultat et viger. **A**duerte et vide/ qm̄ ap̄propinquabit. veniet et nō tardabit. vt expectantes ſe repente letificet. **E**xit vt pſonet vox. ecce adueniet ſponſus: et hi q̄ tecum ſunt. pcedent cū gudio/ habentes ſecum lampades relucentes. et ſplendida indumenta. **A**udient em̄ vocem eius dicentem. **V**enite benedicti patris mei. poſſidete paratum vobis regnū/ a cōſtitutione mūdi. **T**ūc necēſe eſt. cum clamorē factum audieris. **D**icas eis. **F**ratres mei/ donate mihi puſillum olei. ecce lampas mea extinguit. **A**udies q̄ ab eis. **N**e forte ſufficiat nobis et tibi. **V**ade potius ad vendentes et eme. **E**t tunc pges penitens et afflictus: et tempus emēdationis iam nō inuenies. **T**erra em̄ vniuerſa tremabit ad gloriā eius/ et tunc plorās et vlulans dices. **G**ado et pulſo/ et quis ſcit ſi apiat mihi. **R**edies aut̄ pullabis. et reſpondebit tibi ab intus

Amen dico tibi/ neſcio q̄s es. **G**rade a me operarius iniquitatis. **S**tante aut̄ te. introibit i aures tuas vox leticie et exultationis. et agnoſces vocem vniuscuiuſq; collegarum. et ingemiscens dices. **H**eu mihi miſero. **Q**uō a tāta claritate priuatus ſuz? **O**ſi tempe vite mee cū ip̄is eram. et nunc ab eis ſepatus ſum. **I**uſte ppeſſus ſum. **I**lli aut̄ abſtinebāt. ego aut̄ indifferenter agebā. **H**i pſallebāt. ego vō ridēbam. **H**i cum genu ſecterent ſiebant. ego vero extollebar. **H**i humiliabant ſemetipſos. ego vero ſuperbiebam. **I**lli ſe viles et exiguos deputabant. ego vero ornatu veſtium delectabar. **P**ropterea illi nunc exultant. ego aut̄ lugeo et lamentor. **I**lli letant. ego vō amarer deſleo. **L**uigila itaq; miſerando euigila. et imenſam eius bonitatem cōſidera. et ne velis ſalutē tuā negligere. **E**t exquire eū. et erit in ſalutē velociter/ inuoca eum et proteget te. **D**a ei vt recipias ab eo centupluz. **S**i cartula cum ſit abſq; anima per litterarum apices clamat. et om̄ne debitum quod in ea ſcriptum eſt reſtituit. **Q**uō magis benignus de⁹ dabit gratiam querentibus eum? **C**hartula per litteras vſuram ſuper vſuram augmentat. et theſaurum gratie mercede orationum deus multiplicat. **N**e velis incurioſus exiſtere. nec domineſ tui ſollicitudo terrenozū ne gociozum. neq; in deſperationem temetipm adducas. **D**eus em̄ propter viſcera miſerantionm ſuarū. ſuſcipit et proteget te. et om̄nes qui eum ex toto corde queſierint. **A**ccede ergo ne dubites. et procide ante eum. **I**ngemiscens et plorans dicit ei. **D**ne meus et ſaluator meus. quare me dereliquiſti? **M**iſerere mei qm̄ tu es amator hominum. qui ſolus es ſine peccato. **E**xtrahē me de ceno iniquitatum mearum. vt non tibi inſigam in eternum. **L**ibera me ex ore inimici mei. ecce em̄ vt leo rugit deuorare me cupiens. **E**xcita potentiam tuā et veni. vt ſaluū me facias. **L**ouſca coruſcationes tuas et diſſipa virtutes eius. **E**xpauſcat et tremiſcat a facie tua. **I**nfirmus nāq; eſt. neq; habet virtutes ſtare ante conſpectū tuum. neq; ante faciem diligentium te. **T**uſdens enim ſignum gratie tue. pauore concuſtitur. et confuſus diſcedit ab eis. **E**t nunc dñe ſaluā me. quoniam ad te conſugi. **S**i ergo ſic acceſſeris ad eum et inuocaueris eum ex toto corde. **C**onfeſtim quaſi bonus pater et miſericors. mittet gratiam ſuam. et auxiliabitur tui et om̄nes voluntates tuas adimplebit i bonū

Ita ergo age charissime mihi ita age et accede et noli negligere inuocare eum et noli incuriosus esse. Et neque in me segne ac desidiosum intendas mihi enim sufficit confusio vultus mei motu et non intelligenti dicenti et non facienti. Sed esto imitator perfectorum et spiritualium patrum et regulam eorum exquire. Et ne velis que sunt ardua et excelsa incipe que nequaquam valebunt proficere neque ea que sunt nimis exigua et ibecillia ut multiplicata tibi merces accrescat. Ne nutrias corporis tui ne te incipiat impugnare. Neque illud carnalibus voluptatibus insuecas ne pregrauet anima tua et ad ima depressus vitium deducaris. Si autem in his te dederis ut desideria eius proficias derelinquet viam planam et rectam et asperam et prupram incedet. Omnem quod sordida cogitatione facile recipit nec ultra potest esse prudens vel sapiens. Et si iterum supra modum eundem volueris affligere etiam per hoc animus grauatur segnitia atque desidia obrinebit et supplebit iracundia. In laudibus quibus et omnibus atque in bonitate obedientie pigri ac remissus efficit. Institutum quoque tuum mensura bona ex equo pondere gubernet. Dico tibi. Nunquam in stadio spectatores equis currentibus astitisti. Ac rursus nauiculam in pelago contemplantur esse. Equus vero si supra modum ad cursum concitati fuerint interiserunt iterum si supra quam mensura exigit fuerint relaxati ipsum aurigam deiecerunt per diuersa traxisse. Sicut et nauicula in mari si supra capacitatem suam fuerit onerata fluctibus comprimetur et si rursus leuiata et absque onere fuerit velorum vehementia ventorum submergitur. Sicut etiam corpus et anima si supra modum ex his que supra diximus fuerint abiuncte per grauata decidat utrumque necesse est ac succubat. Propterea bonum est ita unumquemque incipe ut proficiat ut possit deo placere et vtilis sibi et ipsi ac proximis exhibere.

Ca. X. Veros et perfectos monachos commendas et ad certamen puocans pigros per aptam similitudinem profuturas ostendens ex comparatione monachi ad militem quomodo segnis et negligens a diabolo vincatur vigilans vero per gratiam dei adiuuetur occasione cuius diuinam gratiam plurimum commendat.

Us estis benedictus grex christi. vos estis luminaria orbis terre. vos estis sal terre et columna sub celo. Vos inquam perfecti ac milites monachi estis que estis angeli super terram que angelorum

in uerfatione diligitis. corpus siquidem gestatis humanum opus angelicum proficitis. Argo vobis in quo contenditis temporalis est retributio autem eius et laus in seculum seculi permanet. Labor abstinentie vestre breuis est at vero premium immortalis est. Quatum autem vos abstinentie regulam obseruatis et virtutes cum dilectione acquiritis tamen aduersariis vestris diabolus irritatur et seuius efficit diuersosque laqueos ad decipiendos vos atque impediendos occultat.

Attendite ergo vobis fratres charissimi a laqueis eius. Nullus enim absque certamine coronatur neque gratia dei deserit quemque si cum alacritate pugnauerit. Si quis vero semetipsum relaxat os suum pigritia detentus non operatur nec gratiam eius inuocat ut sibi auxilium conferat ne velit gratiam eius incurrere eo quod non fuerit ab ea adiutus. Quomodo dum si quis manibus ac pedibus sanus extiterit habeatque coram se plimas escas oppositas et pigritie causa noluerit eas ori suo applicare et comedere et animam suam reficere ita et monachus experimentum habens bonarum deliciarum diuine gratie si neglexerit huiusmodi dulcedie fatiari. Quis enim miseretur illi que habens manus nequaquam recipiat ex his que sibi apposita fuerint. Vel quomodo miseretur atque monacho que cum non habeat sollicitudinem actuum terrenorum salutem suam neglexerit.

Compatitur autem monachus militi ingrediendi in plium membra corporis sui vinctis circumvallanti donec dimicatio victoriae palmam accipiat. Vigilat namque diligenti custodia muniendo se et decertat veres nequam eum aduersari deiciat ac persternat. Si vero in segnitie semetipsum relaxauerit facile miles huiusmodi triumphabit. Eodem modo etiam monachus si vires anime sue segnitie negligenterque laxauerit absque ulla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. Permittit siquidem in corde suo cogitationes turpes ac sordidas libenterque in se recipit elatam sapientiam vanam gloriam que atque inuidiam necnon et detractionem odium gule libidine et insatiabile somnum. In his autem omnibus in desperatione semetipsum deducit. Si autem vigilauerit spiritus quoque in suum presidium gratia dei que fuerit spei auxiliabitur et ab ipsa docebit quomodo ei placeat debeat sitque in eo ipsa gratia laus et que ei laudem exhibeat. Quomodo si quis attendat in speculum idem ipse est que videat et que videatur. Sic et gratia ubi iuenerit requirit ibi inhabitat et inhabitatur et efficit ut predicti laus et que laudem exhibeat neque absque huius auxilio cor sibi valebit sufficere. Retribuit autem ei si quis ab ea precepit et ex vino eius eidem offert potum velut si dicat ex copulatione eius retribuit ei lachrymas et a dulcedine vini

ei^o/hūiliationē pfert cordis. Ex virtute q̄m
assumpsit: eidē cōcinit psalmos. Absq̄ p̄sona
siq̄dē: idigēs eē videt speculū. Cū x̄o accepit
p̄sone cuiuslibet ituitū/ ex eo qd̄ accipit retri-
buit. Et si exornat^o q̄sq̄ in eo attēdat: idēz ex
ip̄o speculo ornat^o efficit. Sicut hō absq̄ gr̄a
diuina: inopis eē videt et indigēs: si x̄o p̄me-
ruerit gr̄am/ ex hō ip̄o qd̄ fuerit adiut^o ab ea:
posit in se emēdare virtutes. Si autē denuo fu-
gauerit eā: desolat^o inuenit ac nud^o: et inhabi-
tant in eo cogitationes turpes ac sordide: sic
nicticozar in domicilio. Hōis ḡ eē gr̄am iuoca-
re: gr̄e x̄o ē: vt ei opitulationē adueniat. Abs-
q̄ gr̄a em̄ mens nō pōt illuminari: ad p̄tēplā-
dam multiplicē futuri seculi pulchritudinem.
Et nisi sanctificatū fuerit cor: nō venit gr̄a in
hoīe. Si autē illuminat^o a gr̄a virtutes optias
acq̄sierit: sibiq̄ emēdationē q̄s adept^o ē repu-
tauerit: multū semetip̄m fallit. Neq̄ infirmita-
tem suā itelligens: emul^o nāq̄ sibi ex̄ns h̄mōi
p̄cula se gr̄am deturbabit. Cū x̄o q̄s opitula-
tionē acq̄rēs: gr̄am diuinā agnouerit: et cū fu-
erit cor: roborat^o vt virtutes obtineat/ gloria-
uerit deū et dixerit: gl̄a miseratiōib^o tuis dñe
qd̄ me idignū gr̄am tuā p̄mereri fecisti: et quē
admodū voluisti emēdasti in me q̄ tibi fuerāt
placita: h̄mōi agnosces fragilitatē suā: festi-
abit se diuine gr̄e tēplū p̄parare: et tūc efficit in
eo gr̄a ip̄a sacerdos: atq̄ ipsa oblatio: et esca-
spālis et q̄ māducat: impator: et regnū: edificū
q̄s et q̄ edificat. Efficit q̄s ciuitas: et mur^o inex-
pugnabilis: et ab om̄i malo eum custodiet: do-
nec ab hō seclō ad p̄hennā vitā et in futurū secu-
lum transferat.

Ca. XI. Inducēs inuitationē auctoris
auxiliū spondētis: et ad ablutionē vitioꝝ p̄sua-
dentis. Et vt ad ip̄m iclinent inuitati: exptū
se p̄siliatorē p̄stet et offert: p̄silitq̄ vt ad p̄e-
ctam singularēq̄ pudicitie virtutē festinet: q̄m
excellēter cōmēdās pulchras inducit similitudi-
nes: tādē eos deslēs q̄ illā habueſt et p̄didit.

Declina ad me

aurē tuā dilectissime mihi/ et ero
tibi p̄silitator: si ad vitā vis etnā p̄-
uenire. **O** mēbrū meū si desideras introire: et
si p̄cupiscis britudinez dñi dei tui: dicito mihi
frat̄ cur abluis faciē tuā aq̄/ vt primo tuo pla-
ceas. **N**ec dñi ḡ respulisti vitia passiōis carnis
tue: s̄ hōꝝ adhuc vitio detineris. **S**i autē vis
lauare faciē tuā/ dilue ea: lachrymis: et ablue

eā cū fletib^o: vt in p̄spectu dei et scōꝝ angeloz
cū claritate refulgeat. **F**acies siq̄dē q̄ abluē
lachrymis/ imarcessibile decorez acq̄ret. **S**ic
dicis fortasse mihi. **C**ōfundo: sordidam ac de-
formē faciē p̄ferre/ s̄ si incultā faciē et pedes
sordidatos cū corde purificato habueri/ sup
claritatē solis cū dei angelis refulgeb. **Q**uid
etiā risum indifferentē p̄fers/ nōne flere ac lu-
gere te dixisti? **T**u x̄o h̄ relinques risib^o incō-
ditis demoraris: et h̄ vñ: nisi ex eo qd̄ non desi-
deras britudinē ei^o/ nectimeas supplicia eius

Qui igit̄ tēptatiōes expt^o ē: posit cōmone-
re eos q̄ necdū expti sunt. **E**t q̄ in manib^o la-
tronū incidit/ posit viātes cautos ac diligen-
tes efficere. **Q**uia ḡ et ego ex p̄te tēptat^o sum
p̄p̄ segnitie meā: siq̄dē ad horā t̄mō caute-
lam habui: s̄ mea ignauiā ac pigritiā i hac me-
felicitate cōstituit: ob h̄ itaq̄ cupio dilectissi-
mi p̄siliator: existere gregi electo christi: ne ob
vitia carnalia/ et secularē voluptatē ab illa cla-
ritate p̄ueminī: et a thalamo sponsi pleno le-
ticia et exultatione cū dedecore abijciamini.
Labor abstinentie v̄re/ velut somniū ē: req̄es
autē laboris ienarrabilis. **A**ttēdite vobismet
ipsis: ne ab v̄trisq̄ p̄tib^o corruatis: et p̄ v̄trisq̄
v̄tione exoluatis: s̄ festinate poti^o p̄fectā vir-
tem acq̄rere/ q̄ adornata ē oib^o q̄s diligit de^o.
Hāc si possideritis/ nunq̄ deū exasperabitis:
nec mali aliqd̄ p̄ximis v̄ris facietis. **H**ec autē
singularis virtutē vocat/ h̄is in se pulchritudinez
diuisarū virtutū. **Q**uē admodū em̄ regale diade-
ma/ absq̄ lapidib^o p̄ciosis: et electis margaritis
cōponi nō pōt: ita et hec singularis pudicitie
virtus: absq̄ pulchritudine diuersarū virtutum/
nō valebit p̄sistere. **H**ā et plena regali diade-
mati compabit. **S**ic em̄ in eos si vñ lapis vel
margarita defuerit/ fulgure sup caput regis
decenter nō pōt: ita et h̄ singularis virtutē si deha-
buerit vnā speciē ceterarū virtutū: p̄fecta virtutē
noīari nō pōt. **A**ssimilabit rursus copiosis
dapib^o/ cōditis: salis x̄o suauitatē nō habētis:
bus. **Q**uē admodū ḡ optime dapes/ absq̄ sa-
le inutiles sunt: ita etiā h̄ singularis virtutē/ in oī
pulchritudine diuisis virtutib^o adornata: si cha-
ritatē circa deū et p̄ximū nō habuerit: abomi-
nanda fortiter et inutilis habebit. **R**ursus si
milit ē p̄fecto alphabeto: p̄p̄ijs l̄ris adorna-
ta. **E**t si q̄s ex eo vnā auferat l̄ram/ totū oīuz
om̄ino ad nihilū p̄stituet: ita et h̄ singularis vir-
tus: si ex oib^o virtutib^o vnā min^o habuerit/ to-
ta inutilis repit. **C**ompabit etiā fortissime aq̄le
iūx̄ firmamētū celsitudinē quolātū: q̄ cernens

escā in laqueo. tota se alarū velocitate. cū in-
genti spetu in eo deponit. Volēs q̄ escā inde
ptrahere: cōprehēsa ē sūmitas vngule ei⁹ in
laqueo ⁊ obdoloze ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo
ei⁹: totūq; corp⁹ suū extra laqueū ē. oīs autē v-
tus colligata ē i eo. **S**it ⁊ h singulari x̄t⁹. si fu-
erit iūcta in vno aliq̄ negocio frenoz. tota in
eo sūt colligat. Et q̄dē totū corp⁹ p̄fectionis
ei⁹ absq; vinculis ē. oīs autē x̄t⁹ in fra hūiliata
ē. Et quēadmodū nō valebit aq̄la p̄pter ca-
pionē vngule. in aeris altitudinē volare. nisi
si fuerit liberata. ita ⁊ x̄t⁹ h. nisi a frenis nego-
ciji liberet. p̄fecta eē nō possit. Quis ē q̄ nō
habeat lachrymas. veniat ⁊ defleat mecum.
Et q̄ nō habet cōpūctionē. cōsiderās intelli-
gat. **D**iscat q̄ diligēter ab his q̄ in hac x̄tute
sunt p̄uersati. q̄ q̄rūdā p̄uersatio. vsq; ad ce-
lum puenit. veniensq; ad portas. in regnū p-
hibita ē introire. **H**oc at̄ dico dilectissimi. q̄a
p̄uersati q̄dā in hac quā p̄dixim⁹ x̄tute. et ad-
ornati sunt ea. p̄tēplātes eā q̄i regali diadema
⁊ p̄tēp̄t exiguā rē. talē ac tātā x̄tutē ad nihilū de-
dixerūt. **C**olligata ē eī mens illoz sollicitu-
dinib⁹ frenoz negocioz. ⁊ ob huiusmodi
vinculū. acq̄sita x̄t⁹ in celū itroire nō valebit

Ca. XII. Dictoz occasione exhortās eū
q̄ p̄actā pudicie ⁊ castitatis x̄tutē habet. ne
illā amittat tradēdo se in vincula inimici. ido-
neū exēplū adducēs at̄ q̄ demōstrās quō h x̄-
tus liberari possit. ita vt nihil ei nocē possit.

Ide ergo cha-
rissime mihi. ne tenetipm inimici
alligandū vinculis tradas: ⁊ ami-
rabile x̄tutē destruas. quā multis laborib⁹ ac
q̄sistā. neq; celestes portas. acq̄sistā x̄tutē itro-
ire p̄hibeas. ne corā spiritali thalamo p̄fusiōe
adoptā p̄sistat. neq; p̄ vnu capillū alligās eā.
⁊ ad solū terre infigat. s̄ tribue ei fiduciā ⁊ vo-
cem excelsam. vt exultans ingrediat in thala-
mū ⁊ mercedē laboris sui possit p̄stāter. ac sb-
limi voce clamare. **E**t obstupescendū mira-
culū. quō tā imanis ac fortissim⁹ leo. p̄ vnu ca-
pillū ligat⁹. humilis ⁊ captiu⁹ effect⁹ ē. **L**eonī
siquidē h x̄t⁹ compabit. oib⁹ bonis ac p̄fectis
opib⁹ adornata: ⁊ q̄s ab illo vno capillo terre-
nis sollicitudinib⁹ colligata ē. **Q**uāobzē vi-
gila dilectissime vigila. moue q̄s man⁹ tuas. et
hūc exiguū capillū abscede. neq; venias i de-
risum. sic fortissim⁹ ille sampson. **V**eniamto
q̄d mille viros occidit. ⁊ q̄s vnu capillū. funes

valedissimas extremū portauit. ⁊ seipm a vin-
culis liberauit: ⁊ inimicos interficiens deo vi-
ctoriā reputauit: ⁊ p̄ onē suā ex ipa maxilla
fontē aque. p̄duxit. h̄ talis ac tāt⁹. q̄ h̄ vniūsa
p̄fecerat. postea semetipm vincituz adūsarijs
tradidit. **H**ūiliat⁹ ē nimū. p̄ eo q̄d crines ei⁹
ablari sunt: ⁊ terribilis illa atq; mirabilis x̄t⁹
ei⁹ deuicta ē. **A**ttēde gr̄ tu tibi metip̄. neq; n̄
āmirabile castitatis x̄tutē. p̄ puā sollicitudinē
colligādo humilites: s̄ liberā eā efficiēs ab oib⁹
bus negocijs q̄b⁹ ledit ⁊ adornās p̄mitte in
celū. **S**ic autē eā libera. quēadmodū aq̄la de-
scendens in pfundū vt inueniat p̄ciosissimaz
margaritā. **L**unq; inuenierit. p̄tin⁹ ad excelsa
cōscēdit. totūq; corpusculū ei⁹ aq; exhibetur
Aqua eī p̄māsit in loco suo. ipa autē cū diu-
ciji prexit in ardua. **E**odē modo etiā tu p̄pe-
ra oib⁹ frenis negocijs liberari: ⁊ adornatus
p̄fecta x̄tute. q̄si vestimēto induere ea. **E**x-
cuba vigilāter dieb⁹ ac noctibus horis ac mo-
mētis. ne spolieris ab ea. **H**ec autē singulari x̄-
tus de q̄ loq̄mur adornata in omni pulchritudi-
ne diuersaz x̄tutū: nullis negocijs frenis no-
ceri possit. **T**ribulatio eī patiētā opat. ege-
stas x̄o ac volūtaria paup̄tas. fra ē opationis
ei⁹. ex ipa eī fructificat iusticie fruct⁹. sic ne-
q; i firmitas eā ledere p̄t. ex ipa eī x̄tute et
gloria induit apud deū. **S**it autē adulationes
diuisaz rerū nequaq; valebūt iminuere eam
ab ipsis aut acq̄rit laudē in vitā efnā. **P**er-
secutio nō poterit terrere ea. nec pauorem ei
incutere. **E**x ipa. corona pulchra ac p̄fecta
cōponit. q̄ deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatiōe
exhibeat. s̄ neq; nuditas p̄t ei segnicie torpo-
ris incutere. eo q̄ ex ipa ei stola claritat⁹ con-
textit. **F**ames sūt pusillanimitatē ei nō pote-
rit generare. ex ipa eī mēsa ei p̄parabit in re-
gno celoz. **S**z neq; p̄ sitim poterit ea desidia
circūdari. ab ipa eī p̄parabit ei paradysus leti-
cie. **N**eq; x̄o paup̄tas possit eā ad illecebras
diuiciaz ipellere. ex ipa nāq; b̄ritudine deum
possidebit. **V**igilie q̄s ⁊ s̄t⁹. coronā p̄fectio-
nis: ⁊ fontes puritatis ei⁹ existūt. **H**ūilitas et
māsuētudo. fundamēta sunt edificij eius.

Mors nō p̄ualebit mortificare eā. s̄ neq; se-
pulchrū cōcludere eā p̄t. neq; x̄tutes vale-
bunt retinere eā. **I**pi quoq; celi. nō valebunt
portas suas claudere corā aīa q̄ x̄tutib⁹ vige-
t s̄ mox vt viderint eā. cū gaudio referantur.
Mille milia ⁊ decies dena milia angeloz ⁊ ar-
changeloz. throni ac dñatiōes. ⁊ p̄ncipat⁹ nō
valebūt cōminari ei: s̄ cū gaudio vult⁹ sui su-

scipiēt eā: et in manib⁹ suis tollēt / et in sedē ma-
iestatis offerēt eā. Exultabit q̄ pater in ea /
et fili⁹ cū spūscō. Exultabit q̄ dē in ea spūscūs
q̄ tēplū sc̄m ei effecta ē: et inhabitauit in ea. Ex-
ultabit in ea vnigenit⁹ fili⁹ / q̄ sp̄ desiderauit
eū: et p̄ter eū nihil voluit possidere. Exultabit
in ea pater: q̄ dilexit eū: et volūtati ei⁹ nullaz
p̄tulit volūtātē. Exultabūt sup eā celi cū v̄ru-
tibus suis: et pariter p̄cidētes glorificabūt pa-
trē / et filiū et spūscm̄. vidētes eā in oī angelica
v̄tute: et in oī pulchritudine iusticie adorna-
tam. Exultabit etiā padisus: quia hereditatē
in eo sortita est.

Ca. XIII. In p̄sona auctoris glorificās et
magnificās dñm amatore hōim: m̄ltisq̄ deu-
tis deprecatiōib⁹ benignitatē ei⁹ p̄ mētis illu-
minatiōe: vulnēz suoz sanatiōe ac gratie col-
latione interpellans.

Gloria et magni
ficētia soli benignissimo atq̄ amato-
ri hōim deo / q̄ nob̄ regnū p̄ suā gr̄am
p̄stituit. Sana me dñe et sanabor: q̄ tu sol⁹ es
sapiēs / et misericors medic⁹. Supplico bonita-
tem tuā sana vulnera aīe mee: et illumina ocu-
los mēt̄ mee: vt p̄sident disp̄satiōez meā: q̄ sup
me sp̄ efficit: q̄ ifatuata ē mēs mea et gr̄a tua-
q̄ ē salūtat̄ / cōdiat eā. Et q̄ ad te hōrdñe
q̄ cūctoz es p̄sci⁹: q̄q̄ scrutator es renū et cor-
dis: et sol⁹ oīa nosti. Sic fra sine aq̄ sitit ad te
aīa mea: et desiderat te cor meū. Qui aut̄ dili-
git te i definent / tua gr̄a satiabit. Sic ei sp̄ au-
disti me: etiā nūc ne d̄spicias deprecationē meā
Ecce em̄ q̄si captiua ē mēs mea: te solū salua-
tozem exqrēs. Mitte itaq̄ gr̄am tuā velocit̄
in auxiliū meū: et satiet esuriē meā / et siti mee
potū tribuat. Te solū desidero insatiabilē do-
minū. Quis em̄ poterit te insatiari / q̄ te ex-
v̄itate dilexerit lumē v̄itat̄ / et luminis tributo-
rem. Da mihi petitionē meā: et dona mihi de-
precationē meā: et distilla in cor meū stillā dilecti-
onis tue. Ascēdit in cor meū / q̄si in siluā flā-
ma charitatis tue / et deuoret spinas et tribu-
los pessimas cogitatiōes. Et tribue mihi co-
piose et sine mensura q̄si de hōi gr̄am tuā / et
dona mihi quasi rex regū / et multiplica q̄si bo-
nus fili⁹ boni p̄ris. Si aut̄ in q̄busdā p̄uar⁹ suz
aut p̄uoz q̄si terren⁹ aut fili⁹ terreni: s̄ tu q̄ re-
replesti hidrias b̄ndictiōe tua: i ple sitim meā
gr̄a tua / et q̄ satiasti q̄nq̄ milia viroz de q̄nq̄
panib⁹: i ple esuriē meā: imēsa copia bonitatis
tue. Amator hōim benignissime sup senū et

flores: et sup oēm herbā viridē fr̄e: sine iuidia
in b̄ tpe gr̄a tua effusa ē / q̄sto magis fuoz tu-
ozū / q̄ te deprecant̄ petitiōib⁹ largirite puenit.
Ecce em̄ fra fulgore coruscant̄: et volucres vo-
ces suas imutāt / a gl̄ia m̄lta sapie tue. Ecce
aut̄ fr̄a varietate flōzū q̄si diploide induit: q̄si
ne manib⁹ textit. Exultat aut̄ / et festiuitatem
duplicē celebrat. Unā q̄dē p̄ adā filio suo pri-
mogenito: q̄ viuificat⁹ ē in christo / alteraz p̄
dño suo / q̄ descēdēs sup eā ābulare dignat⁹ ē.
Ecce em̄ vt mare multiplicat̄ gr̄a tua: et eos q̄
in ip̄o nauigant facis eē locuples / eadē gr̄a di-
etiā mihi loquēte ad te fiduciaz tribuat. Qui
suscepisti duo minuta vidue illi⁹ et laudib⁹ ex-
tulisti: suscipe deprecationē et orōnē meā / et do-
na mihi petitionē meā: vt templū sc̄m efficiat
gr̄e tue / et vt inhabitet in me et ip̄a me doceat
quō em̄ placere debeā / vt pulset i mēbris me-
is atq̄ in viscerib⁹ meis velut in cariā: q̄ sit
plena cōpūctiōis atq̄ leticie. Pēs q̄ meā
q̄si q̄ddā fenū cōstringat / ne oberrās in pctō
coruā / et a claritate luminis expellar. Exau-
di me dñe exaudi me / et p̄sta vt vocari merear
in regnū tuū: q̄ q̄si errās erā: nūc aut̄ sum con-
gregat⁹ / q̄ erā imūd⁹: et mūdāt⁹ sum: et q̄ insi-
piens erā: nūc x̄o sapiēs sum: et q̄ aliq̄ i iunilis
erā: nūc aut̄ vtilis effectus sum. Grex tu⁹ elec-
tus: monachoz q̄s cōuēt: et oīm scōz q̄ pla-
cuerūt aī te / q̄ nūc in paradiso exultat̄: iā depre-
cant̄ p̄ me: et obsecrāt te solū amatore hōiuz.
Exaudies q̄s eos et saluab me obsecratiōibus
eoz. Ego q̄s p̄ eos tibi gloriā et laudē offerā: q̄
exaudisti orōnes eoz et misert⁹ es mihi / et nō
desperisti petitiōes eoz q̄ p̄ salute aīe mee p̄-
fule sunt. Tu aut̄ dñe p̄p̄his tuis dixisti / ape-
ri os tuū et implebo illō. Ecce itaq̄ os fui tuū: cū
corde aptū ē / imple illud gr̄a tua vt sp̄ te b̄ndicā
christe saluator me⁹. Irriga cor meū amator
hōim benignissime / redde rozē gr̄e tue. Quē
admodū fra dū serit generatiōes suas nō va-
let enutrire / nisi a bonitate tua fuerit v̄sitata
sic neq̄ cor meū ploq̄ valet / q̄ tibi sūt placita
absq̄ gr̄a tua et fructificare fructū iusticie. Ec-
ce aut̄ nascētia fr̄e enutrit pluuia supueniēs /
nec nō etiā arborz nascētia flōzū varietate de-
pingit: sic etiā ros gr̄e tue / mētē meā illumiet
vt flōzib⁹ cōpūctiōis et hūilitat̄ ac sapie eam
adornet. Et q̄d dicā. Ecce em̄ oīo mea ifr̄-
ma exilit / et iniquitates mee / gemere me com-
pellūt. Vincat q̄ gr̄a tua. Qui apuisti oculos
ceci / oculos mēt̄ mee adapi / vt pulchritudine
tuā sp̄ desiderēt. Et q̄ apuisti os s̄biugalis / ap̄i

os meū i laudē ⁊ gloriā grē tue. Qui posuisti
fminū mari xpo pcepti tui. pone etiā fminuz
cordi meo pgrāz tuā. vt nō declinet ad dexte
ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
aquā in deserto tribuisti pso nō credēti. s; cō
tradicti. dona mihi cōpūctionē. ⁊ oclis meis
lachrymas. vt desleā dieb; ac noctib; dies vi
te mee. cū humilitate ⁊ charitate ⁊ puritate
cordis. Appropiet oīo mea i p̄spectu tuo dñe.
dona mihi fmonē sc̄m. vt tibi offerā manipu
lum p̄fessōis mee repletū. ⁊ dicā gloriā ei. qui
mihi h; tribuit. vt ei etiā ego offerā qd ab eo p
cepi. ⁊ adorē eū. qui mihi tāra largit; ē. Exau
di dñe oīonē fui tui. qui es sup oīa b̄ndict; in
seclā. seculoz Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpun
ctione cordis. Liber p̄mus explicit.

Incipit liber secundus eiusdē. de eadem cō
punctione.

La. I. Inuitās nos ad cōpūctionē ⁊ do
cens quō ad illā pueniā. p̄hibet; negligēti
am ac pusillanimitatē ⁊ exhortās vt dñm iuo
cem; fiducialit; ei fuiam; / corda n̄ra sancti
ficem; / nob; iuicē ignoscām; / atq; de p̄fectiōe
n̄ra nō p̄sumam; / pulchre tandē monachum
agro seminato compans.

Venite charissi

mi mihi. venite p̄res ac f̄res grex
saluatoris elect; venite negociē
mur q̄ ad usq; nūdine celebrantur

Replete lachrymis oculos v̄ros. ⁊ tanue cor
dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
ad inuicē ⁊ cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re
gno ac paradiso. Sensum bonū assumite ⁊ p̄ri
nus negocia frena p̄tēpnet. Nemo p̄ segnici
em relaxet. neq; ipusillanimitatē veniēs ex
pauescat. Neq; p̄timeſcat aliquis neq; vereat
tur. s; p̄oni vel iprobe iuocem; dñm n̄m. et
p̄stant fuiam; saluatori n̄ro. ⁊ p̄festinātes q̄
sc̄ificem; corda n̄ra p̄p̄ sp̄m̄ sc̄m. Cōspirem;
ad inuicē ⁊ obsecrem; / ignoscām; alterutruz
in toto corde n̄ro. Serui em̄ sum; qui sine mē
dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob;. nisi di
miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
nec p̄ v̄r celestis dimittet vob; delicta v̄ra. Et
p̄scōs ap̄los suos indicauit nob;. q̄nēs fratri
remittere oporteat. dicēte petro. Quoties si
peccauerit in me frat me; idulgeā ei. vsq; se
pties. At illi dñs. Nō dico tibi septies. s; septu
agies septies. Nos x̄o inf̄ dñm nec tertio i die. i

uicē ignosciam;. Obsecro vos charissimi mi
hi. ⁊ suppliciter rogo o amici mei. vigilate i hoc
breui tpe. i hac v̄ndecia hora p̄tēdite. Jā em̄
vespa appropinquauit. ⁊ cū glia m̄lta remune
rator adueniet. reddere v̄nicuq; f̄m opa ei;

Attēdite vob;. ne quis emēdatorē vitā exer
ceat. ⁊ q̄si p̄fidēs ⁊ negligēs imēsam ei; remu
nerationē amittat. Silis autē ē monach; agro
semiato. qui cū rore ⁊ ibrib; p̄sueuit exerceri
⁊ fructificare fructū iusticie ⁊ leticie. Cū autē
ad suū fructū puenit. maiorē igerit curam
agricole. Sollicit; em̄ puigilat ⁊ timet ne sa
ta sua aut repentin; grādo aut cāpor; i
hoc corpe deget. q̄ridie sollicit; curā adhibeat. p̄
imortalitate vite sue. ⁊ p̄ negligentia iuanuz
cucurrisse inueniat. Gaudiū ⁊ leticia agrico
le ē. q̄n mēssē suā cōgregat. ⁊ labor; p̄mia su
erit assecut;. Eodē modo letabunt; angeli d̄i
in celis. q̄n quis metuēs deū cursum p̄p̄rium
p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi
tate p̄stitit;. epulā atq; exultat. ⁊ monach;
cū in horrea fuerit posit;. i. in māsionē eīne vi
te. p̄festim ascendant diuicie eius ad celum.

La. II. Excitās nos ad vigilantiā in belli
certamine. x̄tutēq; n̄ram p̄solās ex x̄tute dñi
qui ē agonista n̄r. atq; exhortās ad mutuū
adiutoriū. vt sic in vnū inuicē cōspirātes adū
sariū n̄m p̄fundam; ac supem; ⁊ deū honori
ficem;. Et ob h; cōmēdās multitudinē mona
chorū simul deo militantiū. multis reb; tam
multitudinem monachoz q̄ singulos mona
chos compando.

Vigilemus di

lectissimi mihi. vigilem; donec in
bello p̄stituti sum;. ⁊ p̄tra diabolū
dimicem;. Pugna quidē ei; i p̄mptu ē. ipe at
ifirm; existit ac debil; n̄r at dñs ⁊ agonista
qui ē rex regū his qui alacrit; dimicauerit ⁊ x̄
tutē p̄stat. ⁊ coronā imarcessibile. Quēadmo
dū ei puluis a vehemētia vēti sp̄git ⁊ ipugē
ita ⁊ adūsari; n̄r ad nihilū rediget; q̄n vox n̄ra
i d̄i laudib; p̄sonat. ⁊ oīones n̄re plene lachry
mis dño exhibēt. Nemo ḡ segnit; agat nec tie
at. s; is q̄ fort; ē infirmiorē adiuuare festinet; ⁊
q̄ alacer ē. pusillanimē p̄solet. Qui abstines ē
iordinatū ⁊ ihonestū icrepet ⁊ obiurget. Sic
em̄ inuicē p̄spirātes ⁊ pariter triūphātes. cō
culcatorē n̄m p̄fundim;. ⁊ dñm n̄m q̄ i celis
ē honorificem;. Sci; q̄ angeli in nos letant;. ⁊
q̄ vidēt nos ⁊ audiūt de nob; edificant;. Pa;

radix fructibus leticie ac varijs floribus plena
 multitudo est monachorum in idipsum adornata
 in dilectione dei. Quasi fons bonus et aqua ex
 undantibus multitudinem arborum irrigans multi
 tudo est monachorum in idipsum psalmodiarum cursu
 cantibus lacrymis irrigantibus. Sic civitas murata
 et munitio circumseptis multitudo est mona
 chorum in idipsum alterutrum spirantes in dilecti
 one dei. Diadema et textum lapidibus preciosis et
 splendentibus margaritis multitudo est monachorum
 in idipsum in omni opere bono ornata. Navis re
 plera regalibus opibus multitudo est monachorum
 in idipsum plena domini charitate. Oliua speciosa
 ac fertilis multitudo est monachorum in idipsum
 confirmata in dilectione dei. Imago regalis ha
 bens admirabilem historiam ex omnibus electis coloribus
 et florum varietate depicta multitudo est
 monachorum in idipsum diuersis virtutibus adorna
 ta. Castra sanctorum angelorum multitudo est mo
 nachorum habitans in idipsum mentem suam spiritibus
 ad deum. Sic mel et fauus oris applicat sic rursus
 fratris cum charitate et humilitate ad proximum
 suum. Sic aqua sicut in estu sic frater solatus fra
 trem in tribulatione eius. Sic qui cadenti porrigit
 manum et erigit eum ita et frater vite et solatio
 erigit segnem animam ac pusillam. Sic sata les
 ta et electa et bona in terra culta et optata sic in
 animo monachi cogitationes bone et utiles. Si
 cut alligatura bona et fortis in edificio ita in
 corde monachi magnanimitas. Sic lapis
 lucida in loco tenebroso refulgens sic mona
 chus mente sobria et corde vigilanti in tempore psal
 modie sue. Sic vinculis et cathenis constrin
 gitur aquila sic monachus mundi sollicitudinibus in
 nodatur. Sic spine et tribuli in agro optio sic
 cogitationes turpes ac sordide in animo monachi
 Sic cancer fures et putrefaciens carnes neque
 sine sanitatis recipiens sic memoria malicie in
 animo monachi. Sic vermis corrumpit lignum sic ini
 micitia corrumpit animam monachi. Sic tinea ex
 terminat vestimentum sic detractio animam mo
 nachi. Sic lignum excelsum quod est speciosum
 aut in fructuosum sic monachus superbus et insolens
 Sic fructus delectabilis et speciosus extrinse
 cus putridus vero intrinsecus sic monachus emul
 et invidia plenus. Sic qui iactans lapidem in fonte pu
 rissimo turbat eum sic monachus iracundi rursus
 proximi mente turbat. Sic si euellat quis radici
 tus arborem plenam fructibus et transplantet eam in
 alium locum fructus eius marcescunt et folia arefcunt
 sic monachus derelinquens proprium locum et diuisa
 plustrans. Sic edificium fundamentum non habens

super petram sic monachus patientiam non habens in tri
 bulationibus suis. Sic astas quos ante regem et lo
 quens ei vocat autem a suo suo relinquit regem
 et se ad confabulationes sui pervertat sicut mona
 chus in psalmodia sua si intentionem mentis
 sue a deo reflectat. Sic pondus salis depmit
 infirmum sic monachus somnum in tempore psalmodie
 sue. Intelligam quod charissimi cui assistimus.
 Sic angelus cum timore et tremore hymnum can
 tantes astat ita et nos debemus cum corde puro
 et mente in psalmodiis nostris tempore orationis coram
 deo consistere ne corpe quod de videamur assiste
 re sensibus vero negocijs frenis puagari. Sic
 enim navis fluctibus pelagi circumferretur sic et mona
 chi mens in terrenis negocijs puagatur.

Ca. III. Exhortatio ad temptationes sustine
 das et iducens ea in quibus consistit gloriatio mona
 chi: docetque quomodo is qui vitijs preoccupatus est pulla
 re debeat ad ostium domini: quod non deerit si pullans
 persistit: sed misericorditer subuenit.

Egregem ergo cogitationes nostras a negocijs
 frenis: ut gliaz apud deum non habere
 mereamur. Sustineamus aduersarij tempta
 ta: ut gloriam percipiamus. Gloriatio autem mona
 chi: patientia in tribulationibus suis. Gloriatio mona
 chi: organimitas cum charitate. Gloriatio mona
 chi: cum nullas res preter seculi possideat desiderat.
 Gloriatio monachi: et laus in conspectu angelorum et
 hominum humilitas et simplicitas cordis. Gloriatio
 monachi: vigilanter fletus in orationibus suis. Gloriatio
 monachi: mansuetudo cordis et silentium. Gloriatio
 monachi: quoniam deum toto corde dilexerit et proximum
 tanquam seipsum. Gloriatio monachi: abstinentia escarum
 et a multiloquio lingue. Gloriatio monachi: quoniam pro
 tanquam sibi ipsi compatitur. Gloriatio monachi: quoniam verba
 eius operibus resonant. Gloriatio monachi: quoniam in loco
 suo permanet et si huc atque illuc qui fenestra a vento
 transferret. **Peu** mihi dilectissimi: quod factus sum sic
 machina seu follis fabri ferrarij: qui repletur et
 euacuatur nec aliquid in se continet venti
 sic ego enarrans virtutes christi: ab omnibus his lo
 ge me sentio. Glia et adoratio magnitudinis eius
 Charissimi si quis vitijs preoccupatus fuerit cog
 itationibus sordidis ac turpissimis non negli
 gat nec segniter agat: neque in desperationem
 semetipsum adducat: sed effundat cor suum in con
 spectu dei: et ingemiscens defleat et dicat. **Ex**
 urge domine: in tempore iudicii mei: et iudica me secundum
 iustitiam tuam. **Opus** manuum tuarum sum: ut quid

dereliquisti me? Quare faciē tuā auertis. obliuisceris humilitatis mee? Quia persecutus est inimicus animā meā / humiliavit in fra vitā meā. **I**nfixus sum in limo p̄fundi / et nō ē substantia. **S**uscipiat me gr̄a tua dñe vt nō pereā. **S**i ita p̄miseris / et inuocaueris deū. cōfestim amator hoim de / mittet gr̄am suā in cor tuū. et cōsolationē tibi et requiē a laborib⁹ tuis / in expugnatione quā sustines cōferet. **T**alem gr̄a habentes benignū dñm. nō negligam⁹. et tales misericordem saluatore h̄bētes nō segniter agam⁹. **D**onec h̄c degim⁹ miseret et saluat. et remissionē n̄rorū tribuit delictorū. et iniquitatibus n̄ris. si nos voluerim⁹ ignoscit. **Q**uis nō amiret. qz p̄ lachrymas hui⁹ breuissimi tēporis. p̄ctā dimittit. et ip̄a v̄ndecima hora / milium nos vulnerū sauciatos p̄ lachrymas sanat. **E**t rursum cū sanauerit. mercedē p̄feret lachrymarū. **H**ic em̄ n̄m ē eī gr̄am inuocare vt sanet. et mercedē exhibeat sanitatis. **N**ō ē negligam⁹ fr̄es. s̄ festinem⁹ sanari. qz vt superi⁹ memorauim⁹. h̄ miseret de⁹ p̄ gr̄am suam. ibi aut̄ nequaquā s̄ iustū iudiciū et vltio et retributio gestorū ē. **I**bi misericordissim⁹ ille abraham. imisericos inueniet. et qui p̄ sodomitis vt saluarent̄ fuerat de p̄catus. ibi p̄ vno peccatore vt misericordiam inueniat / minime de p̄catis. **N**ō ē cōliget̄ mens n̄ra negocijs frenis fratres charissimi / s̄ festinem⁹ cōparticipes fieri oim scōrū. et coheredes venerabiliū patrū nostrorū / vt nō p̄uemur a cōuersatione eorū / ne qz a b̄tā claritate ip̄orū sepemur. **F**estinemus aut̄ magis. vt cū p̄fecti ac fidelib⁹ coronemur sin x̄o v̄l cū multis placētū laudē p̄conij mereamur.

Ca. III. Beatificans digne deo militantes et coronā et ne b̄titudinis p̄merētes. excludens negligētū excusationē. et pl̄b⁹ eos rōnib⁹ terrēs / ad vigilantiā et cōpūctionē. puocat

Beat⁹ qui in ago ne certauerit. vt cū p̄fectis victorie coronā accipiat. **M**iserabilis x̄o qui h̄t̄ps vite sue negligētē p̄sūperit. vt idign⁹ sit etiā cū minimis collaudari. **B**t̄s qui p̄meruerit claritatē illoz. et bt̄s qui dign⁹ fuit laude eorū. **B**t̄s qui p̄meruerit coronā illoz et bt̄s qui dign⁹ fuerit i numero eorū eē. **B**eatus qui p̄meruerit hereditatē eorū. et beat⁹ qui dign⁹ fuerit mēsa cōiuuij eorū. **B**t̄s qui epulationē eorū p̄meruerit degustare. audire vocē illā. **V**enite b̄fidei p̄ris mei. possidete

regnū qd̄ paratū ē vobis a cōstitutione mundi. **Q**uā excusationē si neglexerim⁹ habebim⁹. vbi secularis hō interdū excusationē obtinet v̄rpote qui in seculo colligat⁹ est. nos aut̄ quid dicem⁹ / i quib⁹ nos eē ipeditos causabimur?

Timēdū ē et tremēdū / ne forte hi q̄ nos p̄stitutos h̄ laudib⁹ efferūt. illic nos deridere incipiant. et q̄ h̄ nos beatificāt. illic nos s̄it̄ exprobāt et insultēt nob. **N**e ē charissimi desideria nobis aut sollicitudo mūdi dulcescat. et amaricari nob̄ eterni ignis et imortalii x̄miū supplicia sentiam⁹ / desleam⁹ modicū / vt a fletu perpetuo liberemur. **V**igilem⁹ sobrie paulisp̄ charissimi. **C**ur nō suademini saluatoris n̄ri fimo. qd̄ aduēt⁹ eī q̄si fulgor coruscās et repēte adueniat. **N**ō intelligitis qd̄ nulla fiet opinio. ecce h̄ aut ecce illic. nō p̄timefcit⁹ qd̄ vnus q̄sqz f̄m op⁹ suū hora illa recipiat. **A**ttēdite vob ne vos s̄bito cōprehēdat. et culpāre nos metip̄os sciam⁹ nihil p̄ficiētes. et vnusquis qz plorās atqz eiulās dicat. **H**eu mihi cur neglexi. **H**eu mihi ifelici. q̄re p̄tēpsit. **E**t multum ap̄liora ip̄ressura sua afferet. et i nullo p̄ficiet.

Credite mihi dilectissimi. qz iā v̄ndecima hora ē. credite qz p̄sumatio hui⁹ seculi appropinq̄uit. **A**ut nisi oclis v̄ris viderit⁹. fortasse nō creditis. **V**idete ne i nos f̄mo p̄phetic⁹ adipleat̄ dicēs. **U**e q̄ p̄cupiscunt diem dñi festinemus itaqz ne iueniamur sic fu⁹ ille. quē adueniēs dñs su⁹ reperit dormiētē ac negligentē.

Ca. V. **S**uadēs occasiōe dictorū vt ipoztune deū de p̄cemur q̄ten⁹ non liberet a futuris malis et regni sui p̄ticipes faciat / plures adducēs cōpūcti cordis obsecrationēs / petitionēs atqz supplicationes quib⁹ exorādus ē dñs.

De queso v̄gilem⁹ / ne nos ita iueniāur. **I**mportune atqz improbit̄ dñm n̄m glorificem⁹. ac de p̄cemur eū vt nos a tenebz et stridore dētiū liberet. et regno suo nos dignos efficiat. **O**bscuro te saluator mūdi iesu x̄p̄e / respice i me et misere mei. et libera me a multitudine iniquitatū mearū. **S**preui em̄ oīa q̄ fecisti mecū a iuuetute mea. **N**e em̄ idiotā atqz sine intellectu. fecisti vas repletū sciētia ac sapientia. et multiplicata ē sup me gr̄a tua. et satiauit esuriē meā. et refrigerauit sitim meā. et illuminauit obscuritatē meā. et p̄gessit ab errore cogitationes meas repleuitqz sinus meos. **E**t nunc adoro / obsecro / p̄cideo quocqz ac supplico. confitens infirmitatem meam.

Capitulum

I

Propf tuā bonitatē suē fructū grē tue: p̄ua eā mihi in thesaurū tuū. vt rursū mihi tribuas eā in illa die ne itēz irascas amatoz hoīm.

Nō em̄ sustineo fluctū inundatiōis ei⁹: iō obsecro te / p̄terue agēs / exq̄ sup̄ modū mltipli- cata ē sup̄ me. **L**ingua em̄ mea īfirmata est / nō occurrēs differere eā. **O**bstupuit aut̄ et mens me⁹: nō sustinēs mltitudinē fluct⁹ eius.

Imago ⁊ splēdor b̄ndicti patris: da mihi refrigeriū a fluctib⁹: vt ignis cor meuz reneſq̄ cōburet. **M**ihi eā tribue rursū. ⁊ salua me ī regno tuo: ⁊ ne memineris iniquitatū mearū ⁊ audebo postulare. **D**a mihi petitionē meam ⁊ facito ap̄d me m̄sionē cū b̄ndicto patre tuo in die aduēt⁹ tui. ⁊ da mihi petitionē meā qz tu sol⁹ dator es vite mee. **C**oopi q̄s iniquitates / meas ab oib⁹ notis meis. ⁊ suscipe lachrymas meas. **A**ppropiquet ad te flet⁹ me⁹. memento etiam lachrymarū mearū quas p̄duxī cōspectu scōz martyruū tuorū. **D**iscōdiam inueniā in illa hora terribili: vt p̄tegas me sub pennis grē tue. **S**i aut̄ volueris facere me cū fm̄ iniquitates meas. **D**eu mihi miserabili-

Amatoz hoīm benignissime / legio a te grē gem porcorū absq̄ lachrymis postulauit / ⁊ de disti ei. **E**go aut̄ cū fletu ⁊ gemitibus supplico bonitati tue / libera me ab iniquitatib⁹ meis et dona mihi regnū tuū. **I**n me itaqz pctōre de monstra ineffabile miscōdiam tuā / ⁊ fac me p̄cipem latronis illi / q̄ p̄ vnū verbū heres patris effect⁹ ē / illuc me introduc p̄p̄ tuā benignitātē. **A**bscondar q̄s ibi in mediū arborū eius. ⁊ videā locū vbi adā occultat⁹ ē / cū alacritate ⁊ leticia vbi dictū ē / adā vbi es. **A**d ofonē et gloriā tibi offerā: qz exaudisti ofonē meā ⁊ iniquitates despectisti. **D**ñe pone lachrymas meas in p̄spectu tuo / sic in p̄missiōe tua. vt reuertat̄ inimic⁹ me⁹ retro: sum / ⁊ expauescēs conturbeſt / cū viderit locū q̄s p̄parauerūt man⁹ tue. **E**xpectās aut̄ inimic⁹ me videre in loco quē mihi p̄paraueras p̄p̄ delicta mea. videat in loco vite. **E**t cōuersus in tenebras conturbeſt. quia nequaqz volūtas ei⁹ effecta ē in me. **I**ta benignissime. ita amatoz hoīm / ita q̄ sol⁹ es sine pctō. effunde sup̄ me imēsam misericordiā tuā. **D**a mihi vt ego ⁊ hi q̄ diligunt te / regni tui efficiamur heredes. et videntes gloriā tuā adoremus bonitatē tuā. **G**loria p̄ri q̄ fecit nos. gloria filio q̄ saluauit nos. ⁊ gloria spiritui sancto q̄ renouauit nos.

Sancti **E**ffrem de cōpunctione cordis. **L**iber secūdus explicit.

Liber eiusdem de **J**udicio dei. **E**t **R**esurrectione. **D**e **R**egno celozū. ⁊ **m**ūdicia aie.

Ca. I. **E**xhortās nos vt mētes n̄ras p̄paremus ⁊ emūdem⁹ insistamusqz vt celestia sapiam⁹ ⁊ eterna sectemur / ad illos q̄s p̄missiones tendam⁹ de qb⁹ oēs sancti suspirauerūt **J**udiciū diē expectātes / cōditiōes illi⁹ dei atqz iudicis exponens.

Gloria omnipo-
tenti deo / q̄ os nostrū sup̄no nutu apuit. ad enarrādū de his terribilibus miraculis / de qb⁹ oēs scī a seculo occurrunt. **Q**uia ignorare vel obliuioni tradere / ī p̄sentiaz grāde piculū ē / q̄sta post excursū vite / pctōrib⁹ supplicia / vel q̄sta iusti p̄missa sint p̄mia. **I**dcircō p̄parare mētē n̄ram / ⁊ mundare debem⁹. om̄iqz v̄tute īsistere. ⁊ opaz dare sp̄de celestib⁹ sape ⁊ sublimia ⁊ eterna secretari. p̄p̄nētes t̄palia desideria. ad illas p̄missiones tendētes / de qb⁹ oēs scī suspirauerūt. et a lōge eas aspiciētes. p̄fidē ⁊ patiētiā. tribulationē / longitudinē eq̄ aio p̄tulerūt. fidelē existimātes eū q̄ repromisit. **N**ā oī carcere tristiore cōmoratōez corpis arbitrātes. expectabāt illū beatitudinis dñi diē splendidū. in quo fulgebūt iusti vt sol. in q̄ etiā fili⁹ dei cū glia et scīs v̄tutib⁹ suis / descēdet in nubib⁹ celi. **T**emiet em̄ in v̄tute brachij sui. ⁊ opa vni⁹ cuiuscūqz corā ip̄o / ⁊ colliget scōs suos a sumo celi vsqz ad sūmū ei⁹. cui⁹ ē itolerabilis potētia / ī q̄ celi resoluēnt vt liber / ⁊ fra p̄ducat oēs q̄ a seculo q̄uerūt. **M**ōtes ⁊ petre ⁊ ois arida obstupescent a facie ei⁹. cū venerit iudicare viuos ⁊ mortuos. **E**t vniūsfos tremor apprehendet. ⁊ v̄tutes celozum contabescēt. eo qd̄ multa nimis erūt castra ei⁹ / ⁊ fortia opa fimo nū ei⁹. **N**ubis etiā puluis pedū ei⁹ cōtinās mari / ⁊ exiccās illud. **V**eniet ḡdñs cū indignatiōe ⁊ ira ⁊ tanqz p̄cella cursus ei⁹. ⁊ ignis p̄bit aū faciē ei⁹. **A**udiēt x̄o q̄ in monumētis sunt vocē ei⁹. ⁊ p̄cedent q̄ bona fecerūt in resurrectionē vite: q̄ x̄o mala egerūt in resurrectionē iudicij. **T**ūc apparebit illd̄ terribile iudiciū christi. in q̄ throni apponēnt. ⁊ multa milia angeloz astabūt. **F**luui⁹ igne⁹ curret aū eū. ⁊ libri apienē ī qb⁹ singloz acta sc̄pta sūt.

Ca. II. **E**xrememoratiō ediei **J**udicij / exci-
tans nos ad vigilatiā ⁊ ad imitationē scōz pa-
trū vt a p̄efamilias christo dñe in etnā m̄sio

nem recipi mereamur: multas illi^o mansiois
conditiones exponens.

Propter reme

morātes diē illū / in q̄ h̄ oīa dñs re-
uelabit. cū venerit glorificari i sc̄is
suis. nō negligam^o fr̄es pilectissimi: neq; in p̄
sentib^o z caducis reb^o / tāq; i cernis z p̄hēnib^o de-
lectemur. Nō obdormiam^o somno neq; somno
Somnū ar dico p̄ctm̄ z mortē. Nō obliuiscā-
mur sc̄oz patz / q̄ h̄ v̄ite n̄fe duces optimi ex-
titerūt: q̄rū p̄replātes p̄sationē. imitemur si-
dem: q̄ circūieit i melor^o z pellib^o capnis. egē-
tes. āgustijs afflicti: q̄tidie p̄ xpi noie morien-
tes. Scio em̄ quā plūmos obdormisse: z nūq; de
die illa tribili cogitasse. Qui sine dubio / cū
venerit sp̄sus / excludent a thalamo. Nos q̄
oi custodia fuem^o / cor n̄m expectātes p̄rem
familias / christū dñm ac deū n̄m: q̄ cū diues
eēt: p̄p̄ n̄am salutē paup̄ fact^o ē: z i firmitatē
n̄am / volūtate p̄pria i semetipm̄ suscepit. nā
idcirco paup̄ fact^o ē: vt nos diuiciāz suāz soci-
os faceret: z ineffabil fūe glie p̄cipies demō-
straret. **I**o crucifix^o ē vt nos a cruciatu z p̄rā-
te diaboli liberaret. **H**ūc q̄ dilige sine inf̄missi-
one debem^o. vt ab ip̄o q̄z dilige mereamur: z il-
luc i māfione illā q̄ ap̄d p̄rem p̄parata ē itroea-
mus: z videam^o lumē i lumie. **T**erribil ei erit
dies illa: z aduēt^o magn^o z p̄clar^o nimis. z q̄s
idone^o ei erit. **P**ropt̄ q̄d has p̄missiōes h̄ntes
ieffabiles z tremēdas: exultem^o exultatiōe is-
enarrabili z gl̄iosa. **A**bluam^o frequēter aīas
n̄ras lachrymis: ne radix amaritudinis rurū
germinās i p̄diat. **P**er h̄ac x̄o in q̄nāf mlti:
vt i illo purissimo ac iplēdissimo lumie p̄stira-
ti / i q̄ nō ē ruga vt macula: p̄replemur iestima-
bilē z btām christi saluatori n̄ri naturā. vt p̄ z
fil^o z sp̄s sc̄s: vbi p̄replabimur oēz naturam
āgeloz z archāgeloz / vt utū z p̄rātū. **I**bi fr̄es
videbit^o: q̄ a seclō sunt fuata ieffabilia bona.
Ibi videbit^o scām ciuitatē: q̄ ē oīuz i p̄siti lugē-
tū mar. **I**llic ex vberib^o ei^o solatiōis lac pota-
bit^o. **I**llic de torrēte epulatiōis bibet^o. **I**llic vo-
cabimini filij dei. **I**llic apient^o nob̄ porte regni /
z intrabit^o i penetralib^o p̄ris. **I**llic vob̄ ostēdit
oēs sc̄os suos: illic apparebit vob̄ sol iusticie.
Illic egrediemi. z letabim^o: tāq; vituli soluti a
vinculis. **I**llic trāformabit de^o corp^o hūi^o itat^o
n̄fe: p̄forme corpi claritat^o sue. **I**llic renouabit
sic aq̄le iuuēt^o v̄ra. **I**llic fr̄ā repromissiois vi-
debit^o: illic i b̄ alis p̄regemi. quē admodū si m̄

filij p̄regat sui. **I**llic videbit^o z letabim^o: q̄
bus i h̄ seclō sine cessatiōe plāxist^o. **I**llic p̄cipiē-
tes coronā pulchritudis: z vestē iocūditat^o de
manu dñi / dicet^o. **L**etē aīa mea i dño: iduit
ei me i dūmto salut^o z iusticie. z circū dedit me
veste leticie. tanq; sp̄so circūposuit mihi mi-
trā: z tāq; sp̄saz ornauit me ornāmto. **I**llic sa-
turabimini: q̄cūq; esurit^o z sitit^o iusticiā. **I**llic
fulgebit^o sic sol: i throno p̄ris v̄ri. **I**llic i morta-
lia seclā / z manētia iueniet^o. **I**llic dñabit vob̄
sine p̄turbatiōib^o / z fluctib^o iōgitudo diez. **I**llic
vox letatiū z exultatiū: illic vob̄ p̄parat^o ē
loc^o i domo dñi / z muro ei^o. z nomē sempitnū
q̄d nō delebit^o. **I**pe ei dñs nomē ē v̄m. **I**n nō
erit v̄ri filis q̄sq; si p̄siti fuerit^o / z fecerit^o i celis
gaudiū. i die illa q̄ iudicabit de^o occulta hoim
Illic iueniet^o fiducia: vbi effugat dolor z tristi-
cia. **S**i em̄ recordamur de die illa tremēda / et
aduētū dñi gl̄ioso: cū venerit sc̄oz oim mltitu-
dine p̄stipat^o. i q̄ celi magno ipetu trāsiēt / ele-
mēta ignis calore soluent^o.

Ca. III. Exhortās nos ad p̄parationē il-
lius terribilis examinis i q̄ oēs act^o n̄ri cogita-
tiōes z eloq̄a arguent^o. vt etiā ido t̄palia z ire-
na atq; trāsitōria nō q̄ram^o. s̄ intuitū n̄m ad
sc̄os deflectam^o: q̄ p̄p̄ celestis patrie de s̄ide-
riū plima sunt p̄pelli. q̄s si imitati fuerim^o. cū
ip̄is quoq; cōregnabim^o.

Preparem^o er

go nos / sine macula iueniri in illo
tribili christo examie. **I**n q̄ oīes
act^o n̄ri / cogitatiōes / z eloq̄a arguent^o. **N**ā et
popib^o z p̄ fmōib^o ociosis: z p̄ dedecorosis z
ihonestis aspectib^o / z oib^o actib^o vt manifest^o
vt occult^o / q̄ ab origine mūdi cogitata vel ge-
sta sunt. z p̄ merit^o suis / singuli iudiciū sumēt
z rōnē singuli reddēt. **E**rgo ne gloriā n̄am i
t̄renis q̄ram^o: ne carnis curā i desiderijs faci-
am^o. ne t̄palia z corpalia diligam^o: ne talētū
n̄m p̄fodiam^o i fr̄ā. ne cōnumeremur fatuis
x̄ginib^o. ne h̄ mūdo vtamur: eo q̄d p̄teriet ei^o
figura. qz z si dom^o n̄ra h̄ habitatiōis dissolua-
tur: nō manufactā et̄nā i celis habebim^o. **H**ic
patriā nō q̄ram^o: s̄ futurā desiderem^o. **I**ntui-
tū etiā n̄m deflectam^o ad sc̄os: z iueniem^o tā-
mēte quā cogitatōe / ad illd̄ imortale seclm̄ eē
trāslatos. q̄ circūieit vt s̄ meminim^o i melor^o
z pellib^o capnis. egētes. āgustiat^o. afflicti. q̄b^o
dign^o nō erat mūd^o / i solitudinib^o errātes. in

montibus / et in spelūcis / et in cauernis terre. Lapidati et verberati / et omnium temptationū obprobrijs temptati / laborauerūt sequentes post deū: nec aliqd horū que diximus ppositum eorū mentē turbauit. Nam quēadmodum adamātin⁹ murus nō patet insidijs: sic eorū mens incōcussa et cōuersatio pmanit immobilis. Nihil isti hic reqrebant sed iugiter thesaurizabant: fidelem existimātes eū q̄ repro-misit / et inuisibilem tanq̄ videns vnusquisq̄ eorū sustinuit: sola intelligētia spālī. Et p̄ cordis oculum contemplant: que nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit in: quē desiderant angeli p̄spicere. p̄ q̄bus cōstituit in terris velocē depositionē tabernaculi sui. Querebāt et de illa supna cōmoratione q̄ tarde se adipisci sentiebāt: gemētes p̄clamabant dicentes. Quē veniemus et apparebimus aū faciem dei? Et alius. Bonū est mihi mori q̄ viuere. Et idem b̄t̄s ap̄lus: oīa mundi oblectamenta tanq̄ ster cora cōputabat: p̄pter quod dicebat. Lupio dissolui: et esse cum christo. Et Symeon ille iustus etiā qualē vocem emisit: cum deus in vlnas suas suscepit. Nūc dimitte seruū tuū dñe. s̄m verbū tuū in pace: quia viderūt oculi mei salutare tuum. Quēadmodū em̄ in vinculis: vel in carceribus: sic oīes sancti vsq̄ ad temp⁹ resolutionis sue in corporib⁹ cōmorant: ad tranquillū simū portū festinātes: vt adipiscant sine fluctibus vitam. Propterea nos fratres dilectissimi respicientes ad hos viros mirabiles et beatissima eorū sequētes vestigia: nec nō et passionib⁹ eorū cōmunicātes / ad nihil aliud nisi p̄positū dirigam⁹: nisi q̄liter dño placeamus: nec p̄pter gloriā humanā retardemus cursum nostrū quo minus ad mēsurā patrum nostrorū p̄tingere valeamus: sed oīi virtute: vt ceperimus p̄merita eorū cū ipsis in regnis celestib⁹ gaudeam⁹: quia si fuerim⁹ socij passionū / simul et cōsolationis erimus. Et si sustinemus etiā cōregnabimus: q̄ nō sunt condigne passiones hui⁹ temporis ad futurā gloriā q̄ reuelabit in nobis. Nō ignoratis: quia si seminant in lachrymis in gaudio metent / et qui p̄ce seminat p̄ce et metet. Eūtes inquit ibant et flebant mittentes semina sua: venientes autē venient cū exultatione: portātes manipulos suos. Et beati qui lugent / qm̄ ipsi cōsolabunt. Et beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam nunc: quia ipsi saturabunt de illa regali mensa: in qua abraam et isaac et iacob / et oīes

sancti a seculo requiescunt. B̄t̄s ergo ē q̄ in sanctis opibus iugiter cōuersat: et imacula tam seruat aiā suā / de qua nobis grāde certamen est. Quid proderit homini si mūdus vnuersum lucret / aiā autē sue detrimentū patiat? Aut quā dabit hō cōmutatōez p̄ aiā suā

Ca. III. Prouocās nos ex dictis vt festinem⁹ ne ab illis eternis bonis excludamur et sempiterna picula incidamus si negligētes fuerim⁹ / occasione illi⁹ tandem multa picula et supplicia damnatorū explicans.

Gitur festine

mus ne excludamur ab illis promissis eternis: et a thalamo imortalis sponsi: neq̄ incipiam⁹ foris stantes clamare et dicere: dñe dñe ap̄i nobis: quia tūc penitētia nihil proderit: sed ecōtrario audiem⁹ nescio vos vnde sitis. Ibi erit fletus et stridor dentium. De anima nr̄a certamen agit: de q̄ si neglexerim⁹: piculum imensum ē: aut supplicium sempiternū. Nō est em̄ in inferno cōfessio: nō sunt lachryme ibi: nō gemitus q̄ iudicis auertant sententiā. Nō dilatio vlla temporis ad agendam penitentiā nō est egressio ad vitā: sed oīa dura et aspa et amara occurrent eis: q̄ tempus penitentie p̄diderunt eis: horreda illa facies suorū delictorū: que in tormento amarior existit et durior: sed et conscientie sue verberibus cruciati: in felicia illa vba crebro ploquent et dicent. Ve ve nobis miseris: q̄bus contigit videre hanc diē. Ubicūq̄ em̄ pctō: tunc oculos cōuertit: cōtemplabit imagines suorū delictorū. Tūc videbit angelos et archangelos p̄ vnuersum mundum discurrere: et oīes scōs electos dei congregare: qui rapiēti obuiam dño: et sic semp cū dño erunt: quia vbicūq̄ fuerit corp⁹: illuc cōgregabunt aquile. Peccatorū vero et negligētium vitā suam: exitū tunc videbitis tristem et execrabilem. Sole em̄ tunc obscurabit et celū tunc plicabit tanq̄ liber. Cadent astra oīa cōturbabunt elementa: virtutes et potestates assistent: ignis velut fluui⁹ currēs: oīa oīino replebit. Ignis em̄ ille comburet montes et colles et maria: et oīa deus iudicabit p̄ ignem. Tūc in illa die: videbitis vnuersum orbē tanq̄ pomorū custodiā: et tubas illas angelicas: terribilia et tremēda: clangentes. Resulgebunt etiā iusti tanq̄ claritas firmamētī. Tunc lamentabunt et plangent se oīes pecca-

tores / et illis amarissimum proclamabit. veve no-
bis. cum viderit claritatem letitiamque sanctorum. cum vide-
rint abraam et isaac et iacob et omnes sanctos percipientes
inaccessibiles coronas de manu domini cum viderit
se ab eorum sortibus segregari. Tunc enim erit an-
geli et sepabunt omnes malignos de medio iustorum: tunc
audiunt infelices illam vocem christi terribilem et potentem. re-
cedite a me maledicti in ignem eternum. qui parat est
diabolo et angelis. In illa hora necitatis / amara-
nimis et lachrymabile suspirabunt / cum traditi
fuerint morti. et extinguentur in igni / tenebre exteri-
oribus / et vultibus immortalibus. cum in inferno inferiore
manicipati fuerint. vbi est fletus et stridor dentium. vbi
est tartarus et crudeliter gehena. Hec autem vniuersa sup-
plicia expectant hi qui non parati sunt suis viribus decer-
tauerunt. qui non multiplicauerunt talentum sibi creditum. qui
non castitatem cum fraterna charitate seruauerunt. Festi-
nemus gregociam proximis nostris. vt sol non occidat
supplicia aduersus nostras. nec malicia remiscamur
in cordibus nostris. Infirmum etiam in opibus confortemur et
in egritudine et languiditate dominum visitemus. Et cum vide-
rimus in pauperibus esuriere saturum / sitiire potum
mus / nudum vestitum. et infirmum visitemus. hospitium
colligamus. in carcere et eam ad eum. Petenti etiam
elemosinam parum pauperum non despiciamus
vt et ipse in aduentu suo vocet nos et dicat. Veni-
te benedicti patris mei. percipite regnum quod paratum est
vobis ab origine mundi. quia propter vos pauper factus sum. mihi in ipsis pauperibus ministrastis.

La. V. Inducens auctorem miseriam suam de-
plorat / fratres suos rogat vt orent. et pro eo et pro
seipso. quatenus futura illa mala effugere possint.
caelestiaque gaudia consequi. que breui et sum-
matim commemorat.

Hec autem fra-

Heres charissimi. huius ego vobis scribentis /
fortiter desleo. nec a luctu nec a la-
chrymis cesso. quia ab his bonis alienus existo. et in
me impletum est illud apostoli dicitur. ne cum alijs predicauerim
ipse reprobus efficiar. Spero autem per omnes vestras
tempus penitentie. vt stare possim aduersus infideli-
as diaboli. quia si non colluctatio aduersus carnem et
sanguinem. sed aduersus principes et potestates. contra spatia
nequicie in caelestibus. Orate ergo pro nobis fratres dile-
ctissimi. et orantes non desinat. vt huiusmodi periculum
quod est inimicum et diabolum totum pretermiare possimus
et effugiamus illa que ventura sunt mala. vt veniant
tempus refrigerij in aduentu christi. qui suis temporibus ostendit
beatus solus potest. vt transferat nos si digni fue-
rimus in illam beatam spem. et ineffabilem leticiam. et mansi-
one eternam. de qua nunc ex parte narrantes. tanto nobis

euangelisauimus. tanquam si quis ex pelago maris. ad
guttur per digito suo auferre. Sit autem nomen domini
benedictum. qui pavit celos in prudentia sua. qui propavuit
sanctis suis regnum et gaudium ante constitutionem mundi
de qua suspirat et luget tunc audiet. venite omnes qui
ploratis / gaudete in gaudio meo et videte me et
letet cor vestrum. et ossa vestra tanquam herba floreat. ibi
laudatio et exultatio. et iucunditas sempiterna est
dilectissimi fratres. illic fulgebunt sicut sol. illic letabi-
muni leticia inarrabili. Illic et deum videbitis. quod
est bonorum omnium potissimum. illic vobis christus dominus mostra-
bit omnem gloriam patris. et sanctorum officia angelorum. illic
adorabimus proferemus in atrijs sanctis. illic sine fluctibus
et perturbacionibus vite viuemus. illic choros misce-
mus cum choris sanctorum. illic auferet ab oculis nostris
lachrymas. qui pupillas oculorum nostrorum obnubilat.
illic carabimus et dicemus. mirabilis es domine sanctis tu-
is. illic confitebimur domino. quia repleti sumus misericordia tua
exultauimus et letati sumus in omnibus diebus nostris. de-
lectati sumus pro omnibus diebus quibus nos humiliasti. quam
magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia feci-
sti. Benedic ergo anima mea domino. et ne obliuiscaris omnes
retribuiones eius. qui propter nos fit omnibus iniquitatibus tuis
qui sanat omnes languores tuos. qui redemit de interitu
vitam tuam. qui coronat te in misericordia et misericordie. glo-
ria tibi christe. gloria tibi. quia iudicia tua abyssus multa
et promissiones tue inscrutabiles et inuestigabiles
vie tue. quos sapiens et intelliget. huiusmodi que ratione vie domini
iusti pabulabuntur per eas. ipsi autem infirmabuntur in eis.
Gloria patri et filio et spiritui sancto. et nunc et semper et in saecula amen.

Sci Effr. diaconi liber de iudicio dei explicit

Incipit liber eiusdem de Beatitudine anime.

La. I. Multos in diuersis virtutibus et bonis exer-
citijs se occupantes. beatos predicantes. negligenter
seque ex metuenda morte. hora et egressu anime
de corpore terrenis.

Beatus qui odio

B habuerit hunc mundum. et solummodo me-
ditatio eius in deo fuerit. Beatus qui ex-
crat fuit peccator et malicia. et deum solum et benignum
et redemptorem peccatorum dilexerit. beatus qui in se sicut an-
gelus fuit purus. et imitator factus seraphin: ca-
stos iugiter et sanctos cogitat habuerit. beatus qui
effici meruerit agnus dei. ab omnibus pollutus. cogi-
tacionibus emundatus. et non fuit implicatus actibus in-
mundis. beatus qui effectus est totus ex integro liber in deo
et qui ab omnibus mundi istius negocijs vanissimis
liberatus est. beatus qui sepe recordatus fuit de illa die
tremenda. et festinauerit lachrymarum fontibus ablui. et anime sue vulnera procurare.
Beatus qui fuit effectus tanquam nubes ad prosperandam

pluuia lachrymarum: p q̄s possit extingue flamas
 aduſꝰ icēdia pctōꝝ. **B**rius q̄ abulauit i via dñi
 iugitꝰ sibi māsiōes pfectuū faciēs. p sincerita
 tē ⁊ fidē. atq; caritatē pfectā. **B**rius q̄ i bōis opi
 bꝰ q̄tidie creuerit. p disciplinā ⁊ p̄tinentiā. scōꝝ
 q̄s institutionē. hñs i dño spē certā vt videat eū
 i claritate sua. ⁊ regno ⁊ glia. **B**rius q̄ memie
 rit pcepti eiꝰ. de ocioso vbo. ⁊ posuerit custo
 diā ori suo ne excedat a xpi mādato. **B**rius q̄
 fuit aīa / tāq; lignū qd plātātū ē secꝰ decursus
 aq̄rū: hñs sine infūssiōe lachrymarū imbrē a
 q̄ crebriꝰ irrigat. **B**rius q̄ plātāt bonā plātati
 onē i aīa sua v̄rutes. s. ⁊ vitā scōꝝ patrū. ⁊ deo
 placētū monachōꝝ. **B**rius q̄ irrigat plātatio
 nes suas lachrymis / christū sp exorās vt sint
 fructifere ⁊ acceptissime deo. **B**rius q̄ tāq; ab
 igne i charitate xpi exarsit: ⁊ cōbussit oēz
 turpissimā cogitationē ⁊ pollutionē aīe sue.
Brius q̄ effectꝰ fuit fra bona ⁊ optia. afferens
 fructū cētesimū ⁊ sexagesimū ⁊ tricesimū. **B**e
 arꝰ q̄ iuenerit semē bonū. ⁊ seminauerit i agro
 pectorꝰ sui. **B**rius q̄ iuenerit thesaurū in agro
 absco ditū. ⁊ vniūsa q̄ sūt mūdi abijctōes. ipsuz
 solū possiderit. **B**rius q̄ sp habuerit diē exitus
 sui añ octōs. ⁊ festinauerit i illa hora parꝰ eē. et
 sine aliq; t̄iore pcti v̄l p̄ue p̄scie iueniri. **B**rius
 q̄ iuenerit fiducia i illa hora exitꝰ sui. qñ aīa se
 parabit a corpe. **L**ū mag nāq; metu: magnif
 q; doloꝝ sepabit. **V**eniēt em̄ āgeli aīa sumē
 aīam. ⁊ sepabūt eā a corpe: ⁊ pducēt eā añ tri
 bunal i mortal: ⁊ metuē di iudicis. **A**t illa me
 morās opa sua. misera p̄remiscet. **G**radis ti
 mor ē frēs. i illa hora mortꝰ ⁊ sepationis aīe a
 corpe. **A**ssistēt em̄ tūc i p̄aīe / opa eiꝰ q̄ die no
 ctuq; bona ⁊ mala gessit. **A**ngeli etiā festinat
 ac p̄perāt: excludē eā a corpe. **A**t illa audiens
 actꝰ suos / egredi p̄tmescit: qz pctōꝝ aīa cum
 metu mag ⁊ t̄iore horrēdo sepat a corpe: ⁊ tre
 mens sp ac iugitꝰ desēs p̄git ad eīnū supplicū.
Ea q̄ hora cū aīa diuidit a corpe: vidēs vniū
 sa opa sua. dic eis. **D**ate mihi vniꝰ hore spatū
 donec egrediar. **E**t r̄ndēt s̄l oīa opa eiꝰ. ⁊ di
 cūt ei. tu nos egisti. tua opa sumꝰ: tecū sp imꝰ
 tecūq; p̄gimꝰ ad deū. **S**cā etiā aīa cū sepat a
 corpe nō timet nec metuit. s̄ mag; gaudēs cū
 fiducia p̄git ad deū: enecta officijs angelorū.
Ca. II. **C**ā p̄dictōꝝ nos exhortās ad odi
 um mūdi ⁊ dilectionē xpi: obsecrās q; vt itēte
 dño fuiamꝰ ⁊ nō mūdo q̄ plenꝰ laq̄is mortis
 vt etiā ob id aīas n̄as oznemꝰ p̄nis scē p̄usa
 tiōis / qbꝰ possumꝰ laq̄os istos i q̄rū medio abu
 lamꝰ vitare: excitās nos post hec ad vigilantiā
 spem longe vite penitus excludens.

O **D**iamus ergo
 hūc mundū dilectissimi frēs. xpm
 solū diligamꝰ sc̄m: ⁊ redēptōre aīa
 rū n̄az. **N**escimꝰ frēs q̄ sit hora exitꝰ n̄r: nul
 lus n̄r mag scit diē vocatiōis sue. **S**ubito em̄
 abulātibꝰ nob sup frā. ⁊ secure atq; elate agē
 tibꝰ: dñi p̄ceptū emittit. vt aīa dimittat a cor
 pore. ⁊ illa si valēs resistē veniētibꝰ ad se āget:
 misabilꝰ p̄remiscit. **T**ūc aīa pctōꝝ ⁊ negligē
 tis vitā suā / i die q̄ si sperat ⁊ hora q̄ nescit / ra
 piꝰ ⁊ segregat a corpe. ⁊ p̄git plena pctis ⁊ in
 gēti p̄fusiōe de p̄ssa: nullā oīno hñs excusatio
 nē quā p̄pctis suis possit obtinere. tremēs p̄
 nimia formidine p̄rabescit. **P**ropt qd obsecro
 vos charissimi mihi vt efficiamur liberi. fructi
 tes dño itēti absq; vlla offēsiōe. **N**ec occupē
 tijs tpalibꝰ vanissimis seclī fuiamꝰ. qz ipe mū
 dus plenꝰ ē scādā ⁊ laq̄is mortꝰ. **A**īa n̄fam
 p̄nis scē p̄satiōis oznemꝰ: q̄ possit oīa scādā
 la p̄teruolās euitare. **H**as q̄ cerasq; v̄rutes q̄
 bus velut p̄nis ad deū s̄buolemꝰ. festinat oc
 cultis laq̄is suis diabolꝰ diuisiq; fraudibꝰ a pe
 ctoribꝰ n̄ris plenꝰ euellere. nenob sit trāsitꝰ i
 ber ad celū: s̄ pctōꝝ sarcinis p̄grauati: p̄cipite
 mur in abyssuz. **R**eminisse itaq; debemꝰ cha
 rissimi. qz i medio laq̄oz diaboli abulamꝰ v̄gi
 lemꝰ ne i mortꝰ baratrū icidamꝰ. **L**aq̄i em̄ eiꝰ
 dulcedie ⁊ suauitate mortifera plenꝰ sūt. **N**ō
 q̄ negligamꝰ aīas n̄as: nec oblectemꝰ dulce
 dine laq̄oz eiꝰ. **D**ulcedo aīa laq̄oz eiꝰ ē sollici
 tudo actuū frenoz: ⁊ possessio diuiciāꝝ ⁊ co
 gitatiōes sordidissimāꝝ occupatiāꝝ. **S**i er
 go obscena cogitatio aditū iuenerit. p̄ quam
 possit ad aīam penetrare. p̄mū qdē venenata
 dulcedie ⁊ assidua meditatiōe oblectat eam
 donec captā atq; deuictā p̄sternat. eāq; mor
 ti tradat p̄petue. **E**rgo sepe cogitatio malig
 vel turpis: tāq; laqueꝰ aīe n̄re ē. nisi statū oꝝ
 nibꝰ lacris ieiunijꝰ ⁊ vigilijꝰ / a n̄ro p̄ctore ex
 cludat. esto q̄ carissime sp patꝰ ⁊ vigilā. lib ab
 oī sece frena. vt ab oibꝰ t̄pissis ac p̄uis actibꝰ
 eruarꝰ. ne i vniꝰ hore mom̄to i t̄pissā cogitati
 one molescat. ⁊ ne imozet maligꝰ occupia i tua
 aīa. fratꝰ p̄fuge sp ad deū. p̄ oī oēs ieiunia atq;
 lacrias vt liber ab oibꝰ laq̄is ⁊ scādā passionū
Ne te arbitrerꝰ fratꝰ diu victurū i frꝰ: ⁊ p̄ te
 p̄fectꝰ / i malꝰ cogitātōibꝰ v̄l actibꝰ imozeris.
Nā si subito rapiat aīa tua a te / ⁊ peccatrix at
 q; fetidissima repiet. ⁊ nō hñs t̄ps p̄nie v̄tra
 nec erit tā venie digna: qd tūc dices mortꝰ in
 hora sepationis tue. **D** fratꝰ puenit nāq; vt nō
 pcedat tibi s̄m dñi p̄ceptū nec mom̄to hore

in viuere: nec eē sup frā. Veniet g̃ ex iprouiso mors: et iueniet hoīem pctōrē forte et diuitem cōputatē sibi mltos ānos: et requiē i tpe lōgio rē: et diuiciāz sūmā p digitos supputatē: vsuraf q̃ sibi pecuniāz in plixiore vita atq̃ delicijs pcientē. Veniet g̃ vt dixi velocit̃ mors: et oīa simul i momētō destruet: et supputatiōes et diuicias et sollicitudines atq̃ cogitationes vanissimas. Veniet itēz mors: et iueniet vix sc̃m et iustū p diuicijs et nis sollicitū: et celestes sibi p̃ggatē thesauros: p oēs t̃ie iuniat opa bōa.

La. III. Propt̃ p̃memorata: piculosaq̃ t̃pavētura: ac etiā p̃ntia mala q̃ q̃tidie crescūt: et i pei^o p̃ficiūt: amonēs vt diē mortis atq̃ iudiciū futurū sp̃ añ oculos habeam^o: oñdēs q̃s q̃s illa effugē possit: et q̃ d̃ cā mlti i ea icidāt: negligentiā ñram rephēdēs: mltisq̃ argumētis diligentiā suadēs: et ad sollicitudinē incitans.

Habeto ergo pre oculis diē mortis charissime: et nūq̃ ei^o formidab̃ aduētū: q̃ spiritalis et itelligens p̃dies singulos sepationē corpis aieq̃ ptracta. Qualit̃q̃ aū tribunal iudicij statuēd^o es cogita: et para iugit̃ lapadē tuā: vt i p̃satione b̃tissima fulgeat. Tāq̃ prudēs et puidēs visita eā: et exornata lachrymis: et oñonib^o et q̃s toto tpe supuixeris: festina vt sp̃ accēsa sit. Venient em̃ t̃pā piculosa: timore et p̃turbatiōe plena: et i fidelitate et resolutione atq̃ duricia cumulata: q̃ nō sināt mētē de meliorib^o cogitare: p̃p̃t̃ sue p̃fusiōis caliginē. Cōsiderate fratres quō oīa mala crescūt: et q̃tidie i penis p̃ficiūt. Nā magnitudo neq̃cie i minētē p̃fusiōis signūficat: tribulationēq̃ magnā q̃ i vniūsu orbē p̃pter ñrā pctā vētura ē. Nō g̃ vulnerabit i bello: q̃squis oderit mūdū. Et despiciēs t̃palia et caduca possit tāq̃ eximi^o belligatoroz vincē: et brauiū p̃ victoriā p̃mereri. Nā q̃s t̃rene cupiditates p̃trahūt nos ad se deoz sum i frā: et p̃siones corpis: oculos ñri cordis excecāt: p̃p̃t̃ ea i illo deijcimur a maligno: q̃ ea q̃ t̃rena sūt p̃cupiscim^o: et sollicitudinib^o secl̃i et voluptatibus defuim^o. Singuli ñri hodie si p̃sciaz nostrā discutiā: dephēdim^o nos mūdū diligere: et mētē ñram i t̃renis cogitationib^o affixaz eē: p̃p̃t̃ molliciē et desidiā ñram. Dies iā declinauit ad vesperz: hora cene ē t̃pus ñri: et nos ceca i felicitate arbitramur mane itēz existē. Ecce regnū celestē i ianuis ē: et parat̃ vt fulgeat: et nos nec h̃ cogitare aliq̃n volum^o nec audire. Signa et p̃digia q̃ a deo sūt p̃dicta iā sc̃a sūt: fames: tremor: timores: male auditiōes

gētū cōmotiōes gignunt: et nos nec auditu nec aspectu p̃remiscim^o. Oēs sc̃i et electi aī tribulationē q̃ vētura ē colligūt: et a d̃no assument^o: vt nō videāt p̃fusiōnē illā magnā: que vniūsu obruet mūdū. Tāq̃ messis secl̃i finis ad metēdū puenit: et āgeli accincti et p̃parati falces tenēt māib^o d̃ni expectātes imperium.

La. III. Et eo q̃ iā hora diei vndecia ē: et vie ñre cursus lōgissim^o icutiēs nob̃ tiorē et ad vigilatiā excitās: de effugatiōe etiā et expulsiōne charitat̃ nos accusans: docēs q̃d agē debeat q̃ celestis eē desiderat: et pulchrā ad h̃ adaptās similitudinē.

Tameamus charissimi fr̃es: q̃z iā vndecia hora ē diei: et vie ñre curs^o lōgissim^o ē: p̃perem^o g̃ cū oib^o sc̃is et celestib^o māsiōib^o: vt ibi possim^o repiri. Sim^o puigiles: excitemur a sōno neq̃cie: nescim^o ei q̃ hora d̃nis dom^o adueniat. Exonerem^o nos a pōderib^o sollicitudinū frenarū. Precepit nob̃ d̃nis: vt oēs oīno diligamus. Et nos mag^o odiētes et iuidētes: detrahētes aī futrū: dilcōnē a nob̃ et charitatē repellim^o: et recessit a t̃ra dilectio: nō ei iuēit i t̃ra charitas p̃fecta q̃ s̃m deū ē: ab oib^o effugata ē: ab oib^o expulsa ē: mag^o iuidētia regit i nob̃ p̃tētiōes et p̃tradictiōes lites pctōrūq̃ p̃fusiō abūdauit: iūqtas oīa s̃l opuit: vniūsuq̃s t̃rena requirit: celestia f̃spuit: p̃cupiscit t̃palia: et b̃tudinē et̃nā ñ diligit: si d̃sideras eē celestē: sp̃ q̃ t̃rena sūt execrare et despice: p̃fcoz exēpla sectare: ne cogites i t̃ra te: nec aliq̃n sic dices: mult^o et imers^o ē labor: p̃positi atq̃ institutiōis ñre: ego at̃ sum puul^o et ifirm^o vald^o: nec valeo i h̃ p̃posito p̃cipere: x̃ba p̃silij mei. O dilectissime fr̃at̃ itellige q̃ tibi dico: dō dignissime: si volueris p̃ficisci i ñ lōginquā regionē ṽl p̃fiaz: ñ poteris vni^o hore momēto toti^o vie i ñfuailla p̃currē: s̃ g̃ dat^o et numero passuū q̃tidie p̃ficij māsiōnē et ad p̃riam quā d̃sideras puenis: sic ē et regnū celestē et paradis^o delictaz: et desiderabil^o p̃ria monachoz ad quā oñones et vigilias et ieiunia: et p̃tinentiā p̃lachrymas: et obediētiā p̃ charitatē: et p̃seuerantiā: p̃hūilitatē et iusticiā: et si q̃ sūt alie x̃tutes pueniēdū ē. He sunt māsiōes: p̃ q̃s ad regnū celestē et deū patrē vēturos nos eē credim^o. Hec sua: ne timeas initiū bone vie suscipe: q̃ p̃ducit ad vitā et̃nā. Velle t̃m i hac vita esto par^o et p̃mpr^o: statū ipa via corā te p̃parabit: et delectabit te labor cul^o p̃ singulos dies i x̃rtutum māsiōib^o req̃scēs: cogitatiōib^o mirabilib^o ob-

stupescēs. quō gressus animi tui ad precipēdas
māsiōes singulas p̄fortent. **N**ec aliquā p̄uita
tem vltortuosīs flexib⁹ aspārā i hac via repies
qz dñs celi ip̄a via vite fact⁹ ē: oib⁹ q̄ desidera
uerint ad patrē luminū puenire.

Sci Effrē diaconi liber d̄ b̄titudie aie expliē
Incipit liber eiusdem de penitentia.

La. I. **E**x pietate dñi n̄i iesu ch̄risti q̄ de
sinu patris descendit vt pctōres ad p̄niam voca
ret ⁊ male h̄ntes sanaret: mltis rōnib⁹ icitās
sauriatū pctōrē vt pvulney suoz sanatiōe ad
medicū benignissimū ⁊ p̄mptissimū festinan
ter accedat: q̄ p̄p̄ multā suā bonitatē statim
inuenit ab inq̄rentibus se.

Dominus noster iesus ch̄rist⁹: q̄ descendit de
sinu patris ⁊ effect⁹ ē nob̄ via sa
lutis / sup̄ p̄niam istrues: diuina ⁊
brā sua voce sic ait. **N**ō veni vocare iustos. s̄
pctōres in p̄niam. nec egēt sani medico. s̄ qui
male h̄nt. **S**iego h̄ dico / ne velis me audire.
Si autē ip̄e dñs h̄ dic̄: q̄re sp̄nis. ⁊ negligis vitā
tuā? **S**i autē p̄sci⁹ est tibi qd̄ habeas i t̄riscus
īsanabilia vulnera cogitationū ⁊ actūū. q̄re
tu de occultis negligis ⁊ curiosus existis. no
lens ofidere medico vulnera tua vt sanet ea?
Usq̄q̄ itaqz male vtens / negligis vuln⁹ tuū.
vt magis putredo vulneris īsanabilis efficiat.
Quare dilectissime te ip̄m odio h̄ntis: nō vis li
berari ex occultis vulnerib⁹ tuis? **Q**uid times
Nō ē seu⁹. nec itez īmificoz: n̄ vitē ferro nec
caustico vel austero medicamēto. v̄bo tm̄ cu
rat. **S**i ad eū ītegra v̄tate accedas. plen⁹ bo
nitate ē. ⁊ plen⁹ m̄ia ē. **P**rop̄ te aduenit ex si
nu patris p̄p̄ te incarnat⁹ ē ex v̄fo v̄gis m̄tis. vt
accedas ad eū sine metu ⁊ diffidētia. **P**rop̄
te h̄o fact⁹ ē: vt te sanet ex piculosis vulnerib⁹
tuis. **C**ū mltā dilectiōe ⁊ bonitate vocat te ad
se. **A**ccede ad eū pctōr: facile sanaberis. **P**roij
ce ex te onera pctōr: offer munera obsecrati
onū / suppone lachrymas ī putredine vulne
rū. **I**ntim̄ em̄ celestis medic⁹ bon⁹ ē: vt lachry
mis ⁊ gemitib⁹ donet vulnerib⁹ sanitatē. **A**c
cede pctōr ⁊ p̄cidēs huic benignissimo medi
co offer lachrymas: q̄ ab h̄mōi medicamento
p̄ficiūt. **S**ic em̄ vult celestis medic⁹ sanare vnū
quēqz. medicamēto diluēs lachrymaz. **N**ihil
ē em̄ qd̄ nō p̄cedat ⁊ sanet medicamēto p̄nie.
Hoc em̄ medicamētū nō v̄sq̄qz detinet egro
tū: s̄ statim sanat. **E**xpectat ḡ medic⁹ videre la
chrymas tuas. accede noli tiere. ofide ei vul
nus. ⁊ offer medicamētū lachrymaz ⁊ fletūū.

Ecce em̄ aptū ē hostiū p̄nie: festina pctōr: p̄p̄
q̄ claudat. **N**ō expectat tps ad tuā negligēti
am: nec ip̄m hostiū vidēs te desidiōsū ⁊ p̄nē
tem sustinet puicariā tuā. **Q**uare odisti vitāz
tuā misande? **Q**d̄ p̄ciōsū vt sup̄ sit aie tue ī
felicissime? **T**u v̄o pctōr eadē sp̄re uisti. **R**efel
dilectissime mihi. q̄ hora iubeat celestis medic⁹
claudi hostiū medicie. **A**ccede obsecro / festi
na sanare vuln⁹. letifica celestē exercitiū ī tua
p̄nsatiōe. **S**olū ad vespr̄inā venit horā. ⁊ p̄p̄
te sustinet. vt occurras ad māsiōne. **U**sq̄qz cō
sentit ad usario tuo ī nū distimo. īpudēt volū
tates ei⁹ p̄ficiēs. **I**lle em̄ vult te igni p̄petuo
tradē. s̄ nōqz ei⁹ studiū. s̄ dignū qd̄ suis ama
torib⁹ tribuit. **I**p̄e deniqz p̄liat cū armis suis
id ē occupiscētis malis / adūsū oēs hoies. **I**p̄e
em̄ imūdistim⁹ ad despationē p̄ducit accē
cestes sibi. p̄durās eoz cor. ⁊ exicans lachry
mas. vt nec cōpūgat oīno pctōr. **F**uge h̄o: ne
te interimat. **A**udi pctōr: b̄tām illā vocē. m̄se
rātissimū dñi dicētē. **V**enire ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego vos req̄lescē faciaz.
Tollite iugū meū sup̄ vos: ⁊ discite a me / q̄
mitis sū ⁊ hūilis corde. ⁊ iueneris: requiē aia
bus v̄ris. **C**ur negligis h̄o: ⁊ q̄re dignā dilatio
nē p̄dis d̄ die ī die? **A**cced / noli timē. benign⁹
⁊ dign⁹ ē: nō req̄rit cirographū tuū. **D**im em̄
pctōr tuoz remissio ip̄e est. oīm vitioz sanat
vulnera / donat vitā sine iuidia. **Q**uasi beni
gn⁹ suscipit facile accedēs ad se. ⁊ qz de⁹ ma
gn⁹ ⁊ p̄sci⁹ futuroz ē / sciēs oēs cogitationes
n̄as. cū accesserit q̄s adorare ⁊ obsecrare eū
vidit cor ei⁹ ⁊ oē p̄positū. **Q**ui accedēs imu
tabilē piāqz cogitationē h̄z. accedēs ip̄e beni
gnissim⁹ de⁹ p̄p̄ multā bonitatē suā. statim iue
nit ab inq̄rētibus se / ⁊ p̄sqz accedat h̄o ad deū
dic̄. ecce adsum. **E**t añqz accedit apit thesau
rū suū corā se inq̄rēte. ⁊ ante qz fundat lachry
mas. effūdit sup̄ eū misatiōes suas. ⁊ p̄sqz ex
oret recōciliat ei.

La. II. **E**x cōmemoratiōe charitat⁹ / be
nignitat⁹ ⁊ m̄ie dei / diligēt nos exhortās vt ī
h̄ seclō p̄niam agē conemur: eo qz ī alio seclō
qd̄ oib⁹ mārepletū ē. fructuosa p̄nia agi n̄ p̄r.

Charitas ei dei. sic fac̄ ⁊ sic desiderat
Qui ī v̄tate accedūt ad eū n̄ tar
dat audire / nec itez impat veniēti
ad se. cur tato tpe fuerit īimico. ⁊ sp̄ote dese
ruerit deū. **N**ō q̄rit trāfacti t̄pis q̄titarē. s̄ so
lū mō hūilitatē lachrymaz ⁊ gemit⁹. p̄cidēs
sibi īspicit dñs. **E**t qz p̄sci⁹ ⁊ creator: dñs n̄
mox remittit oēs iniquitates n̄as / omnia
delicta cogitationum ⁊ actuum emundans.

Primusq; stolā iubet afferri / et anulū i dextra manu. et oib; agel dic. pgaudete i iuētiōe aie pctōri. **B**ri eēm nos oēs hoies / si vellemus talē dñm bonū hñtes. benignū ducē / malicie imēorē. misericordē / lōganimē / spierates nfas iugit remittēre. fuit ei. **E**cce em̄ rogar: ecce lōganimū suffert. **E**cce nob pstat omnia bona sua i h̄ secto / et i futuro. si tñ voluerim; donec tps ē / penitudinē gerere. **Q**uādiu em̄ sum; i hac vita / possum; dñm obsecrare. facile nob ē idulgētia petē. oportunū nob ē / ianuā misericordie ei; pulsare. **E**ffundam; lachrymas donec tps ē suscipiēdi lachrymas. ne eūtes i seculū illō sine aliq; vtilitate plāgam;. ibi enī lachryme p nihilo reputabunt. **Q**uātū h̄ ora uerim; / tñ remittet dñs. hic em̄ audit nos de p̄cantes. h̄ remittit nob rogātib; se. **H**ic delet pctā nra si respiscam;. **H**ic em̄ est obsecratio ibi nihil hor; h̄ remissio / ibi req̄sitiō. h̄ lōgan i mitas / ibi seueritas. h̄ remissio. ibi iā suppliciu;. h̄ miscōia / ibi iudiciū. h̄ tpalis abūdantia / ibi iugis angustia. h̄ voluptas / ibi tormēta. h̄ auaricie / ibi vindicte sunt. h̄ risus / ibi x̄o lucri;. h̄ p̄cept; / ibi x̄o ignis efn;. h̄ ornatus vestiu; / ibi cruciat; x̄miū. h̄ elatio / ibi aut; h̄ uiliatio. h̄ rapine / ibi x̄o stridor; dētiū. h̄ oia deaurata / ibi aut; caligo tenebrar;. h̄ dāf negligentiā p̄niā / ibi aut; iā nō erit idulgētia. **L**ognoscētes ira q; h̄ oia frēs. de salute v̄ra est ore solliciti. nō i figat mēs v̄ra i p̄ntib; bonis. **N**e oblectet nos frena d̄lectatio. ne ibi sit amara n̄ra plozatio dñi h̄ nolum; sanari per modicas lachrymas. **I**n h̄ breui tpe p̄ p̄niā / remittit nob dñs oia plāge h̄ modicu; charissime mihi / ne plāgas tui secla seclor;. **H**ūiliare h̄. ne ibi humiliteris i exteriorib; tenebris / et imitar; i ignē iertin guibile. **Q**uis nō plāgat nos. et q̄s nō defleat. **O**diētes em̄ vitā. diligim; mortem. **R**eputa i temetipm; frat. et vid; q̄ sūt vtilia aie tue. **Q**d meli; ē. i p̄nti seclō p̄ pctō plāge. et penitendo crebr; obsecrare / aut ibi i ignē efnū. sine aliq; vtilitate deflere. **P**er p̄ntes nāq; lachrymas idulgētiā p̄solatōnēq; mereber;. ibi aut; lachry me erūt tibi ad penā p̄p̄ debitū decē miliū ta lentor;. **S**z tu i hac vita parū qd roga dēi. vt milia debita aie tue remittat. **S**i aut; nolueris in p̄nti reddē ex mult; pauca. ibi redditur; es cū multis cruciatib; omnia debita.

Ca. III. Supior; exhortationū cām expo nens iterūq; suadēs / vt trāsitoriu; vanūq; h̄ seculū et q̄ i eo sūt p̄tēnam; / quēadmodū mul tici et iusti seceft; / q̄ nūc padisi delictis fruunt

et futās ex h̄ illoz erroze q̄ huic seclō vano et ill q̄ i eo sūt adherēt et mltipli ipis tiorē icutiēs.

Ec autem que

Hico affectiōi v̄re dō dignissimi fra tres / nō qz dign; suz / et mūd; a for de viuēs i castitate. h̄ ex mltō dolore / et tristitia cordis dico h̄ crebr;. **N**ā ego imūd; suz cogitatiōib; mltis et actib;. nec mihi oīno p̄sciū sū i bono. h̄ et nūc et sp̄ defuio volūtati mee. **H** aut; iō dico v̄nimitati v̄re. qm̄ d̄rinet me tristitia p̄ formidine. eo qd sum; oēs iugit p̄tēntes. arbitrātes nos viuē i seclō vano. i secla seculor;. **S**eculū nāq; h̄ trāsit / et oia q̄ i eo sunt: et a nob rō delictor; extiget. tāq; sciētib; bonar; faciētib; mala. **H**ic em̄ p̄tēnimus. h̄ ibi cruciamur. qz dilectiōi ei;. et regno ei; p̄tulim; frā. et q̄ i ea sūt oia. **A**urū et argētū nō liberabit nos ab illo igne tribili. vestes et delicie i p̄dēnatiōnē n̄ram erūt ibi. **N**ō liberabit frat; p̄p̄riū frat; rē. nec itez p̄ filiū suū / h̄ vnusquisq; stabit i ordie suo. tā i vita quā i icēdio. **M**ulti em̄ sūt sci et iusti. sp̄nētes mūdū cū actib; ei;. q̄ bona volūtate et pietate. et spe meliore acq̄escentes mādati dñi / fruituri sūt padisi delictis. **H**is tū em̄ diligētes. sup oia corruptibilia p̄tulerūt eū. **I**ccirco singuli i deo letāt. i x̄po illumināt i sp̄scō renouant. i definent etiā sup eos trinitas scā exultat. letant sup eos ageli et archā geli. letat sup eos padisus cū delictis. **T**ere isti sunt laudabiles / et gloriofi et beati per oia. **A**ngeli nāq; et hoies b̄rificāt eos. et qd vniūso mūdo / charitatē dñi p̄tulerūt. **E**t de sc̄is iust; et ver;. donabit eis suū regnū et gliaz / et honorē et grāz. vt videāt eū cū agel sc̄is sp̄i gaudio. **M**ulti x̄o hoies q̄ frena diligūt et corruptibilia: et mēs illoz iugit i reb; caduc; affixa ē. et velut irrōnabilia iumēta diuisis voluptatib; sua nutriūt corda. existimātes se i mortales eē i h̄ seclō vano. **Q**d agis o hō; qd velut isensatus iumētū v̄sar; i mūdo. **S**apiētēz discretorē cre auit te de;. nec assilar; v̄llis q̄b; deest prudētia. **V**igila o hō. misere tui. esto q̄ sapiēs. qz prop̄ te d̄ cel; de; excelsus aduenit. vt te a frenis eleuaret ad celos. **I**n nuptijs celest; sp̄sōfi vocat; es. curptēnis et idignū te exhibes. quō itrabad nuptias. dicitō mihi vestē p̄ciosā. nō h̄ns: nec lāpadē refulgētē. **S**z si forte sp̄nēs itroier;. audies palā illā tribilē vocē dñi dei dicētis. **A**mice quō itrafi ad nuptias vt i iuriāz facēs p̄ tuā nuditatē tremēdo p̄ctui. **T**ūc iu bet rex m̄str; suis dicēs. hūc ligatū manib; et

Capitulum

I

pedib⁹ mittite i caminū ignis. vt cruciet ibi i
secta seclōz. qz ego ipe cert⁹ t⁹ p⁹ veni. r vo-
ca ui oēs ad nuptias. s⁹ h⁹ sp⁹ēs vocatiōez meā. n⁹
sibi pavit i dūm⁹ ad nuptias. Idcirco iubeo
torment⁹ affligi misandū. eo qd⁹ regni mei p⁹tē
ptoz extiterit.

Ca. III. Ex recordatiōe p⁹dictoz adhuc
āpli⁹ p⁹ctōre p⁹terrēs r amonēs. vt q⁹diu tps h⁹
dat ad b⁹ritudinē dei p⁹cipiēdā se paret. oñdēf
q⁹ ob h⁹ q⁹ diuīa b⁹ritudie digni sint. r mercedē
atq⁹ gaudia illorū exponens.

Non ergo metu

is hō hō. nō formidas. qz venit. n⁹
p⁹temiscl. qz iā appropertat spō⁹
vt fulgeat. Nesci qz oīa iā para affūt. r cele-
stis tuba nutū p⁹stola⁹ diuinū. Et qd⁹ ibi faciet
i illa hora. si nō te pauer⁹ donec tps ē. Para te
ipm i illa hora b⁹ritudis dñi. Dei em b⁹ritudie
digni sūt scī. qz semetipfos probabiles fuave-
rūt. Tuba em celest⁹ tubicinabit⁹ dicet. Sur-
gite dilectissimi dei r xpī. ecce adueit rex cele-
stis. reddē vob⁹ requiē r gaudiū i vitā etnā
pro labore r afflictōe i⁹stitutiois v⁹e. Surgite
videte xpm regē. spōsū imortalē quē dilexist⁹.
Ip⁹m ei desiderātes facti est⁹. i cole sup⁹ frā. sur-
gite videte regnū ei⁹ qd⁹ vob⁹ pavit. surgite vi-
dete i⁹variabilē dñm quē dilexist⁹. p⁹q⁹ s⁹bulatōes
passi est⁹. p⁹pp⁹ quē frugalit⁹ vitā v⁹az finist⁹. ve-
nite nūc r videte eū cū mltā fiducia. quē desi-
derast⁹. Exultate cū eo leticia inenarrabil⁹. r
gaudiū v⁹m nemo tollet a vob⁹. Venite frui-
mini q⁹ ocul⁹ nō vidit. nec aures audiuit. nec in-
cor. hoīs ascēdit. q⁹ donat vob⁹ ipe desiderabil⁹
dñs. Tūc rapiēt scī i nubib⁹ lucidissimis obuī-
am ei. euolātes digni deo i celsitudine aer⁹. cū
glā imēsa. vidē spōsū celestē. Quis putas i-
ueniet ita dign⁹ i hora illa. vt rapiat i nubib⁹
cū magno gaudio obuīā xpo. Oēs qd⁹ iusti r
digni rapiēt i glā. oēs at⁹ ip⁹ r p⁹ctōres relin-
quent⁹ deorsū. cū p⁹fusioe magna. B⁹ritudo et
leticia mag⁹ erit oib⁹ dignis do. tormentā x⁹o et
p⁹fusio p⁹ctōz sūt vniūf. B⁹ritus ille q⁹ h⁹ posit⁹
festiauerit i illa hora dign⁹ iueniri. misabil⁹ o
q⁹ semetipm a glā dñi p⁹stigerit alienū. In il-
la hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rur-
sum in celis. ipm r oēs ipios. angeli rapiēt i
mittere in caminum ignis ardentis.

L. V. Inducēs auctore ob timorē s⁹ me-
moratoz p⁹qrētēt semetipm deplorātē. desiq⁹
obsecrantē vt i hora aduēt⁹ ē nō i dign⁹ iueni-
at. ne audiat⁹ sit formidādā illā sinīaz. disced⁹
a me oparie iūq⁹rat. nescio q⁹s sis. s⁹ vt grā misere-

rationis sue ipm saluet r in paradysum delici-
arum inducat.

Quis dabit ca-

piri meo aquā imēfaz. r oclis meis
fontē lachrymaz iugit⁹ emanētē
donec tps ē suscipiēdi lachrymas. vt plozē me
metipm die ac nocte. obsecrās dñm ne i dign⁹
iueniar i hora aduēt⁹ ei⁹. r vt ne audia illā sen-
tētiā formidādā. disced⁹ a me oparie iūq⁹rat. ne
scio te q⁹s sis. De⁹ altissime q⁹ sol⁹ sine p⁹ctōes
tribue mihi p⁹ctōi grāz i illa hora. p⁹pp⁹ multas
misatiōes tuas. r nec tūc appareat. q⁹ nūc ve-
lata ē pietas mea. corā expectatozib⁹ ageret
archāgel. p⁹pp⁹ h⁹ aplis. iust⁹ r scīs. s⁹ salua me
ipm grā r misatiōe tua. r iuduc me i padisum
dliciaz cū oib⁹ p⁹fect⁹. Suscipe obsecratōez frui-
tui dñe. p⁹ciō oim scōz tuoz. q⁹ tibi a seclō pla-
cuerūt. qm tibi debet⁹ oīs adoratio. r gloria i
secula seculorū. Amen.

Sancti Effrē diaconi. Liber de p⁹nia explici-
Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.

L. I. Ex celestib⁹ r etnis bonis luctatoz
bus r victozib⁹ promissis. puocās nos ad cer-
tamē spiritale. docēs etiā qb⁹ armis idui debe-
at is q⁹ victoz cupit existere. r q⁹ fugē eū opor-
teat ne armis spolieet. ac maxie dissuadēs vinū
r ebrietatē. p⁹ q⁹ ipa aīa tēplū dei extis polluit
sbiūgēs q⁹ mala q⁹ inde sequunt⁹.

Luctaminib⁹

h⁹ secl⁹. null⁹ sine agone seu certami-
ne coronat⁹. r i speciali p⁹satiōe r pro-
posito scō. nemo sine luctamine pōt imarcessi-
bilē coronā accipe. viteq⁹ etne heres existere.
Nā scāmā affilāt⁹ ē mōd⁹. sp⁹ q⁹ p⁹fectissimi ath-
lete sine aliq⁹ metu r cū sūma alacritate iueni-
unt i scāmāte. Timidi at⁹ r ibecilles aīq⁹ inci-
pant decertare diffugiūt. r p⁹pp⁹ molliciē desi-
diāq⁹ imēfaz nullo p⁹l⁹ mō i scāmāte dsudare
p⁹tedsūt. (Scāmā ē at⁹ frēs dilectissimi medi⁹ lo-
cus in quo athlete letant.) Sic q⁹ r p⁹fectissimi
luctatores r cōtinentissimi monachi decertāt
habētes semp⁹ oculis iucūditatē paradisi. et
expectātes delicijs eius p⁹frui. r q⁹ p⁹missa sūt
bona. r imortalia secula. r lumen sempiternū
Vīs in agone certare. r victoz existere. In-
due te armatura dei sicut vestimēto. induete
virtute animi. oim solitudine huius mūdi
exuere. r studiose enitere. ne isdem p⁹praua
p⁹cupiscentia. vel negligentia spolieeris. Fu-
ge vinū velut venenū. ne ebrietas te super-
expoliatūq⁹ vtutibus nudū. efficiat. quead

Capitulum

II

modū hōe scāi z antiquissimū virū. hic enī iustus in illa generatiōe inuētus est. **N**utu di timore diluuij fabricauit arcam in salutem domus sue. z q̄ tante moles aquarū nō vicerāt postmodū a modico vino deuictus ē. Et in diluuiū pudore velatus postea dormiēs ab ebrietate nudatus ē. **H**oc iterū vinū patriarchaz loth depredauit: vt cōtra naturā cū filiab^o suis impudenter fedanterq; misceret. Et adeo in ebriatione vini in pfundissimo somno demersus est. z pene sepultus: vt quid fecerit. postea euigilans ignoraret. **S**i ḡ sanctis et magnificis viris/ vini ebrietas nō pepcit: q̄to magis te exiguiū atq; infirmissimū si ebrietati studueris. supabit semp adolescentia z iuuetus: **F**uge vinū. qz ex vino spūales oculi excecant/ iniquitas multiplicat. venenata dulcedolubidinis meditat. execranda turpitudō q̄ contra naturā est cogitat. **N**olle scit x̄r^o aie cogitatio vite eterne aboleat: aia vincit visibiliter/ delinquitq; facillime. **E**ffugiat ab ea celestis grā: sanctimoniam dico atq; virginitatez anime. **Q**uāto tpe em fuerit templū corporis nri scāi z mūdū: deus excelsus habitabit i eo. **S**i aut corruptū fuerit z pollutū: contūnuo sanct^o z ipollut^o de^o deserit tēplū illō p i effabili lumine celesti. habitabitq; in eo obcuritas/ z ipurissimi demōes: z sbintrobūt concupiscentie maligne z sordide: q̄ infelicē aiaz crebro faciāt peccare in smōe. **Q**uisquis ille est/ q̄ non habet lachrymas. si in corde suo meditabit. qz de^o scūs repulit tēplū suū z pcupiscentie male z passioēs ignominiose habitant in eo/ z intellexerit quis eū repulit. quis successit/ vnde cedit/ quo venit/ a q̄ sepat^o ē. cui p̄iūct^o ē. quō nō statim implet^o est lachrymis/ z flens z fugiēs/ dic intra semetipm. q̄re vno momento a maligna cogitatione pstratus. effugi agonē gloriofum. nec merui victorie triūphū: **N**ā die illo tribulatiōis. molles z resoluti pctōres z impij. cū viderint scōs et iustos gaudio magno z leticia sempiterna exultare. z in paradiso eterno regni dei degere. se etiā viderint in igne inextinguibili/ z in tenebris exterioribus esse. tūc forrter ingemiscēt z supfluis lachrymis plorabūt amariter. quia detinet eos penitudo vanissima. z necessitas penarū imensa.

Ca. II. **U**t imitatores sim^o scōz patrū q̄ purissimū dei tēplū extiterūt nos obsecrans: vtq; p̄cipue exēpla illoz sectemur/ in ieiunio ofone/ ac ceteris p̄mōi cohortās: q̄ etiā in ofo

nibus cauēda z q̄ suāda sint aptens. **S**ollicitudines p̄tere abui^o mūdi/ negligētā atq; desidiā dissuadēs: z ad p̄parationē vt celeste regnū ad qd̄ iuitamur possideam^o nos citans.

Propterea obsecro vos fratres mei dilectissimi imitatores estote beatissimoz patrū: q̄ scīssima sua institutiōe tēplū dei purissimum extiterūt. **I**hoz exēpla sectamini. desiderate ieiunū qd̄ ē aie puritas z castitas: desiderate ofones q̄ sunt colloq̄a dei. **D**is em scā purissima ofo: pfabulatio dei ē. **D**eniq; p̄fectoz ofones. eoz q̄ ex toto corde diligūt deum: cū maḡ exultatōe ad celū ascēdūt. **A**ngeli z archāgeli cū gaudio occurrūt eis: z suscipiētes eas vsq; ad thronū glie dei scī pducūt. **H**ec em magna glia scōz ē. āgeloz ieffabilecticia: cū scōz ofones purissimas p̄tulerūt. **F**estinem^o ḡ fr̄es fieri imitatores institutiōis vite scōz. **A**mbula frat i vijs eoz. viue sic illi viuerūt: z abstinētā habeto spūs z aie z corpis cōtinētā. **H**abeto i habitu p̄nētā. habeto i cibo p̄nētā: habeto i ligua abstinētā: in aspectu i cogitatu i risu. vt athleta pietat/ p̄fectissimus i oib^o demōstrer^o. **C**ōsidera teipm frat charissime. z vigila ne i tuis ofonib^o extollar^o s̄ cū astiter^o ozare deū. cū magno timore z desiderio corā eo p̄siste. **D**isrumpe a corde tuo oīa vincula t̄rene sollicitudinis: esto p̄ oīa sollicit^o z sobri^o i ofonib^o. z ita viriliter agonizare vt sit ofo tua scā z mūda z immaculata. z vidētes eā porte celi apianē corā ea/ z āgeli cū leticia occurrāt ei: z vsq; ad thronū b̄ndicti p̄ris pducāt eā. **S**ic sp̄esto charissime. quēadmodū cherubin z seraphin p̄manēt i ministerio dei.

Meditare frat h̄ vba/ z decāta ea iugiter ex affectu cordis. q̄ escā spūalis aie sbministrāt et ab amaritudine eā/ sua sp̄ dulcedie liberant. p̄oderibusq; t̄renoz negocioz exonerāt. **D**ia q̄cūq; audisti/ mēte sollicita fuare festina. vt req̄escat de^o i cogitatiōib^o tuis. vt iuentas fiducia i illa hora tribili z tremēda. cuz venierit dñs reddē vnicuiq; s̄m opa sua. **I**ndulgete modicū in q̄s i s̄firmatati mee charissimifres: qz sic i s̄firm^o suz. **E**xistimo qd̄ i hora illa oīs spūs p̄remiscat/ s̄ grā saluator^o p̄fortat/ z edificat corda scā. cū rapiūt i nubib^o obuiā x̄p̄o i aere. **E**go at/ z q̄ mei sūt siles. z desidiōsi z pigri tremebim^o sup frā z n̄ facile ad celestia ascēdem^o. **F**ratres mei dilectissimi. quid nobis p̄t mūdus p̄desse: qz ei^o sollicitudinib^o cōligamur.

Capitulum

Aut quid luctamur de cultu vestimentorum
et ornatu elationis amictus: nisi in ignem ex-
tinguibile? Aut quid acquirimus de studio esca-
rum: et ventris cura: nisi eterna supplicia. **A**gno-
scite fratres quia nisi habet gratiam dei totis viri-
bus agonizantes meruimus triumphum: ibi pe-
nitebimus in secula seculorum. **F**ratres mei
quid negligimus: quod desidia occupamur: quod
nosmetipsos in occursum domini non paramus? **E**c-
ce vniuersus mundus ad occasum iam properat.
Quare non omnia onera concupiscentiarum et sa-
sces peccatorum a nobis reijcimus? **N**escitis quod
arcta et angusta via est: que ducit ad vitam: et pec-
catorum ac diuiciarum sarcinis pregrauatus non
capit per eam transire. **H**os enim porta illa diligit:
qui attenuati diuitiis: et voluntaria paupertate
afflicti: semper in vigiliis: in ieiuniis atque humi-
litate per omne tempus vite sue conuersati sunt:
et parauerunt seipsum: ut videant celorum regna.
Ecce charissimi iam hostium paradisi vocat: iam
crebro sono nos hortatur et dicit: **P**riusquam clau-
dar vniuersumque vestrum velociter properet: ut in-
troiens in eternum cum domino regnet. **E**cce ma-
ter nostra hierusalem: cum magno affectu cla-
mat ad nos et dicit: **V**enite filii dilectissimi: ve-
nite ad me: dilate numerus vester in me: et
in thalamo immortalis sponsi magnificentiori
chori vestri: cum angelis sanctis: videant nos in glo-
ria et pulchritudine et decore. **G**lideant nos in
leticia et exultatione et gaudio. **D**iligite me fi-
lij mei sicut et ego vos diligo: nihil possideatis
in terra nihil sitis solliciti. **E**cce sponsus meus
iam paratus est: ut procedat: et veniat in nubi-
bus celi: et gloria patris sui benedicti: et vniuersum
que vestrum singillatim suo nomine vocabit: et
aduocabit et ordinabit eum in officium: per quo su-
is meritis laboribusque christus celorum exultat.
Similiter et in negligentia vestra et stupore: cum
suis satellitibus inimicus tripudiat. **F**estina-
te ergo filii mei: ut ego de vobis: vosque de me
gaudeatis in secula seculorum. **P**rocidentes ado-
ro te et obsecro filium dei viuui: presta et mihi et
omnibus diligentibus te: ut videam regnum
tuum celeste: et possideam illud cum omnibus sanctis.

Ca. III. **E**x multis que benignus dominus nos-
ter pro nobis fecit: ut ipsum quereremus: exclu-
dens omnem excusationem negligentie nostre: et
post monita saluberrima: monachis et discipu-
lis christi congrua: ad eius nos imitationem
stimulans: commemoratisque iterum pluribus que
pro nobis fecit atque passus est: laudes ipsi in

persona auctoris referens et exortans ut post con-
punctionem et sanctimoniam in requie para-
disi suscipiat.

Charissimi si in
hoc breui tempore neglexerimus: nullam
omnino excusationem habebimus:
quod pro nostris facinoribus ostendamus. **D**ominus
noster descendens de celo in terram: omnia nobis
dando donauit: debita nostra dimittens: et vi-
tam nobis eternam tribuens. **N**az cum inimici
essemus: reconciliauit nos deo: pro morte sua.
Terreni eramus: celestes effecti sumus. **A**por-
tales: et immortalitate accepimus: filii tenebrarum
eramur: et facti sumus filii lucis. **P**erditum et in-
uenit nos. **S**erui peccati: et liberauit nos. **P**au-
peres: et diuites facti sumus. **I**nfirmi: et sanauit
nos. **O**disibiles: et dilecti sumus. **I**n iusti: et iu-
stificati sumus. **N**on secuti misericordiam: nunc autem
misericordiam consecuti sumus. **P**roctores: et salua-
uit nos. **D**ispersi et congregauit nos. **F**ilii ho-
minum: et facti sumus filii dei. **H**eredes et cohere-
des vniuersi filii eius. **E**cce omnia ista nobis
donauit: priusquam quereremus aut inquireremus.
Irrisio ergo malam aut exprobrationem fra-
ternam: ne suscipiat cor tuum aliquis: nec eum qui
pro peccatis suis penitentiam gerit despiciat.
Ne irrideas fratrem tuum ieiunantem: et eum que iei-
iunare non potest: ne confundas. **A**rgue eos
qui te suspiciunt: agnosce honorare te metip-
sum. **N**ec importunus existe: nec importu-
nis oportunus ut vtilis possis esse: increpae et
in mansuetudine pseuera. **P**ropter penuriam
autem: neque despiciabilem te facias. **T**ime-
ti deum: reuela mysteria eius. **A**beo autem qui
timorem dei non habuerit: sed superbie et elationi
semetipsum subiecerit: omnimodis caue. **A**di-
sus abstinentem neque dixeris quicquam mali: ne-
que audieris: nec aduersus eum qui putat tuum
inimicum. **H**oc autem pro omnibus stude: ut nullum
habeas inimicum: nisi diabolum eiusque ministros.
Cum hodie iniquo et doloso ne habitaueris: et
maledicum ne alloquaris: ne det minorationem
gratie tue. **A**d detractioem fratris abstine: etiam
abeo qui supplantare alterum conatur. **A**rtede
hoc monachis congruum: qui celesti iugo sua
colla submitunt. **H**ec discipuli christi custodi-
ant: his monitis meis sine intermissione inre-
dant. **D**ecet enim eos magistri sui christi imita-
tores existere. **E**xempla institutiois nostre cha-
rissimi humanus a christo domino: qui cum diues

Capitulum

I

esset pro nobis paup factus est. excelsus et equis pater. semetipsum humiliavit. Porro super celos habitans: in terris non habebat ubi caput reclinaret. Factus es mihi christe saluator: durae vitae et vite que ducit ad pacem. Passiones enim grate sunt / fines eius regna celorum sunt. Factus es mihi dominator: domine fili dei fons vite. ex quo dona tua haurire et te sine infirmitate diligens collaudare. facta est gratia tua in corde famuli tui lumen et gaudium et dulcissima super me et fauorem oris meo. Facta est gratia tua in anima famuli tui. quasi thesaurus tribuens mihi ineffabiles diuicias et pauperem atque miseriam longe a me expellens. Facta est gratia tua seruo tuo refugium et virtus et gloriatio et protectio et esca spiritualis. plena suauitatis et lumine.

Quomodo possum silere o domine / de illa multitudine dulcedinis et charitatis tue gratie / que os meum licet indignissimi peccatoris aperit. Aut quomodo sustinebit lingua mea / ut non te singulis horis ac momentis dator vite glorificet. Aut quomodo potero inundationes gratie tue excludere que iugiter fluunt in pectore humilitatis mee plene dulcedine et omni gratia specialiter. Palladium glorioso nomini tuo domine pater celorum / qui mihi tribuisti bona tua celestia. Magnifico gratiam tuam. christe redemptor meus. Cum enim te magnifico ipse magnifico a te. Non cessabit lingua mea collaudare virtutem tuam / non cessabit cithara mea psallere spiritualia cantica tua. Desiderium tuum attraxit me post te christe. gloriatio vite mee. Gratia tua dulcedinem mihi prestet. ad sequendum te spes mea. Efficiat cor meum fra bona / ad suscipiendum semen tuum. Irriget eum gratia tua rore vite eterne / demetat bonitas tua manipulum de agro pectoris mei. Post compunctionem et sanctimoniam / conuertere anima mea in requiem deliciarum paradisi. Tu ouem errantem requisisti. et inuentam tuis humeris reportasti. Et hanc indignissimam animam meam in manibus tuis attrahere. et offerre benedicto et immortalis patri tuo coram cherubin et seraphin. et coram angelis sanctis / ut delicias paradisi perfruens. cum sanctis omnibus angelis dicam. Gloria patri immortalis. gloria filio immortalis. gloria spiritui sancto immortalis. in secula seculorum. Amen.

Sancti Effrem Liber de Lustramine spirituali explicat.

Liber eiusdem de die Iudicij incipit.

Ca. I. Inducens sanctum Effrem exhortantem et obsecrantem ut nos ad terribilem illum diem iudicij preparamus / omnem sollicitudinem a nobis proijcientes / ex eo quod nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoque nobis incutientem propter manifestationem coram iudice omnium que hic occulta sunt / quod apta similitudine declarat.

Venite dilectissimi fratres exhortationem meam suscipite. et semper memoretur consilium mei peccatoris et impitum Effrem. Ecce enim iudicij dies illa magna et terribilis instat. et nos timore elationis inflamur. nolentes in breui tempore intelligere ac festinare. et deum nobis propitium facere. Dies enim nostri et menses et anni tanquam somnum preterierunt. et tanquam umbra vesperitina. et velociter formidabilis et preclarus domini aduentus aduenit. Vere enim formidabilis erit dies illa vniuersis peccatoribus / qui voluntate dei pro sua salute facere noluerunt. Obsecro vos fratres charissimi. venite proijciamus a nobis omnem sollicitudinem actuum terrenorum. ne obligetur mens nostra in terrenis negociis. quia omnia terrena preterseunt. omnia depereunt. omnia euanescent. Hec quicquid nobis prodesse poterit in illa iudicij die nisi conuersatio sancta. et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Futurum est namque ut unusquisque nostrum / et actus suos / et cogitationes ante tribunal tremendi iudicij deferat. Contremiscit cor meum / tremores mei resoluuntur / quotienscumque recogito quod reuelande sint cogitationes et finones atque actus nostri in die iudicij. Grandis enim timor erit fratres dilectissimi. grandis tremor o amici mei. Quis enim non timeat. aut quiescit qui non contremiscat et lamentetur ac lugeat hec. quod ibi omnia manifestantur. que hinc occulto et tenebris gesta sunt. Intelligite fratres mei hoc quod vobis dico. et considerate exemplum quod vobis ob vram intelligentiam profero. Arbores fructifere tempore suo primum intrinsecus concipiunt fructum. postea deo diuino nutu extrinsecus proferunt / secundum suam naturam / et fructum et folia. Sic in die illa terribili / omnes homines que cumque in hoc seculo quasi in tempore suo occulte intrinsecus / siue bona siue mala gesserint. ibi quasi fructus proprios ante tribunal domini proferent. **L. 6**

bonos et iucundos proferent fructus. Sanctissimi
 militer fructus suauissimos. et omnibus gratia
 floribus exornatos. Martyres vero suppliciorum
 et penarum fructus patientie gloriosos. Bonachi
 autem sancte conuersationis sue. in continentie. hu-
 militatis. uigilarum. orationum atque obedientie. im-
 marcessibiles proferent fructus. Peccatores vero impij
 ac prophani proferent fructus turpissimos et execra-
 dos plenos confusione/obprobrio/ulularum et lu-
 ctus. uermium quasi mortalium. et ignis inextingui-
 bilis cum gemitu. Tremendum est dilectissimi fratres
 ibi iudicium: in quo sine testibus omnia manifesta
 sunt. Ibi assistunt milia milium et decies dena
 milia angelorum cherubin et seraphin. et ibi iusto-
 rum choros circumstant. patriarcharum. prophetarum
 apolorum et martyrum. et omnino omnino sanctorum.

La. II. Arguens negligentiam nostram et ostē-
 dens quomodo iudex ratione. per hac negligentiam exeret
 improperans nobis omnia que protulit uel fecit
 pro nobis.

Quid ergo ne-
 gligim⁹ dilectissimi fratres? Ecce nunc
 tempus concludit. dies appropinquat. in
 qua omnia occulta nostra a lumine arguunt. Si
 scirem⁹ fratres quid imineat uel incubat iugiter
 plagerem⁹: obsecrantes deum diebus et noctibus
 sine cessante. ut liberaret nos ab eterna con-
 fusione et phenibus tenebris. Obstruetur
 enim omne os peccatoris ante tribunal glo-
 rie eius cum metu nimio et tremore. Et tremiscet
 omnis creatura. et ipsa agmina sanctorum angelorum
 expauescent in die ductus eius. Quid ergo tunc
 dicuri sum⁹? si in hoc puo tempore negligenter et se-
 gnauerim vixerim? Ipse enim nos patienter expe-
 ctat. et omnes nos ad suum regnum inuitat. Rati-
 onem enim exeret a nobis. ut per hac negligē-
 tiam nostram. et dicet nobis. Propter vos incarna-
 tus sum. propter vos in terris palam conuersatus
 sum. propter vos flagellatus sum: propter vos
 conspurcatus sum. propter vos palmis in facie ver-
 beratus sum. propter vos crucifixus sum. propter
 vos suspensus sum in ligno. felle cibus sum
 et aceto potatus sum. ut vos sanctos et celestes effi-
 ciam. Regnum meum donavi vobis/paradisum
 meum aquam vobis. Omnes vos fratres vocavi pa-
 tri meo. vobis obtuli spiritum sanctum. vobis misit amplio-
 ra horum omnium. Quid debui facere et non feci
 vobis. Tamen ut saluemini/humilem voluntatem
 vestram solummodo quesui. Non vos coegi. ne sa-
 luti vestre causa necessitatis esset occasio. Dicite mi-

hi peccatores mortales atque possibiles secundum natu-
 ram. quod passi estis propter me dominatore vestrum. cum
 ego pro vobis impassibilis passus sum. Ecce
 itaque paratum est regnum et vita requiescit leticia in
 lumine sempiterno. Preparata est etiam mors
 pene. luctus et tenebre. Eligat unusquisque ut
 propria voluntate voluerit. rectam viam incedat.

La. III. Occasione dictorum conuocans nos
 et instruens quomodo dominum adorare/laudare et obse-
 crare debeamus.

Venite dilectis-
 simi fratres adorem⁹ et precidam⁹
 ei⁹ et plorem⁹ coram domino. qui fecit nos
 dicentes ei. Dominator domine. hec omnia ut de-
 sustinueris pro nobis/nos autem peccatores spiritus te exa-
 cerbauimus. et beneficijs tuis sumus ingrati. Tu
 deus sine initio/natura incomprehensibilis. mi-
 sericors et pius. complacueris gratia tua pro passionem
 crucis peccatores saluos facere. qui te non nouerunt.
 donas eis post indulgentiam delictorum etiam lu-
 men scientie tue. Quid ergo retribuet generi huma-
 num tibi inuisibili et benignissimo domino. Nam
 cum impij essem⁹. non secundum naturam sed propter
 uoluntatem. quasi propter amorem hominum saluasti nos.
 Sic iterum pro negligentiam nostram peccatis inci-
 dimus. tu autem semper idem et ipse es. et misericors et
 miserator. terribilis et gloriosus conditor seculorum.
 patient ab initio sustines perstratam
 nostram. donas nobis tempus penitentiae et remissio-
 nem peccatorum ineffabiles miseraciones tuas. quas
 ostendisti filijs hominum. Quis es domine deus nisi a
 charitate tua. a scis miseracionibus tuis. ut per
 crucem tuam totum mundum saluares. Nisi enim uic-
 fuisses charitate misericors christe. remem-
 sum hostiam uiam et immaculatam nunquam pro peccato-
 ribus obtulisses. Hoc ipsum gratie tue doctor super do-
 minator domine. quia repleta est mens famuli tui mul-
 titudine charitatis tue. Dulcedo enim tua iugiter
 ter oblectat et confirmat me. et spiritus exacerbos at-
 que ad amaritudinem memetipsum produco. vo-
 lens dulcedine tua iugiter profui. iesu uigenti
 te splendor eterni patris. lumine habitas inaccessibi-
 le/lumine incomprehensibile. Qui illuminasti
 gratia tua uniuersum mundum. illumina qui in me est te-
 nebrosum oculum meum. Clarus est enim et cecus. il-
 lumina eum super miseracionibus tuis. ut ne crassan-
 te diabolo penitentiam obscuret. Assimilata est enim
 mens nostra infirmissima domine. ligno plantato
 quod spiritus indiget firmitate et illuminatione gratie tue
 Clerbum tuum domine aperuit oculos ceci ex utero nati

missusq; ad syloen statim post restitutionem
oculorū carnaliū spiritales oculi ei⁹ ⁊ interio
res illuminati sunt. vt te summū saluatore et
medicū. sine metu aliq; deū deiq; filiū ⁊ p̄dica
ret ⁊ crederet. **I**llumina etiā n̄ros interiores
oclos dñator dñe. vt te iugif diligam⁹. ⁊ tibi⁹
p̄fiteamur ex charitate magis quā necessita
te. ⁊ oēs volūtares tuas p̄ficere valeam⁹. **N**ā
si p̄cul ē a nob̄ syioe q̄ missus ē ccc⁹. s̄ p̄ciosus
calic sanguinis tui plen⁹ vita ⁊ lumine nob̄ in
p̄ximo ē: tāto p̄pinquior q̄stro q̄ accesserit fue
rit purior. **H**oc ḡ nob̄ restat misericors chri
ste. vt pleni gr̄a ⁊ illuminatione scie tue / cū si
de ⁊ sanctificatione accedam⁹ ad calicē tuū: vt
p̄ficiat nob̄ ad remissionē pctōrū / nō ad p̄su
sionē in die iudicij: qz q̄cūq; mysterijs tuis in
dignus accesserit / suā aiā ip̄e p̄denat / nō se
castificans: vt celestē regē atq; imortalē spon
sum in sui pectoris purissimū suscipiat thala
mū. **N**ā aiā n̄ra sp̄osa ē imortalis sp̄osi. **L**o
pula aut̄ nuptiarū celestia sac̄a sunt: qz cū mā
ducam⁹ cor⁹ ei⁹ / ⁊ sanguinē bibim⁹. ⁊ ip̄e in
nobis ē. ⁊ nos in eo. **A**tende ergo tibi met
ipsi frat̄. festina thalamū cordis tui iugif d̄turi
bus exornare. vt māsonē cū b̄dico p̄fe suo
faciat ap̄d te: ⁊ tūc coraz angelis ⁊ arch̄gelis
erit tibi laus ⁊ gloria ⁊ gloriatio. ⁊ cū maḡ ex
ultatione ⁊ gaudio igredieris in paradysum.

Ca. III. Ex h̄ q; de⁹ nihil p̄ter salutē no
strā q̄rit reuocās nos a negligētia ⁊ excitans
ad vigilantia ⁊ exercitiū bonorū operū atq;
dei dilectionē. **E**t hui⁹ occasiōe excellenter d̄
tutē charitatis cōmendans.

Quid enim p̄re
q̄ter salutē tuā o hō deus q̄rit a te?
Si aut̄ neglexeris ⁊ salu⁹ fieri nolu
eris. rectasq; dei vias nō ambulaueris nec mā
data ei⁹ custodieris. temetip̄m in sicis: ⁊ a cele
sti thalamo tu te expellis. **D**e⁹ sp̄ū sc̄ūs sol⁹ si
ne pctō p̄p̄ te. p̄prio filio nō p̄cepit. ⁊ tu infē
lix tui nō misereris. **E**xp̄giscere itaq; a somno
tuo parūper. **M**iserāde api os tuū obse
ra eū. proijce abste onera pctōrū. **O**ra frē
quent̄ sine cessatiōe lachrymas funde: molli
ciem aie fuge. negligentia execrare. malicia
nō ama. **A**ma v̄o māfuetudinē. dilige p̄tinētī
am. meditare psalmodiā. **F**estina / ora frater
donec tibi datū ē tps. **D**ilige dñm ex tota aiā
tua: ⁊ sic ille dilexit te. **E**sto tēplū dei: ⁊ de⁹ ex
cellus habitabit in te. **A**iā em̄ h̄ns deū ī se: tē
plū dei ē. **D**iuina etiā mysteria celebrant̄ ī ea.
āgeli ⁊ arch̄gelī letant̄ ei: ⁊ frequent̄ eā visi

tare festināt. qz habitāte deo ī aiā. angeli festi
nāt honorare eā vt pote dei tēplū effectā. **B**e
atus vir q̄ deū ex toto corde dilexerit. ⁊ mun
dum istū / ⁊ oīa q̄ in eo sunt tota d̄tute odit: vt
te solū sc̄m possideat. p̄ciosaz margaritā ⁊ vi
te sue thesaurū. **S**i q̄s itaq; sincere diligit de
um. h̄ p̄satio nō ē ī tris. s̄ fursū ē sp̄: vbi ⁊ aiā
ei⁹ desiderat ⁊ mēs ē. vñ ⁊ dulcedinē sentit. et
lumē accipit. ⁊ charitate dei p̄fruit. **V**ere em̄
dilectio dei: gr̄a ⁊ dulcedie plena ē. **E**t b̄tis q̄
gustauerit eā: nec ē exsatiat⁹ ab ea. **N**ā de dul
cedine charitat̄ dei: q̄s putas ē q̄ digne pos
sit exponere? **P**aulus ap̄ls q̄ gustauit ⁊ reple
tus ē ex ea clamat ⁊ dicit. **N**eq; altitudo neq;
p̄fundū neq; ip̄a vita. neq; mors. neq; futura
neq; āgeli. neq; p̄ncipat⁹. neq; ptātes. neq;
creatura alia pot̄it nos separe a charitate dei
q̄ ē in christo iesu dño n̄ro. **I**gnis em̄ imortalī
tat̄ ē charitas dei. sp̄s op̄at̄ ī aiā. **Q**ui dilexe
rit eā illuminationē gr̄am ⁊ d̄tutē: sensum ei⁹
eleuat a tris ad celū. vt oīa q̄ frena sunt odio
habeat. ⁊ solū deū vite sue auctore p̄tēp̄et
et diligit. **S**z ⁊ sc̄ōz aie exēplo suo nos doceant
qz de ip̄a charitate nihilomin⁹ sic ap̄ls gustauit.
Adolle vinculū ē charitas dei. ⁊ gladius
vtriq; acut⁹. nō pot̄ eā icidē. **S**emp̄ em̄ t̄rās
ni sc̄ōz martyriū mēbra secabāt. ⁊ charitatem
dei q̄ illis redūdabat secare nō poterāt. **M**
mollissimū charitat̄ dei vinculū stupor⁹ ⁊ mi
raculi plenum qd̄ nec secare potuit nec solui.
Bis acut⁹ gladi⁹ illō nō secuit: flagrās ignis
nō soluit. **M**ēbra secabant̄. charitas nō seca
bat. **L**ōburebant̄ viscera: ⁊ vincula nō solue
bant̄. **D**emergebant̄ itez ī p̄fundū sc̄ōz cor
pora: ⁊ charitas dei non potuit aliq̄m mergi.
Quis putas nō amiret̄ de h̄ vinculo charita
tis. **Q**uicūq; ḡ puro ⁊ sincero corde dilexerit
talē charitatē h̄ ē p̄bat. **H**āc aut̄ charitatē de
dit de⁹ ecclie sue: vt ip̄a semp̄ exornet̄ ⁊ polle
at. **H**ec charitas. p̄ign⁹ dei ī n̄ris aiāb⁹ existit.
Hec charitas colūne firmamētū ē diligētibus
deū. **H**ec charitas vnigenitū dei filiū / ad nos
de celis attraxit. **P**rop̄ h̄c charitatē de⁹ hō
faci⁹ ē. p̄p̄ h̄c charitatē aiā sp̄osa christi esse
cta ē. ⁊ p̄ ea ip̄assibil⁹ passus ē. p̄p̄ h̄c charita
tem padisus referat⁹ ē. p̄p̄ h̄c charitatē in
corpore⁹ icarnat⁹ ē. p̄p̄ h̄c charitatē iuisi
bilis visibil⁹ ē. **S**ine hac charitate si fuit aiā. nō
placebit ī ea de⁹. nec delectabit̄ sup̄ ea. **Q**uis
putas digne pot̄ v̄l sufficit gloriificare ⁊ collau
dare deū saluatore. q̄ nob̄ tātā gr̄az tribuit. p̄
pter suam ineffabilem bonitatem.

Ca. V. Exponēs p̄siliū auctoris p̄sulētis

ut festinem^o digne p̄sari fm̄ dī volūtate / sol-
licitateq; p̄ salute n̄ra i ofonib^o / ieiunijs vigilijs
z lachrymis nos exerceam^o / vt fiduciam h̄re
possim^o i illa tribuli hora iudicij: pctōres q̄ ad
cōpūctionē icitāt. z ea de cā mltis p̄conijs cō-
pūctionem extollentis.

Charissimi frēs

Caudite bonū p̄siliū pusillanimitatis
mee. Festinem^o sp̄ donec tps̄ ha-
bem^o / p̄sari caste z sobrie z digne dō. vt sp̄s
sc̄us habitet i nob: z xp̄i charitas repleat nos
z volūtate ei^o p̄ oia pficiat i nob. Nō habeam^o
aliā sollicitudinē dilectissimi frēs: nisi h̄ac solū-
mō / q̄lit aīa n̄ra iueniat i illo lumie cū oibus
sc̄is. Nō colligem^o / nec vincia^o eā i frenis ne-
gocijs. nec sollicitudinib^o possessionū z pecu-
nariū. s̄ exornem^o ofonib^o z ieiunijs. vigilijs
z lachrymis. vt iueniat q̄tulaciōz fiduciā in
hora illa tribuli z tremēda. cū oēs aīe cū timo-
re z tremore assūtūt: cū electi a pctōrib^o sep̄at
cū statūf̄ oues a dextris / z hedi a sinistris. Cre-
dite mihi frēs mei: q̄ i. p̄rio ē aduent^o dñi. in q̄
reddet vnicuiq; fm̄ opa sua. Sc̄is q̄dē z ele-
ctis suis requiē z leticia: pctōrib^o x̄o z q̄ eū ex-
acerbauert / supplicia z tormēta. Bt̄is hō q̄ i-
uenerit fiduciā i hora illa: z q̄ audierit bt̄az vo-
cē illā. venite b̄ndicti p̄ris mei. p̄cipite regnū
q̄d vob̄ patū ē ab origine mūdi. Tūciusti cuz
se i lumie viderit i illa ienarrabili gl̄ia: in se-
meritōs singuli obstupescēt z dicēt. Putas ip-
se ego sū. Et q̄si hūic gl̄ie dign^o iuet^o sū. An-
geli etiā accedētes cū gaudio magno ad sc̄os
enarrāt eis p̄satiōez eoz imaculatā / p̄rinētiā
vigilias. ofones. volūtariā paup̄tatē: q̄d solū
mercati sūt. Modic^o labor est institutiōis n̄re
frēs charissimi: z magna ē req̄es. Paruo tpe
ē afflictio p̄tinētie. z retributio ei^o. i. delicie pa-
radisi / z exultatio z leticia i seclm̄ sc̄li p̄manet.
Quicūq; sibi p̄sci^o ē q̄d peccauerit dō. z p̄
negligētiā suā z volūtate peccauerit. donec tps̄
ē ex affectu lachrymas fundat / z iugit̄ defleat.
Per lachrymas z remissionē pctōz. z leticiaz
cordis iueniet. Possideat z cōpūctionē cor-
dis. lauet p̄ singulas noctes lectū corpis sui.
Putat^o ne hētis exp̄tiā lachrymaz dilectissi-
mi frēs. Putat^o ne illūinat^o ē aliq̄sv̄m ab illa
gr̄a cōpūctiōis. q̄ fm̄ deū ē. Credite mihi frēs
nō ē i fr̄i dulci^o sup̄ gr̄a lachrymaz. Si q̄s i ofo-
ne sua deū p̄tēpl̄at^o ē. illū sp̄ desiderās. lachry-
marū dulce die satiat^o ē. z h̄mōi eleuat^o ē a ter-
ris. tor^o extra corp^o i celo ē. Et q̄d dico ex cor-
pus. Tor^o celest̄ ē z n̄ iuenit p̄satio ei^o i fr̄is

h̄mōi cū deo loq̄t: i xp̄o illūinat^o. i sc̄ōspū sc̄ifi-
cat. Gr̄ade miraculū. vt hō fra z cinis: in sua
purissima ofone cū dō fabulet. Bt̄is hō q̄ h̄z
cōpūctionē iugit̄ fm̄ deū. Cōpūctio frēs. sani-
nitas aīe ē. illūinatio mēt̄is. Cōpūctio frēs. re-
missionē delictōz nob̄ p̄q̄rit. Cōpūctio frēs. ie-
sum ynigenitū facit i nob̄ hitare. cū eū deside-
ram^o z q̄rim^o. Volo vob̄ frēs enarrare potē-
tiā lachrymaz. Anna p̄ lachrymas a dō samu-
elē p̄p̄am accepit: ad sblimitatē z gl̄iationē
aīe sue. Mulier^o etiā peccatrix d̄bita i domo
simōis a xp̄o dñō dimissa sūt: q̄ lachrymis pe-
des ei^o rigabat. z crine tergebāt. Gr̄adiōz^o ē
lachrymaz. mltūq; p̄ualēt lachryme fm̄ deū.
Fiduciā dñi sp̄ acq̄rūt lachryme. sordidas co-
gitatiōes expellūt: nec p̄ximare eas p̄mittūt
aīe cōpūctionē cordis h̄nt. Quid b̄rudine
pōt hac eē sblimi^o: q̄ cū ip̄m deū aīa i ofone p̄-
pria p̄tēpl̄at. Nā cū eū desiderat ei^o sp̄ famu-
lat. thesaur^o i deficiēs ē cōpūctio cordis. Bau-
dio ieffabili exultat aīa: q̄ h̄z cōpūctionē cor-
dis. Cōpūctionē x̄o dico n̄ vni^o diei: s̄ q̄ dieb^o
z noctib^o puritate aīe tāq; fons exuberat / et
abūdat. Fōs em̄ purissim^o ē cōpūctio cordis
irrigās sp̄ plātaria fructifera aīe. Plātaria at̄
fructifera dico xtutes aīe. gr̄am p̄nie. et opa
bona q̄ assidue lachrymis irrigāt: z fructū af-
ferūt bonū z vtilē. Sp̄ q̄ sc̄e plātatiōes tue irri-
gent a te. p̄ b̄ndictionē gr̄a dñi. Qd̄ cū fuit fa-
ctū crescēt q̄tidie: z fructū dabūt in tpe suo.

La. VI. Inducēs auctore negligētiā z mi-
seriā suā p̄tētē: aliozq; ne ip̄m imitēt aūtētē:
vt dñm p̄ se ozēt de p̄cātē: atq; cū gr̄a iunctio-
ne librum hunc concludēt.

Ergo imitator

Namei existas pctōr^o z desiderios: sp̄ dicē-
tis z nūq; facietis. Pollicia em̄ plen^o
sūt negligētia coopt^o. n̄ h̄ns cordis cōpūctio-
nē. nec purissimā ofonē. Aḡsco aut̄ meip̄m sp̄
pctōrē / sp̄ timētē futurū iudiciū. nullā excusa-
tionē p̄ negligētia h̄nt. Obsecro vos frēs ca-
rissimi / q̄ deū timetis. z sp̄ q̄ illi placita sūt facit̄
vt ozetis p̄ me exiguo z pusillo. vt veniat sup̄
me celest̄ gr̄a. z saluet aīa mea. atq; iueniam
miam i die illa tribuli. q̄n veniet dñs reddere
unicuiq; fz opa ei^o. Eha misē dī dō n̄o. z imoz
tali / q̄ os n̄m apuit p̄gr̄az ad meditādū x̄ba
iudicij ei^o. z dilectiōis atq; cōpūctiōis q̄ sunt
edificia aīe. firmamētū cordis. mēt̄is illūinatio.
vt oīs aīa q̄ h̄ meditat^o th̄as ad vitā et̄nā. amē
Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi.
Liber de die iudicij feliciter explicat.

Tabula

Sancti viri et sub-

limis ingenij acumine vigentis / Effrem diaconi / Librorū p capitula distinctio ordinata / cū eorū que in ipsis continenē summaria expositione.

Liber primus de compūctione cordis per xiiij. capitula distinctus est.

Caplm. I. Premittit plactū auctoris p anime sue / institutionisq; patrū suozū vulnerib; cū eiusdem institutionis descriptione / et accusatione / atq; reprehensione vite et institutionis sue / fratruq; suozum.

Ca. II. Accusat duriciā cordis nrī / tarditatemq; nrām ad cōpunctionē / persionem et penitentiā / cū exhortatione ad hmōi agēda / et doctrina quō agi debeant. exēplo patrū cōfirmās / et ad aliorū imitationē nos puocās.

Ca. III. Exhortat nos ad mūdificationē tam ppter celestia bona nobis pmissa / q; ppter cauēda picula diei iudicij improuise supuenientis / quē admodū in dieb; hōe cōtigit timorē ex scripturarū cōpletioe exaggerās.

Ca. IIII. Persuasue cōcludit vt volēs saluari pperet et festinet / pulcherrimas ad h; in ducens similitudinū comparatiōes atq; rōnes. cū incussione timoris / ppter carnales passiōes et vitia nrā / subiūgens tandē doctrinā qua cogitationes cordis agnosci possint.

Ca. V. Excludit errorē / ne q; putet passiōnes supradictas esse naturales / ostēditq; ex comparatiōe libere volūtatis ad agricolā. quō circa hmōi passiōes voluntas inserat aliquādo vtutes optimas / aliquā consuetudines pessimas: quō etiā diuinas scripturas habeat / p psiliatoribus / quos si deserēdo oberrauerit / et penitēs ad legislatorē recurrerit / cum pietate suscipiatur.

Ca. VI. Occasione p̄actorū grās agit. cōmēdatq; diuinā clementiam / benignitatem / et misericordiam. cū cōmemoratione plimozū dei bñficiōrū. vt ad ei; dilectionē nos puocet.

Ca. VII. Acrīter increpat eozū ignauā qui huic seculo renūciauerūt. et tñ carnalia / terrena reqrūt. multis eos cōmonēs / exhortās et terrens rōnibus exēplis atq; piculis. vt ad compunctionē et penitentiā incitent.

Ca. VIII. Inducit ex supiorū recordatiōe compunctionē et querelā auctoris miserā suam confitētis. et misericordiā dei / fratruq; suozū p̄ces implozātis. sollicitudinē q; carnalē

dissuadētis. et ad negociationē spiritalē atq; vite et negociozū nrōzū rōnem p singulos dies faciendam exhortantis.

Ca. IX. Exhortat vt tribulationes mundi patiēter tolerent. et ne spes in tpalib; / sed in dñi amatoris hominū benignitate ponatur. q; cūcta bona largit. et laborātes mercede nō fraudat. p h; puocās nos ad vigilantiā / vt adueniente sponso et alijs in regnum susceptis. nos excludamur / et postea negligentiam nrām frustra defleamus docet q; quō dñm inuocare debeamus. et pfectos viros imitari. corpus ad carnalia nō assuescere. discretionē nihilominus circa ei; castigationem obfuarē. amōnens tandē vniūquēq; ita debere incipere. vt possit inceptū p̄ficere.

Ca. X. Cleros et pfectos monachos cōmēdat / et ad certamen puocat. pigros p apram similitudinē cōfutat / ostēditq; ex comparatiōe monachi ad militrē / quē legnis et negligens a diabolo vincat. vigilans xō p grām dei adiuuetur. occasione cui; tandē diuinā grām plurimum cōmēdat.

Ca. XI. Inducit inuitationē auctoris auxiliū spondētis et ad ablutionē vitiorū persuadētis. et vt ad ipm inclinens inuitati: exptuz se consiliatorē prestantis et offerētis / consulerisq; vt ad p̄fectā singularēq; pudiciē vtutē se p̄parare festinent. quā excellenter cōmendans. pulchras inducit similitudines. tandē eos deflens. q; illā habuerūt et pdiderunt.

Ca. XII. Dictozū occasione exhortat eū q; p̄fectā pudiciē et castitatis vtutē habet. ne illā amittat tradēdo se in vincula inimici. idoneū exemplū adducēs. atq; demonstrās. quō hec vtus liberari possit / ita vt nihil ei nocere valeat.

Ca. XIII. In persona auctoris glorificat et magnificat dñm amatorē hoim. multisq; deuotis deprecationibus benignitatē ei; p mentis illuminatione vulnerū suozū sanatione / ac grē collatione interpellat.

Sancti Effrem Liber secundus de compunctione in. V. capla diuidit.

Caplm. I. Inuitat nos ad compunctionē et docet quō ad illā pueniā. phibetq; negligentiam ac pusillanimitatē. et exhortat vt dñm inuocemus. fiducialiterq; ei seruiam; corda nrā sanctificem; nob inuicē ignoscām; atq; de p̄fectione nrā nō p̄sumām; pulchre tandē monachū agro seminato compans.

Tabula

Ca. II. Excitat nos ad vigilantiam in belli certamine infirmitatēq; nram consolatur ex dicitur dñi q̄ ē agonista nri: atq; exhortatur ad mutuū adiutoriū. vt sic in vnū inuicē p̄spirātes/ aduersariū nrm p̄fūdā^o ac supem^o/ r̄ decum honorificemus. Et ob h̄ cōmēdat multitudinem monachorū simul deo militantiū/ multis rebus tam multitudinem monachorū q̄ singulos monachos compando.

Ca. III. Exhortatur ad temptationes sustinendas r̄ inducens ea in q̄bus consistit gloriatio monachi: docet quō is q̄ vitij p̄occupatus est pulsare debeat ad ostium dñi: qui non deerit/ si pulsans p̄stiterit/ sed misericorditer subuenit.

Ca. III. Beatificat digne deo militātes et coronā eterne beatitudinis p̄merētes/ excludens negligentū excusationez/ r̄ pluribus eos rōnibus terrenis/ ad vigilantiam r̄ compunctionem prouocat.

Ca. V. Suadet occasione dictorū vt impotente deū deprecemur q̄tenus nos liberet a futuris malis r̄ regni sui p̄ticipes faciat/ plures adducēs cōpuncti cordis obsecratiōes/ petitiones atq; supplicatiōes q̄b^o exorandus est dominus.

Sancti Effrem Libri

ber de Iudicio dei/ r̄ resurrectione. de regno celozū r̄ de mūdicia anime. V. cōtinet capla.

Ca. I. Exhortatur nos/ vt mētes nras p̄paremus r̄ emūdemus insitamusq; vt celestia sapiamus r̄ eterna sectemur. ad illas q̄ p̄missiones tendamus de q̄bus omnes sancti suspirauerunt iudicij diē expectātes. conditiones illius diei atq; iudicij exponens.

Ca. II. Exrememoratiōe diei iudicij excitat nos ad vigilantiam r̄ ad imitationem scōrū patrū/ vt a p̄familiaris x̄po dño in eternam mansionē recipi mereamur/ multas illi^o mansionis conditiones exponens.

Ca. III. Exhortatur nos ad p̄parationē illi^o terribilis examinis/ in q̄ oēs actus nri/ cogitationes eloquia arguent. vt etiā ideo t̄palia r̄ terrena atq; trāsitoria nō queram^o. sed intuitum nrm ad scōs deflectam^o. q̄ propter celestis patrie desiderū p̄sima sunt p̄pelli. quos si imitati fuerim^o/ cū ip̄is q̄ cōregnabimus.

Ca. III. Prouocat nos ex dictis vt festinemus ne ab illis efnis bonis excludamur. r̄ ne sempiterna picula incidamus/ si negligētes fuerimus/ occasione illi^o tandē multa picula

r̄ supplicia damnatorum explicans.

Ca. V. Inducit auctore miseriam suā deplorantem/ fratresq; suos rogantem. vt orent r̄ pro eo r̄ seipsis/ q̄tenus futura illa mala effugere possint/ celestiaq; gaudia consequi. que breuiter r̄ sūmatim cōmemorat.

Sancti Effrem Libri

ber de Beatitudine aīe per. iiii. distinguit ca.

Ca. I. Adultos in diuersis x̄tutib^o r̄ bonis exercitijs se occupātes/ beatos p̄dicat. negligentēq; ex metuenda mortis hora r̄ egressu anime de corpore prerret.

Ca. II. Causa p̄dictorū nos exhortatur ad odium mundi r̄ dilectionē christi. obsecrātesq; vt intente dño seruiamus r̄ nō mundo q̄ plenus est laqueis mortis. vt etiam ob id anias nostras ornemus penitis sancte conuersationis/ quibus possimus laqueos istos in quozū medio ambulamus vitare. excitans nos post hec ad vigilantiam/ spem longe vite penitus excludens.

Ca. III. Propter p̄memorata piculosaq; t̄pā ventura/ ac etiā p̄sentia mala que quotidie crescunt r̄ in p̄eius proficiunt/ amonet vt diem mortis atq; iudicium futurum semp̄ aī oculos habeamus/ ostēdit quoq; quis illa effugere possit. r̄ qua de causa multi in ea incidunt. negligentiam nram r̄ p̄hendens/ multiq; argumentis diligentiam suadens r̄ ad sollicitudinem incitans.

Ca. III. Ex eo q̄ iam hora diei vndecima est/ r̄ vie nre cursus longissimus/ incurrit nobis timorē r̄ ad vigilantiam excitat/ de effugatione etiam r̄ expulsiōe charitatis nos accusat. docetq; quid agere debeat qui celestis eē desiderat. r̄ pulchrā ad hoc adaptat similitudinem.

Sancti Effrem Libri

ber de penitentia. V. comprehendit capitula.

Ca. I. Expietate dñi nostri iesu christi qui de sinu patris descendit vt peccatores ad penitentiam vocaret r̄ male habentes sanaret multis rationibus incitat sauciātū peccatorē vt pro vulnerum suozum sanatione ad medicum benignissimum r̄ promptissimum festinanter accedat. qui propter multā suā bonitatem statim inuenitur ab inquirentib^o se.

Ca. II. Ex cōmemoratione charitatis benignitatis r̄ misericordie dei/ diligenter nos exhortatur/ vt in hoc seculo penitentiā agere

Tabula

conemur / eo q̄ in alio seculo quod omnibus malis repletum est. fructuosa penitentia agi nō potest.

Ca. III. Superiorum exhortationum causam exponit iterūq̄ suadet vt transitoriū vana nūq̄ hoc seculum / & que in eo sunt contemnamus quē admodum multi sancti iusti fecerunt / qui nunc paradisi delicijs fruuntur / cōfutans ex hoc illorum errorem qui huic seculo vano & illis que in eo sunt adherent: & multipliciter ip̄is timorem incutiens.

Ca. III. Ex recordatione predictorum ad huc amplius peccatorem perterret & amonet vt quādiu tempus hinc ad beatitudinem dei percipiendam se parat ostenditq̄ ob hoc qui diuina beatitudine digni sint: & mercedē atq̄ gaudia illorū exponit.

Ca. V. Inducit auctorem ob timorem sup̄ memoratorum conquerentem & semetipsū deplorantem / deumq̄ obsecrantem vt in hora aduentus eius nō indign⁹ inueniatur: ne auditurus sit formidandam illam sententiam discede a me operarie iniquitatis. nescio q̄ sis. sed vt gratia miserationis sue ipsū saluet & in paradysum deliciarum inducit.

Sancti Effrem Liber

de luctamine spiritali p. III. capla diuisus ē
Caplm. I. Ex celestibus & eternis bonis luctatoribus & victoribus promissis prouocat nos ad certamen spiritale / docet etiā q̄b⁹ armis indui debeat is qui victor cupit existere: & que fugere eum oporteat / ne armis spoliē ac maxime dissuadet vinum & ebrietatem / p̄ que ipsa anima templum dei existens polluit subiungit quoq̄ mala que inde sequunt̄.

Ca. II. Ut imitatores simus sanctorū patrum qui purissimum dei templum extiterūt nos obsecrat / vtq̄ p̄cipue exempla illorum se citemur. In ieiunio / oratione ac ceteris hmoi cohortatur / que etiam in orationibus cauenda & que seruāda sint aperit. Sollicitudines preterea hui⁹ mundi / negligentiam atq̄ desidiam dissuadet & ad p̄parationē vt celestis regnum ad quod inuitamur possideamus nos incitat.

Ca. III. Ex multis que benign⁹ dñs noster pro nobis fecit vt ipsum quereremus / excludit omnem excusationem negligentie nostre & post monita saluberrima. monachis & disci-

pulis christi congrua ad eius nos imitationē stimulat / cōmemoratisq̄ iterum pluribus q̄ pro nobis fecit atq̄ perpessus est / laudes ip̄i in persona auctoris refert & exorat vt post cōpunctionem & sanctimoniam in requiem paradisi suscipiat.

Sancti Effrem Liber

de die Iudicij. VI.

Caplm. I. Inducit Sanctū Effrem exhortantē & obsecrantem omnem sollicitudinē a nobis prouiciens / ex eo q̄ nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta & bona opera que hinc detulerimus nobiscum Terrorem quoq̄ nobis incutientē p̄pter manifestationē coram iudice omnium que hic occulta sunt. quod apta similitudine declarat.

Ca. II. Arguit negligentiam nostram & ostēdit quō iudex rationem pro hac negligentia exquiret impropereans nobis omnia que per tulit vel fecit pro nobis.

Ca. III. Occasione ditorum conuocat nos & instruit quō dominū adorare / laudare & obsecrare debeamus.

Ca. III. Ex hoc q̄ deus nihil preter salutē nostram querit / reuocat nos a negligentia & excitat ad vigilantiam & exercitium bonorum operum atq̄ dei dilectionē. & huius occasiōe excellenter virtutem charitatis cōmēdat.

Ca. V. Exponit consilium auctoris consulentis vt festinemus digne conuersari fm̄ dei voluntatem / sollicitēq̄ p̄ salute nostra in orationib⁹ / ieiunijs. vigilijs & lachrymis nos exerceamus / vt fiduciam habere possimus in illa terribili hora iudicij. peccatores quoq̄ ad compunctionem incitatis. & ea de causa multis preconijs compunctionem extolletis.

Ca. VI. Inducit auctorem negligentiam & miseriam suam confitentem / aliosq̄ ne ipsum imitentur auertentem & vt dominum p̄ se orent deprecantem atq̄ cum gratiarū actione librum hunc concludentem.

Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi
Liber de die Iudicij feliciter explicat.

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

A 19-step grayscale bar with corresponding color patches. The steps are labeled A through S. The color patches are labeled R (Red), G (Green), B (Blue), W (White), G (Green), B (Blue), M (Magenta), K (Black), Y (Yellow), C (Cyan), B (Blue), and M (Magenta).

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

A color control chart with 24 patches arranged in two rows. The top row patches are labeled Blue, Cyan, Green, Yellow, Red, Magenta, White, 3/Color, and Black. The bottom row patches are labeled Blue, Cyan, Green, Yellow, Red, Magenta, White, 3/Color, and Black. A ruler at the top shows inches (0-8) and centimeters (0-19).